

ECHO - TYGODNIK POLSKI

WALKA PRZED LEGALIZACJĄ

JESZCZE JEDEN MORD POLITYCZNY?

ŚMIERĆ KSIĘDZA SUCHOWOLCA

30 stycznia nad ranem znaleziono w Białymstoku nieżywego księdza Stanisława Suchowolca. Gospodyni plebanii kościoła rzymskokatolickiego w dzielnicy Białego- stoku Dojlidy poczuła swąd spalenizny wydobywający się z mieszkania 31-letniego księdza wikariusza. Zawiadomiła drugiego księdza, wspólnie wyważyli drzwi i ujrzeli leżącego ks. Suchowolca. Mieszkanie księdza było spalone. Przybyły lekarz pogotowia ratunkowego stwierdził zgon księdza i powiadomił Rejonowy Urząd Spraw Wewnętrznych. Na miejsce udał się prokurator rejonowy wraz z ekipami dochodzeniowymi rejonowego i wojewódzkiego urzędów spraw wewnętrznych. Wstępne oględziny zwłok przeprowadzone przy udziale prokuratora i kanclerza Kurii Biskupiej księdza Cezarego Potockiego wykazały śmierć na skutek zaczadzenia.

Jeden z księży z dzielnicy Dojlidy powiedział korespondentowi agencji Reutersa, że jak się wydaje pożar w mieszkaniu księdza Suchowolca powstał w wyniku zwarcia instalacji elektrycznej.

Ksiądz Suchowolec był kapłanem Okręgu Białystok KPN. Jak powiedział

Dokończenie na str. 13

OKRĄGŁY STÓŁ - 6 LUTEGO

27 stycznia w Magdalence pod Warszawą odbyło się posiedzenie przygotowane do rozmów okrągłego stołu pomiędzy przedstawicielami Solidarności i władz PRL. Na toczących się przy drzwiach zamkniętych 11-godzinnych obradach ustalono, że rozmowy okrągłego stołu rozpoczną się 6 lutego.

Okrągły stół będzie trwał ok. 6 tygodni. Pracują zespoły: pluralizmu związkowego, gospodarki i polityki społecznej, zespół przemian politycznych (reformy politycznej). W zespole pluralizmu związkowego

Dokończenie na str. 4

TAJEMNICE TAKTYKI O CO CHODZI PRZY STOLE

Poniżej prezentujemy ekskluzywny materiał jaki otrzymaliśmy od dobrze poinformowanego źródła warszawskiego. Informacji tych, uchylających rąbka tajemnicy wokół rozmów okrągłego stołu, udzielił przedstawicielowi IPNS jeden z jego uczestników.

Priorytety Solidarności na rozmowy okrągłego stołu: "Należy zarejestrować Solidarność w procesie, który będzie wyprzedzał akcję wyborczą. O to jest generalny spór.

W zespole politycznym priorytety są następujące: zaczynać od kwestii prawa i samodzielnosci, niezawisłości sądów, następnie kwestia samorządu terytorialnego i trzecie to demokratyzowanie dostępu do środków masowego przekazu. Chodzi o formułę odideologizowania państwa. To jest platforma, na której można spotykać się z władzą, bo władza też takiej formuły używa.

Podczas ostatniej tury negocjacji były dwa bloki tematów. Chodziło o tematykę samego okrągłego stołu i skład obu stron. Według ustaleń w posiedzeniu plenarnym ma wziąć około 50 osób ze wszystkich stron i następnie w zespołach od 16 do 30 osób. Będzie to dość duża reprezentacja po obu stronach. Rozpocznie się to wszystko posiedzeniem plenarnym, na którym zostaną wygłoszone dwa przemówienia wstępne. Jedno z naszej, a jedno ze strony rządowej. Później potoczy się dyskusja, która będzie prowadzona w zespołach i jeżeli pojawi się jakaś formuła wspólna w trakcie tych rozmów, to po prostu stół zakończy się debatą plenarną.

Obydwie strony mówią o zawarciu kontraktu, w którym legalizacja Solidarności jest połączona z priorytetami, które stawia władza: reformą sejmową, kwestią ordynacji wyborczej i kwestią urzędu prezydenckiego.

Stanowisko naszej grupy negocjacyjnej jest jasne: **bez legalizacji związku my nie możemy rozmawiać o tematach, które interesują władzę.**

Spór w związku dotyczy tego, jaka jest cena, którą możemy zapłacić za kompromis, który by władza z nami ewentualnie zawarła, gdyby zalegalizowała nam związek.

Spór co do legalizacji dotyczy czterech kwestii:

1 - **charakteru tej legalizacji** (czy to ma być legalizacja wg ustawy o związkach zawodowych, czy ma być to legalizacja jednego związku. Tutaj nasze zdania są podzielone. Czym w gruncie rzeczy jest legalizacja związku w oparciu o ustawę? Czy to oznacza, że związek odbudowuje się od dołu poprzez środowiska zakładowe i lokalne, co

spowoduje, że on nieuchronnie przyjmie postawę roszczeniową? Bo związek odbudowuje się, ma program, roszczenia w gruncie rzeczy, tylko pada pytanie, co jest lepsze dla kraju? Celem okrągłego stołu, według tego jak to się dzisiaj formuluje, jest próba usunięcia tych pól konfliktowych, które pojawiają się między stronami. To jest próba uruchomienia mechanizmu regulacji tych konfliktów. Wiadomo co to znaczy, kiedy jest wykładane w języku dyplomacji, nie wiadomo jednak, co to będzie oznaczało w praktyce, tzn. jaki typ kompromisu będzie w związku z tym zawarty).

2 - **kwestia struktury związku** (czy ona ma być branżowa, czy ma być regionalna. Solidarność jest oczywiście za regionalną, ale będzie musiała zawrzeć kompromis).

3 - **kwestia powoływania komisji międzyzwiązkowych w zakładach pracy** (pojawia się tu również konieczność nowelizacji ustawy o związkach, która tego nie przewiduje).

4 - **kwestia najistotniejsza dla władzy: oni to formułują jako pytanie o postawę Solidarności** (pytanie praktyczne jest takie: czy Solidarność będzie wchodzić w strajki. Bo że strajki będą, to jest jasne. Formuła tymczasowa jest taka, że obie strony będą zapobiegać konfliktom, że będą starały się te konflikty rozładowywać na drodze polubownej).

Co do terminarza, to **władza ostro stawia kwestię kalendarza legalizacji.** Chce, żeby było to stopniowe, nie żywiołowe, żeby nie nakładało się na czas wyborów. Dla Solidarności jest to oczywiście nie do zaakceptowania. **Nasze zdanie jest takie, że legalizacja musi wyprzedzić wybory.**

Kompleks reform politycznych. Władza twierdzi, że zmienia model władzy i że potrzeba w tym czasie przejściowym wytworzyć mechanizm, który będzie mechanizmem demokratycznym (jak oni to nazywają). Oni chcą realizować to w taki sposób (proponuje władza): po pierwsze, Rada Porozumienia Narodowego lub Komisja Porozumiewawcza to jest jeszcze do ustalenia. To byłby taki organ konsultacyjny - "jednolitofrontowy"; po drugie, urząd prezydenta o bardzo szerokich uprawnieniach; po trzecie, druga izba w sejmie. Władza nie jest jeszcze przekonana, czy ma być to senat, czy izba niższa; po czwarte, okrągły stół ma zmierzać w stronę wspólnej deklaracji sił obecnych przy tym stole. To ma oczywisty kontekst przedwyborczy; po piąte tak jak zostało to sformułowane w referacie Kiszczaka, chodzi o niekonfrontacyjną formułę wyborów. To, co publicyści nazywają "grą w jedną listę".

Można powiedzieć, że Solidarność akceptuje dyskusje wokół tych wszystkich punktów, chociaż krytykuje stanowisko władzy za brak generalnej koncepcji dotyczącej czasu przejścia."

TWARZE OPOZYCJI:

MARIAN JURCZYK

FOTO: GRAFA

Do Kanady przybył w ub. tygodniu jeden z najwybitniejszych przywódców Solidarności, przewodniczący regionu Pomorza Zachodniego, wybrany w wolnych związkowych wyborach Marian Jurczyk. Nasz gość był jedynym kontrkandydatem na stanowisko przewodniczącego Związku na Zjeździe w Oliwie, gdzie przegrał niewielką liczbą głosów.

Aresztowany i więziony, w 1982 roku przeżył tragedię śmierci swego syna i synowej, zamordowanych w niewyjaśnionych do dziś okolicznościach. Marian Jurczyk jest członkiem KK i Grupy Roboczej.

WYWIAD Z MARIANEM JURCZYKIEM - str. 4,6.

**POŻEGNANIE
REAGANA
- str. 12-13.**

• **Prezydent G. Bush wezwał Sąd Najwyższy w USA do obalenia prawa zezwalającego na przeprowadzenie zabiegów przerywania ciąży.** Powiedział on 50 tysiącom przeciwników przerywania ciąży zgromadzonym w Waszyngtonie, że legalizacja przerywania ciąży w 1973 roku jest "wielką amerykańską tragedią".

• **ChRL i Wietnam zawarły porozumienie, zgodnie z którym wojska wietnamskie opuszczają całkowicie Kambodżę do września br.**

• **Nowy premier Jugosławii Ante Markovic powiedział, że komunistyczne metody gospodarcze zawiodły i Jugosławia musi oprzeć swą gospodarkę o rynek i wolną konkurencję.** Nawet jeśli się to stanie i tak potrzeba będzie co najmniej 5 lat, aby wyjść z głębokiego kryzysu.

• **USA, W. Brytania, Francja, Włochy, DNR, Austria i Japonia zamknęły swe ambasady w Kabulu oraz wezwały wszystkich swych obywateli do natychmiastowego opuszczenia Afganistanu.** W kraju tym partyzanci afgańscy dokonują zmasowanych ataków na oddziały reżymowe oraz na wycofujące się do ZSSR oddziały Armii Czerwonej. Rząd reżymowy w Kabulu oskarżył państwa zachodnie o sianie defetyzmu i wywoływanie wrażeń, że po opuszczeniu Afganistanu przez ZSSR nie będzie on w stanie utrzymać porządku. Zdaniem obserwatorów zachodnich w Afganistanie, komuniści utrzymują się przy władzy co najwyżej do dwóch miesięcy po odejściu Sowietów. ZSSR zapowiedział oficjalnie, że dotrzyma terminu wycofania wszystkich wojsk sowieckich z Afganistanu do 15 lutego.

• **Czołowa ekonomistka sowiecka L. Piaszewa opublikowała 29 stycznia artykuł w "Socjalistycznej Indusrii", w którym stwierdziła, że gospodarcza reforma Gorbaczowa pierestrojka oparta jest na wielu błędnych założeniach ekonomicznych i nie przyniesie poprawy standardu życia rodzin sowieckich - raczej jego pogorszenie.**

• **Nie ma podwyżki dla cesarza Akihito.** Cesarz Japonii Akihito będzie otrzymywał nieopodatkowaną pensję roczną w wysokości około 2 mln dol. - taką samą jaką dostawał jego ojciec zmarły 7 stycznia cesarz Hirohito. Ponadto rząd przeznaczył 20 mln dol. rocznie na koszty utrzymania pałacu cesarskiego. Minister finansów dodał, że rodzina cesarska otrzyma specjalną sumę 21 mln dol. na pokrycie wydatków związanych z pogrzebem cesarza Hirohito. Obok tej sumy rząd przeznaczył na pogrzeb dodatkowo 53 mln dol.

• **Wywiad Papieża w sowieckiej "Prawdzie".** Organ komunistów sowieckich dziennik Prawda opublikował 27 stycznia wywiad z Papieżem Janem Pawłem II. Papież wysoko ocenił pierestrojkę podkreślając, że jest ona w zgodzie ze społeczną doktryną Kościoła rzymskokatolickiego. Papież dodał, że poszerza ona demokrację w ZSSR oraz przełamuje bariery pomiędzy Wschodem i Zachodem. 22 stycznia watykański sekretarz stanu kardynał Agostino Casaroli podał, że w listopadzie br. dojdzie do spotkania w Watykanie pomiędzy papieżem a przywódcą sowieckim M. Gorbaczowem. Podkreślił on, że wizyta ta zapoczątkuje zwrot w stosunkach Stolicy Apostolskiej z ZSSR". Kardynał Casaroli wskazał również, że kontynuowane są przygotowania do nawiązania stosunków dyplomatycznych Watykanu z Polską oraz zaakcentował, że Stolica Apostolska dostrzega wszystkie zmiany zachodzące w bloku sowieckim, będąc gotową do zawarcia stosunków dyplomatycznych również z Koreą Północną, jeżeli dojrzą do tego warunki.

• **Prezydent Francji F. Mitterand przebywał z oficjalną wizytą w Bułgarii w ramach swego planu zbliżenia do państw wschodnioeuropejskich przy jednoczesnym podnoszeniu zagadnień praw człowieka.** Prezydent Francji w grudniu ub.r. odwiedził Czechosłowację. W najbliższej przyszłości planuje podróż do NRD, na Węgry i do PRL.

• **Amerykańskie kompanie naftowe wróca do Libii.** Krok ten, jak wyjaśnił Biały Dom, ma zapobiec ewentualnej nacjonalizacji tych spółek przez rząd Kadafi oraz pobieraniu przez Libijczyków dalszych zysków, które otrzymywali oni od 1986 r., kiedy to prezydent Reagan wprowadził sankcje gospodarcze przeciwko Libii. Amerykańskie kompanie naftowe m.in. Occidental Petroleum, Marathon Oil, Conoco Petroleum, Amerada Hess zrezygnowały wówczas z prowadzenia działalności gospodarczej i handlowej w Libii, a pola naftowe i związane z tym zyski z wydobycia ropy naftowej

stały się w 100% udziałem Libii. Przed wejściem sankcji w życie, Libia pobierała 51% uzyskiwanych dochodów. Decyzja o powrocie podjęta jeszcze przez prezydenta Reagana, zdaniem Białego Domu, nie oznacza osłabienia sankcji nałożonych na Libię. Restrykcje te nadal zakazują prowadzenia wymiany handlowej z Libią oraz nakazują konfiskatę wszystkich libijskich zasobów znajdujących się na terytorium USA.

• **Prawnik reprezentujący byłego prezydenta Filipin F. Marcosa przestał list do nowojorskiego sędziego J. Kennana, w którym poinformował go, że przebywający na Hawajach Marcos jest umierający i nie będzie mógł stanąć przed sądem, by odpowiedzieć na zarzucaną mu defraudację ogromnych sum pieniędzy należących do państwa filipińskiego.**

• **Żydowski Ośrodek Kultury w Moskwie.** Światowy Kongres Żydów podał, że 12 lutego w Moskwie zostanie otwarty pierwszy oficjalny Ośrodek Kultury Żydowskiej. Głównym mówcą na uroczystościach otwarcia będzie laureat Pokojowej Nagrody Nobla Elie Wiesel.

• **Zamrożenie płac i cen w Brazylii.** Rząd brazylijski zamroził ceny i płace w celu powstrzymania galopującej inflacji oraz zmniejszenia deficytu budżetu państwowego. Prezydent Jose Sarney zapowiadając nie nowy program reform ekonomicznych, a uratowania gospodarki od katastrofy oświadczył, że rząd nie wyda ani jednego centa więcej niż zbierze z podatków. Rząd zdevaluował także walutę oraz zredukował liczbę pracowników zatrudnionych w instytucjach państwowych o 60 tysięcy. Prezydent podkreślił, że bez tych kroków inflacja w tym roku mogła sięgnąć 1500%. Dewaluacja cruzado wyniesie 17%, nowy cruzado stanowił będzie jedną tysięczną dotychczasowego pieniądza w Brazylii. Przywódcy związków zawodowych zapowiedzieli falę strajków protestacyjnych, podkreślając, że siła nabywczą przeciętnej płacy robotniczej w roku ubiegłym spadła o 40%.

• **Brytyjskie dzieci wojny poszukują ojców.** "War babies" z Wielkiej Brytanii - potomstwo stacjonujących w Wielkiej Brytanii żołnierzy amerykańskich w czasie II wojny światowej oraz miejscowych matek wystąpiły do sądu w Waszyngtonie z żądaniem udostępnienia im informacji o swoich ojcach. Pozew zarzuca amerykańskiemu archiwum państwowemu i departamentowi obrony ukrywanie informacji o byłych żołnierzach USA. Shirley McGlade, założycielka organizacji "War

Babies", która po 14 latach poszukiwań spotkała swego ojca w 1986 roku w Kalifornii, podkreśliła, że dzieci wojny, pomimo tego, że już po czterdziestce, nadal cierpią z powodu nieznajomości ojca i w wielu przypadkach muszą szukać pomocy psychiatrycznej.

• **Strażnicy Irańskiej Rewolucji zestrzelili samolot Panam?** W Paryżu odbyła się tajna konferencja przedstawicieli do walki z terroryzmem z USA, Wielkiej Brytanii, Kanady, RFN, Włoch, Japonii i Francji. Na konferencji przedstawiono zebrane dotychczas dowody i poszlaki dotyczące katastrofy amerykańskiego jumbo jeta nad Szkocją. Po konferencji powiedziano, że nie nadszedł jeszcze czas na wskazywanie winnych palcem. Jednakże według źródeł dobrze poinformowanych wszystko wskazuje na to, że samolot uległ katastrofie na skutek akcji odwetowej przygotowanej przez ekstremalną grupę fundamentalistów irańskich - Strażników Irańskiej Rewolucji działającą w odwecie za zestrzelenie przez amerykański krążownik w Zatoce Perskiej irańskiego samolotu pasażerskiego. Niektóre źródła podały nawet, że znaleziono już dowody na to, że ekstremiści z tej grupy użyli swych agentów w Paryżu do podłożenia materiału wybuchowego na pokładzie Boeinga 747, który eksplodując nad Szkocją spowodował śmierć 259 osób na pokładzie oraz 11 osób w miasteczku Lockerbie. Grupa Strażników Irańskiej Rewolucji ma swą siedzibę w Baalbeku w libańskiej Dolinie Bekka i z dniem wywiadu USA w jej rękach znajduje się los większości zachodnich zakładników porwanych w Libanie.

• **Amerykańskie Zakłady Lockheed Missiles and Space Co. podały, że podejmą współpracę z Israel Aircraft Industries przy produkcji pocisków raketowych Arrow przeznaczonych do niszczenia rakiet krótkiego zasięgu w locie.** Izraelski minister obrony Y. Rabin powiedział w Knesecie, że Izrael otrzymał w 1988 roku zamówienia na eksport broni o wartości ponad 2 mld dol. Broń izraelska jest szczególnie ceniona na rynku światowym ze względu na oparcie jej konstrukcji i właściwości o aktualne doświadczenia bojowe. Sprzedaż broni stanowi ponad 25% całości eksportu przemysłowego kraju. Izrael ma obecnie kontrakt na eksport broni z ponad 30 krajami i umowy o wspólnej produkcji z siedmioma.

• **Włochy pomogą Iranowi w odbudowie gospodarki.** Premier Iranu H. Musawi przebywał z dwudniową wizytą we Włoszech. Powiedział on, że Iran nie może spowodować uwolnienia zachodnich zakładników w Libanie, gdyż jest

to wewnętrzna sprawa Libanu. Musawi przebywał we Włoszech by zabiegać o pomoc gospodarczą i rozszerzenie wymiany handlowej. Podczas jego pobytu rozwiązano długoletni spór o zwrot długu za prace wykonane w porcie Bandar Abbas przez włoskich specjalistów za czasów cesarza Rezy Pahlavi. Włochy wystawiły rachunek opiewający na ponad 1 mld dol. Teheran chciał zapłacić 100 mln dol. Ostatecznie zgodzono się na 460 mln. Kompanie włoskie podpisały natychmiast z Iranem kontrakty na sumę 2 mld dol. W czasie pobytu w Rzymie Musawi został przyjęty na prywatnej audiencji przez Papieża Jana Pawła II. Uchodźcy irańscy potępili Papieża za to spotkanie wskazując, że Musawi jest pospolitym ludobójcą odpowiedzialnym za śmierć tysięcy osób bezpodstawnie uznanych za przeciwników Chomeiniego i rewolucji islamskiej.

• **Przywódca Libii M. Kadafi zapowiedział zniesienie w roku bieżącym wszystkich tradycyjnych instytucji państwowych, m.in. tajnej policji, agencji prasowej JANA, państwowego komitetu sportowego oraz instytucji sprzedaży produktów rolnych oraz samochodów importowanych.** Kadafi nazwał agencję JANA ogromną bezużyteczną ośmiornicą, zarzucając jej opieszałość i gnuśność w podawaniu informacji. Służbie bezpieczeństwa zarzucił, że konkuruje z ministerstwem spraw zagranicznych i dubluje działalność urzędów śledczych. Kadafi wyjaśnił, że znosząc te instytucje chce aby naród rządził się sam poprzez zgromadzenia ludowe, oraz że jest zdecydowany zapoczątkować rządy ludowe świata, których zaczątkiem i bazą będzie Libia. Dyplomaci zachodni w Libii zauważyli, że Kadafi poprzednio kilkakrotnie już bez skutku likwidował instytucje państwowe, ale z drugiej strony, w takim kraju jak Libia wszystko jest możliwe.

• **12 działaczy Komitetu Karabachskiego aresztowanych w ubiegłym miesiącu przewieziono do więzienia w Moskwie.** Komitet Karabachski domagał się przyłączenia obwodu Górnego Karabachu do Armenii. Wśród aresztowanych są deputowani do Rady Republiki Armenii składowi A. Manucharjan oraz K. Stambolcjan. Działacze niezależni w Armenii przewidują, że cała 12 stanie przed sądem z oskarżenia o zaognianie etnicznych konfliktów oraz o nawoływanie do wystąpień, a nawet walk ulicznych.

Inne wiadomości
ze świata -
str. 10

ECHO-TYGODNIK POLSKI - wydają: Grażyna i Zbigniew FARMUS
Adres pocztowy: 51A Thistle Down Blvd., REXDALE, Ont. M9V 4A6, TEL. 747 - 6034 FAX: 748 8046

Redaktor naczelny: Grażyna Farmus; Dyrektor działu reklamy: Inż. Zdzisław Wójcik 891-1342; Redaktorzy działów: Świat, Kanada, Polska - Zbigniew Farmus; Czytane między wierszami & Lektury nieobojętne: Karolina Jankowska, Korespondencje z dalekiego Kraju: Bolesław Ślesiański; Poradnia Zaufanie: dr Zofia Bończa; Pokochać kapitalizm: dr Krzysztof Ostaszewski; Horoskop, Kalendarium, korekta: Ewa Rewkowska, Apteka Natury: dr Zofia Górnicka; Współpracują: prof. dr Ewa Brantley, Leszek Szaruga, Wacław Liebert, dr Tadeusz Pruss, Wojciech Wojnarowicz, Bogusław Rzepecki, Andrzej Stawicki, Lech Jamka, Janusz Pietrus, Adam Tomaszewski, S. Cech, Iwona Majewska, Adela Dymka, M.M. Czyżycki, Nina Geysztor-Zawirska
Classified Ads: \$5 (up to 25 words), Job Ads FREE, Special: minimum 3 months' advertising (12 issues) 1 col. 1 1/2 inch \$65.00, 2 cols - 1 1/2 inches \$130.00, 2 x 3 inches: \$260.00, photo extra \$5.00.

SUBSCRIPTION/PRENUMERATA: PÓŁROCZNA \$25.00, ROCZNA \$50.00, dla nowo przybyłych wg kolejności zgłoszeń (12 numerów) bezpłatna.

SIÓDMY ROK TŁUSTY

Conference Board of Canada ogłosił półroczny raport o stanie gospodarki światowej i kanadyjskiej. Podkreśla się w nim, że zarówno Kanada jak i grupa pozostałych najbardziej uprzemysłowionych krajów będzie się cieszyć siódmym z rzędu pomyślnym rokiem gospodarczym. Raport w oparciu o analizy kanadyjskie oraz na podstawie najbardziej renomowanych ekspertów międzynarodowych stwierdza, że najszybszy wzrost dochodu narodowego powinien w tym roku wystąpić w Japonii - 3,7%, a następnie w Kanadzie - 2,9%. Rok 1989 ma być siódmym rokiem ekspansji ekonomicznej w świecie zachodnim, zapoczątkowanej w 1983 roku po recesji lat 1981-1982.

**SAUVE I CROSBIE
NA CZELE KANADYJSKIEJ
DELEGACJI NA POGRZEB
HIROHITO**

Premier Kanady Brian Mulroney zdecydował, że nie weźmie udziału w pogrzebie japońskiego monarchy - cesarza Hirohito. Delegacja kanadyjska będzie trzyosobowa, a w jej skład wejdzie gubernator generalny Jeanne Sauve, minister handlu międzynarodowego John Crosbie i ambasador Kanady w Japonii Barry Steers. Decyzja premiera została przyjęta z zadowoleniem przez kanadyjskich kombatanów, którzy zwrócili się do niego o zignorowanie pogrzebu osoby mogącej być zaliczonej w poczet wojennych zbrodniarzy. Kombatanzi podkreślili jednak, że premier spełnił ich żądanie jedynie w połowie, gdyż mimo wszystko na pogrzeb jedzie przedstawiciel gabinetu - minister Crosbie.

**PREZYDENT BUSH
ODBEDZIE
PIERWSZĄ OFICJALNĄ
PODRÓŻ ZAGRANICZNĄ
DO KANADY**

Biuro premiera Kanady B. Mulroneya podało, że prezydent USA George Bush przybędzie z wizytą roboczą do Kanady w dniu 10 lutego. Będzie to pierwsza oficjalna podróż zagraniczną Busha

jako prezydenta USA. Podczas spotkania w Ottawie Bush i Mulroney omówią sprawy stosunków dwustronnych oraz międzynarodowych jak i ustalą program dalszych spotkań w br. W przeszłości Mulroney określił Busha jako wielkiego przyjaciela Kanady. Jako wiceprezydent Bush był dwukrotnie w Kanadzie z wizytą oficjalną.

**OBOWIAZKOWA MODLITWA
W SZKOŁACH
PUBLICZNYCH NIEZGODNA
Z KONSTYTUCJĄ**

Sąd Najwyższy w Brytyjskiej Kolumbii orzekł, że obowiązkowa modlitwa w publicznych szkołach jest niezgodna z kanadyjską konstytucją. Prokurator prowincjonalny Bud Smith oświadczył, że jest mało prawdopodobne ażeby złożył apelację od wyroku.

**BROSZURKA
BEZPIECZNYCH
PRAKTYK SEKSUALNYCH**

Kanadyjskie Stowarzyszenie do walki z AIDS wydało 41-stronicową broszurkę, w której uszeregowano pod względem zagrożenia AIDS 12 technik seksualnych. Broszurka wymienia jako niegroźne nawet teoretycznie takie praktyki jak przyciskanie się cielesne, pocałunek złożony na policzku, onanizm oraz rozmowy erotyczne. Minimalne ryzyko związane jest z pocałunkiem doustnym oraz z seksem oralnym z użyciem prezerwatywy (broszurka podkreśla jednak, że chociaż praktycznie nie jest jeszcze znany przypadek nabycia AIDS tą drogą, ale teoretycznie jest to możliwe). Małe ryzyko związane jest z współżyciem seksualnym dopochwowym i analnym z użyciem prezerwatywy oraz z seksem oralnym wykonanym na mężczyźnie bez prezerwatywy. Dużym ryzykiem obciążony jest seks analny i dopochwowy bez zastosowania należytych środków ochronnych, który faktycznie powoduje zdecydowaną większość zarażeń AIDS na świecie na skutek pożycia seksualnego. Broszurka porównuje ryzyko nabycia AIDS drogą seksu bez należytych środków ochronnych do ryzyka zapadnięcia na raka

pluć bądź chorobę serca u palacza. W ubiegłym tygodniu w Bostonie w renomowanym czasopiśmie medycznym "New England Journal of Medicine" dwóch lekarzy amerykańskich przedstawiło pierwszy przypadek nabycia AIDS przez mężczyznę od kobiety na drodze stosowanego przez niego w kontaktach z nią seksu oralnego.

**ŁĄCZENIE SIĘ FIRM
DOBRE DLA NASZEJ
GOSPODARKI**

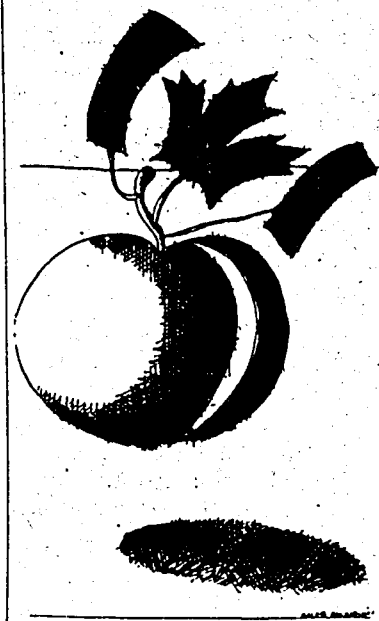
Harvie Andre, minister d/s korporacji w rządzie federalnym powiedział, że łączenie się firm i koncentracja kapitału korporacyjnego jest zjawiskiem bardzo korzystnym dla kanadyjskiej gospodarki, gdyż umożliwia niezbędną dla jej stałego wzrostu skuteczną konkurencję na rynkach międzynarodowych. Zapowiedział on, że ostatnie trzy duże połączenia się firm w przemyśle transportowym, browarnianym i naftowym nie będą ostatnimi. Należy spodziewać się takich połączeń coraz więcej. Jako kraj - powiedział minister - Kanada musi iść na łączenie się firm. Jednocześnie, podkreślił, kanadyjskie Biuro Polityki Konkurencji Gospodarczej czuwa nad tym, aby miały miejsce tylko takie fuzje korporacyjne, które są korzystne dla Kanady. Takie, których celem jest wyeliminowanie konkurencji, zdominowanie rynku bądź uzyskanie monopolu nie zostaną po prostu zatwierdzone przez rząd federalny.

**25% KANADYJCZYKÓW
OSZUKUJE URZĄD
PODATKOWY**

Profesor prawa podatkowego R. Hasson z Toronto powiedział, że badania naukowe wskazują, że około 25% Kanadyjczyków składa nieprawdziwe zeznania podatkowe. Każdego roku skarbu państwa traci na skutek tego około 4 mld dol. dochodu. Zeznania podatkowe za rok ubiegły wypełni około 17,6 mln podatników. Hasson podkreślił, że należy zaostrzyć kary wobec oszustów podatkowych, którzy są traktowani przez sądy o wiele łagodniej niż osoby

pobierające nieprawnie nawet minimalne sumy welfare bądź zasiłki dla bezrobotnych. Zdaniem Hassona matka na welfare, która oszuka rząd na 1000 dol. ma o wiele większą szansę znaleźć się w więzieniu niż milioner, który oszuka rząd, aby uniknąć zapłaty 1 mln dol. podatków. Badania przeprowadzone niedawno przez prawników z Uniwersytetu Toronto i York dowiodły, że w ciągu ostatnich 5 lat oszukało urząd podatkowy co najmniej 24% podatników. Podatnicy ci uzasadniają to tym, że robi tak każdy. Jednakże badania wykazały także, że około 70% Kanadyjczyków nie oszukuje urzędu podatkowego uważając, że płacenie podatków na rzecz skarbu państwa jest obowiązkiem obywatelskim i że z tego powodu nawet gdyby mieli możliwość oszukiwania nie robiliby tego. Specjaliści od prawa podatkowego utrzymują, że największe możliwości oszustwa mają byźnesmeni, osoby z dużym dochodem oraz osoby samozatrudniające się. Zdaniem Tony Dooba, przewodniczącego Instytutu Kryminalistycznego w Uniwersytecie Toronto, największym oszukiwaczem jest bogaci. Natomiast inny specjalista prawa podatkowego N. Brooks utrzymuje, że w celu uniknięcia ogromnych strat należy zmienić system podatkowy. System podatkowy powinien być oparty o odgórne odpisywanie podatków, a nie na dobrowolnych zeznaniach podatników. Zdaniem Brooks państwo uzyska więcej podatkowych pieniędzy, gdy najpierw zabierze, nawet jeśli później część będzie musiało zwrócić, niż jak będzie opierał system podatkowy o założenie totalnej uczciwości podatników. Brooks jest także za zwiększeniem surowości kar wobec oszustów podatkowych. Zdaniem Brooks, należy się raczej dziwić temu, że przy tak łagodnym systemie kar za fałszywe zeznania podatkowe, jest aż tak wielu uczciwych podatników.

W ubiegłym roku urząd podatkowy postawił w stan oskarżenia 200 podatników, z czego 6 otrzymało karę więzienia. J. Roberston, dyrektor wydziału oskarżeń federalnego urzędu podatkowego powiedział,

KANADA

że w większości przypadków przy wykryciu nieprawidłowości w zeznaniach podatkowych nakazuje się podatnikowi dopłacić różnicę i obciąża się go karą za niezapłacenie podatków w terminie. Stawia się przed sądem jedynie tych podatników, którym można udowodnić, że w sposób celowy, z premedytacją oszukali urzędu podatkowego. W roku bieżącym urząd podatkowy przewiduje zgromadzenie podatków na sumę 80 mld dol. Zdaniem przedstawicieli rządu, kanadyjski system podatkowy jest bardzo wydajny i efektywny. Uzyskanie 100 dol. podatku kosztuje jedynie 1 dolara i 18 centów.

**WZROST WYMIANY
HANDLOWEJ MIĘDZY
KANADĄ A RPA**

W roku ubiegłym Kanada importowała z RPA o 68% towarów więcej niż w roku 1987. Zdaniem polityków opozycyjnych oraz przeciwników apartheidu fakt ten da się wytłumaczyć wyłącznie hipokryzją rządu Mulroneya i samego premiera, który z jednej strony opowiada się za twardą polityką wobec rządu RPA, a z drugiej strony zwiększa obroty handlowe z tym krajem.

**BYŁY PREMIER
BRYTYJSKIEJ KOLUMBII
STANIE PRZED SĄDEM**

Bill Bennett, premier Brytyjskiej Kolumbii w latach 1975-1986, stanie przed sądem z oskarżenia o wykorzystanie wewnętrznych informacji (niedostępnych publicznie) do uzyskania zysków na giełdzie. Wraz z nim zostali oskarżeni o to samo jego brat Russell oraz byźnesmen H. Doman, prezydent korporacji Doman Industries Ltd. Według źródeł dobrze poinformowanych, w grę wchodzi zysk co najmniej kilku milionów dolarów. Oskarżonym grozi kara do 5 lat więzienia oraz grzywna w wysokości do 100 tysięcy dolarów. Prawnicy byłego premiera podali, że Bennett zezna w sądzie, iż jest niewinny.

**WYROK
DEPORTACJA DLA POLAKA**

Marynarz Jerzy Łaski jest jednym z Polaków, którzy mogą być deportowani z Kanady na mocy zastrzeżeń rygorów. Władze odmówiły mu azylu politycznego, o który ubiegał się przed 2 laty na podstawie przynależności do Solidarności. Ostateczny wyrok zapadł 28 stycznia. Termin deportacji nie ustalony.

MAZOWSZANIE ZOSTAJĄ W TORONTO

Jak podała prasa kanadyjska, a za nią powtórzyły torontońskie polskie gazety, dwóch członków zespołu Mazowsze 28-letni tancerz Darek Ostrowski i 29-letni śpiewak Marek Konarowski opuścili zespół i złożyli podania o status uchodźcy w Kanadzie. Sprawa stała się sensacją na skalę polonijną, nie tylko ze względu na kolejną ucieczkę z reprezentacyjnego zespołu, ale i to, że są to pierwsi sławni uciekinierzy polscy, którzy wypróbowali na własnej skórze nowy tryb przyznawania azylów. Musimy jednak żadnych sensacji rozczarować. Jak wynika z naszej rozmowy, przeprowadzonej z Markiem Konarowskim w dniu 31 stycznia, obaj panowie zwrócili się nie o azyl

polityczny, co w ich wypadku mogłoby być ryzykowne, lecz o przedłużenie wizy kanadyjskiej i podjęli starania o znalezienie sponsorów. Zaopiekowała się nimi p. Elżbieta Wolska z Polish Canadian Community Services w Toronto, autorka naszej rubryki "Polak nie zginie". Zgłosili się chętni do pomocy i artyści znaleźli lokum. Trzeba przyznać, że szybko włączyli się w życie polonijne. To w budynku SPK, gdy pomagali przy organizacji opłatki PCAG sfotografował ich Andrzej Stawicki.

Marek Konarowski ukończył 2-letnią szkołę muzyczną na Miodowej w Warszawie, śpiewał jako amator, potem w zespole wojskowym, a od kilku lat w Mazowszu. Decyzja o pozostaniu dojrzewała w

nim od dwóch lat. Wbrew krążącym legendom Mazowszanie nie są krezusami. Mieścił się uposażenie wynosi około 40 tysięcy złotych, mieszkają po dwóch w bursie. Na wyjazdach niewiele stykają się z Polonią.

Na przykład, mój rozmówca nie wiedział nic o demonstracjach przed występami Mazowsza w Paryżu latem ub. roku. Zespół jest przygotowany na ucieczki i nagłe wypadki, choć, jak twierdził Marek, w ub. roku nie było zdejść ze 170-osobowego zespołu. Zdarzały się one często w latach ubiegłych. Odejście artysty stało się już czymś naturalnym. Nie opuszczają już nocą hotelu ukradkiem, jak so-wieccy tancerze. Żegnają się z ko-

legami. Koledzy zresztą rozumieją zwykłe motywacje ucieczki. Marek i Darek zdają sobie sprawę, że czeka ich niełatwy los. Darek jest tancerzem charakterystycznym. Miałby pewne szanse na pracę w zespole baletowym, gdyby był tancerzem klasycznym. Pewnie zmieni zawód i zasilą któryś z amatorskich zespołów ludowych. Marek też po jakimś czasie chciałby śpiewać, choćby dla przyjemności.

Życzymy nowo przybyłym dobrej asymilacji na kanadyjskim gruncie. Nasz prezent - prenumerata dla nowo przybyłych już na nich czeka.

Dokończenie ze str. 1

wego będzie brał także udział OPZZ. Przyjęto jednak formułę, że partnerem Solidarności w rozmowach jest rząd. W drugim zespole będzie podgrupa zajmująca się sprawami górnictwa, a druga rolnictwem i organizacjami rolników (będzie poruszona kwestia Solidarności Rolniczej). W zespole reformy politycznej są trzy podzespoły: prawa i sądownictwa, stowarzyszeń i samorządu, młodzieży (tam ma negocjować NZS, który ma wystawić swoją reprezentację) i czwarta podkomisja środków masowego przekazu i kultury.

W rozmowach w Magdalence delegację Solidarności reprezentowali Lech Wałęsa, Zbigniew Bujak, Władysław Frasyniuk oraz Mieczysław Gil. Towarzyszyli im doradcy: Bronisław Geremek, Andrzej Stelmachowski i Tadeusz Mazowiecki.

W delegacji rządowej był minister spraw wewnętrznych Czesław Kiszczak, członek Biura Politycznego Stanisław Ciosek oraz zastępca przewodniczącego OPZZ Romuald Sosnowski.

Kościół reprezentował biskup Tadeusz Gocłowski i sekretarz Episkopatu ksiądz Alojzy Orszulik.

W trakcie rozmów przedstawiciele OPZZ na znak protestu opuścili salę. Po spotkaniu w Magdalence, generał Kiszczak odbył spotkanie z Alfredem Miodowiczem, na którym zapewnił go, że władze nie zamierzają zastąpić OPZZ Solidarnością.

LEGALIZACJA SOLIDARNOŚCI JUŻ W LUTYM?

Przewodniczący Solidarności Lech Wałęsa występując na konferencji prasowej w Warszawie w dniu 28 stycznia pozytywnie ocenił przebieg rozmów z rządem w Magdalence. Jeszcze raz podkreślił, że w imię dobra Polski oraz w obliczu ogromnych trudności przed jakimi stoi ojczyzna dialog jest konieczny. Wałęsa poinformował, że w trakcie spotkania pojawiły się różnice zdań, ale że nie były one na tyle istotne, aby przeszkodzić przystąpieniu do okrągłego stołu w dniu 6 lutego. Wałęsa zaakcentował, że spodziewa się po rozmowach okrągłego stołu zniesienia monopolu gospodarczego, społecznego i politycznego, który stanowi podstawę obecnego nieefektywnego systemu. Powiedział, że na rozmowy te Solidarność przybędzie z jak najbardziej reprezentatywną i fachową delegacją. Przewodniczący związku z radością zakomunikował, że pierwszoplanową sprawą podczas posiedzenia przygotowawczego było uzyskanie zgody na legalizację Solidarności i to zostało wywalczone. Zdaniem Wałęsy istnieją duże szanse, że legalizacja Solidarności będzie miała miejsce już w lutym.

"Jestem przekonany, że Polska potrzebuje porozumienia - stwierdził. Musimy szukać porozumienia by uzyskać kontrolę nad sytuacją". Zdaniem Wałęsy, Solidarność odegra zasadniczą rolę w pomaganiu rządowi w rozwiązywaniu kryzysu gospodarczego w Polsce. Celem Solidarności jest negocjowanie z rządem, lecz nie zastępowanie go. "Powiedzieliśmy to w 1981 i powtarzamy teraz - nie chcemy przejąć władzy. Nie możemy. Lecz mamy do zrobienia z tym rządem układ". Zdaniem Wałęsy rozmowy okrągłego stołu otworzą drogę dla innych ugrupowań, które podobnie jak Solidarność nie są akceptowane przez władze, do udziału w życiu związkowym, gospodarczym i politycznym.

ROZMOWA Z MARIANEM JURCZYKIEM

Marian Jurczyk: Tak się złożyło, że byłem pierwszym Polakiem, który podpisał porozumienia sierpniowe. Może to nie jest najważniejsze czy byłem pierwszym, czy drugim. Najważniejsze jest to, że ileś tam setek tysięcy ludzi wybrało mnie do tego. Złożyłem wobec tych ludzi przysięgę na wierność Solidarności. Tę przysięgę uważam za świętość. Bo Solidarność to są pewnie nieprzemijające wartości.

Dokąd nie będzie wyborów i na moje miejsce ktoś nie będzie wybrany, uważam, że nie powinienem rezygnować. Muszę dotrzymać słowa, dotrzymać przysięgi. Gdybym zrezygnował, byłoby to nie tylko źle odebrane przez ludzi, ale byłoby to niezgodne z moim własnym sumieniem. Jeśli będzie taka wola załóg Solidarności w Szczecinie - to pozostanę. Ale mam świadomość tego, że najlepszy związek zawodowy nie rozwiąże polskich problemów, które się nawarstwiły przez 43 lata.

G.F.: Czy ja pana dobrze rozumiem? Czy w konkretnym pana przypadku, uważa pan, że mógłby pan działać i w Solidarności i w innej organizacji?

M.J.: Statut związku nie zabrania działalności w partii politycznej. Moje działanie, jak myślę, przyczynia się na rzecz niepodległości. Z definicji wynika, że związek zawodowy ma bronić ludzi pracy, dbać o ich egzystencję. Ugrupowania niepodległościowe w Polsce idą dalej. Wysuwają program polityczny dla narodu. Myślę, że celem najwyższym każdego Polaka jest uzyskanie niepodległości. Tylko wtedy będzie można rozwiązać polskie problemy, kiedy kraj nasz będzie wolny i niepodległy. Związek nie jest w stanie tych problemów rozwiązać. Związek zawodowy jest pierwszym krokiem do niepodległości. Z biegiem czasu trzeba będzie przejść na działanie czysto polityczne.

G.F.: Czy dlatego, że prócz z góry założonych celów, związek zgodził się na lojalność wobec PZPR?

M.J.: Nawet gdyby się nie zgodził, związek nie ma większych szans. A obecne posunięcia Lecha Wałęsy są dla mnie w ogóle nie do przyjęcia. Oceniam je bardzo krytycznie, bowiem nastąpiło odejście od linii związkowej. Co to oznacza w praktyce? Przygotowany został nowy statut Solidarności.

G.F.: Przygotowany czy przygotowywany? Wydaje mi się, że formalnych zmian w statucie nie było, a ciągle się mówi o projektach zmian statutu.

M.J.: Przeciwnie. Co najmniej 16 zakładów w moim rejonie zgłosiło do

rejestracji komitety założycielskie w oparciu o nowy statut. W całym kraju liczba zgłoszonych komitetów przekroczyła już dawno 100. Zmiany są na pierwszy rzut oka niedostrzegalne, ale są już obecne.

G.F.: Jaka jest zasadnicza różnica pomiędzy starym a nowym statutem związku?

M.J.: Nowy statut, opracowany przez Krajową Komisję Wykonawczą polega na tym, że w paragrafie, gdzie są struktury zakładowe. Natomiast nie ma struktur terytorialnych, regionalnych, ogólnokrajowych. Co to oznacza w praktyce? Nie można będzie zrobić strajku w danym regionie, w województwie, w skali kraju. Jest zapis, że nie wolno wychodzić poza struktury zakładu pracy. W praktyce prowadzi to do Solidarności szczątkowej, która w krótkim czasie zostanie wchłonięta przez wronie związki OPZZ. Nawet partia, którą w mojej ocenie w zakładach pracy jest zupełnie chora, nie będzie chciała rozmawiać z tymi związkami. Związki przestaną istnieć.

G.F.: A patrząc na związek w tej postaci, od strony pozytywnej. Jaka jest funkcja takiego związku. Do czego on jest powołany?

M.J.: Ja myślę, że jest to celowa robota, żeby całkowicie zniszczyć Solidarność.

G.F.: Teza jest bardzo ostra i szokująca. Trzeba by ją było uzasadnić. Dlaczego pana zdaniem Wałęsa miałby to robić? W końcu jest to człowiek, który budował struktury Solidarności?

M.J.: Jeżeli chodzi o Lecha Wałęsę, to może zacząć od tego, że nie przyjechałem na Zachód, żeby Lecha krytykować. Odwrotnie. Z Lechem przepracowałem nie godziny, tygodnie, lecz 16 miesięcy w bardzo trudnych warunkach i Lech miał dni wlotu, że tak się wyrażę. Ale ostatnio Lech robi dużo błędów - pod wpływem prawdopodobnie swoich doradców. Prawdopodobnie zawierzył doradcom, co było ogromnym błędem. Doradca to jest ciało, które opiniuje. Natomiast decyzja należy do przywódcy związku.

G.F.: Sądzi pan, że ta decyzja należy do doradców?

M.J.: Sądzę, że tak. Lech bardzo się zmienił, jak się wydaje pod wpływem nacisków.

G.F.: W jakim sensie się zmienił?

M.J.: No, w sensie negatywnym. Weźmy taką telewizyjną debatę z panem Miodowiczem. Lech powiedział w niej, że jest zdecydowany na kompromis, głębokie wyrzeczenia. Mówił o innym związku, innej

Solidarności, innych strukturach. Mówił o barierach kadrowych i teraz pozwolił, że się zatrzymam i ustosunkuję do tych wszystkich elementów. Lech mówił o głębokich wyrzeczeniach. Robotnik polski żyje w wyjątkowo trudnej sytuacji. Ma miesięczny przydział 4 kg mięsa z kością. Oddać kilogram z tych czterech, a może dwa?

G.F.: Może chodzi tu o wyrzeczenie w postaci pokory wobec władz, posłuszeństwa wobec jej decyzji, pracy bez strajków?

M.J.: Działacz związkowy ma bronić robotnika. A nie namawiać go do posłuszeństwa i większego wysiłku. I to jest sprawa nr 1.

A teraz sprawa nr 2. Mówił Lech o innych strukturach, o innej Solidarności. Statut został zatwierdzony przez 960 delegatów, którzy reprezentowali 9-milionowy związek. Jeśli chodzi o sferę prawną, to nie ma nikt prawa tego statutu zmieniać. Mam świadomość, że świat idzie do przodu i pewne zmiany są konieczne. Tak się składa, że Stany Zjednoczone obchodziły ostatnio dwusetną rocznicę konstytucji, o której mówi się, że to najlepsza konstytucja świata. No i faktycznie, w tych 200 latach 25 razy wprowadzono poprawki. Ale to wypowiadał się Naród, a nie wąska grupa. Nie wolno naruszać wąskiej grupy prawnej sfery statutu.

G.F.: Można szukać sposobów usprawiedliwienia "wąskiej grupy" - ludzi skupionych wokół Wałęsy. I nieraz już się szukało. Mówiło się, że warunki delegacji stanu wojennego, pewnej konspiracji, zmusiły do tworzenia ciał tymczasowych, zastępczych, takich jak tzw. "Tereska", czy "Kakawka" (KKW). Działanie tych grup doprowadziło do ich uznania i załamało trwale dawną strukturę związku.

M.J.: WiP potrafił się spotkać z przedstawicielami innych krajów. Technicznie spotkanie działaczy związku było i jest możliwe.

G.F.: Grupa Słowika - członków komisji krajowej odsuniętych od władzy naciskała Wałęsę na zorganizowanie spotkania i dokonanie ponownych wyborów do władz związku. Jak dotąd bezskutecznie.

M.J.: Tak, robiliśmy to od trzech lat. Rezultat żaden. Lech nie chciał z nami rozmawiać. Wróćmy jednak do strony prawnej i moralnej problemu zmiany statutu. Mnie nie chodzi o jakiś tam przecinek, ale o zasady. Najważniejsza sprawa, to są struktury związku regionalne i centralne, które zniknęły w nowym statucie.

G.F.: Solidarność składałaby się z szefa związku (z doradcami nie zapominajmy) i z przewodniczących komitetów zakładowych. Taka struktura jednak umożliwia strajk generalny. Szef może wezwać zakłady. Pójdzie wolniej, ale pójdzie. Wszystko zależy od szefa. Żeby zechciał.

M.J.: Ale on nie będzie miał prawa! Skoro rejestruje się statut na szczeblu zakładowym. Strajk i inne działania odbywają się na szczeblu zakładów. To jest wielka groźba. Tego nie można lekceważyć. Tyle o stronie prawnej. A trzeba pamiętać, że jest jeszcze strona moralna. Do czego zmierzam? Trzeba pamiętać, że 10 tys. ludzi siedziało za związek w więzieniach. Setki tysięcy ludzi wyrzucono z pracy i wyrzuca się do dnia dzisiejszego. Zginął ksiądz Jerzy. Ostatnio ksiądz Niedzielak. Tych faktów nie wolno lekceważyć.

G.F.: Co pan sądzi o powołaniu 119-osobowego Komitetu Obywatelskiego przy Lechu Wałęsie. Wprawdzie opublikowaliśmy i jego statut i oświadczenie, jednak wciąż nie wiemy, jaki jest cel tego ciała, dlaczego powołano je akurat teraz, tuż przed

Ciąg dalszy na str. 6

RADYKALNA MŁODZIEŻ POTĘPIŁA OKRĄGŁY STÓŁ

29 stycznia w Gdańsku, po mszy w kościele św. Brygidy, odbyło się spotkanie z Lechem Wałęsą. Przewodniczący Solidarności przemawiając do 3000 osób zaapelował o poparcie dla rozmów okrągłego stołu, które jak powiedział, mogą doprowadzić do większej wolności gospodarczej i politycznej. "Wiem, że istnieją przeciwnicy zarówno po jednej, jak i po drugiej stronie. Potrzebuję waszej pomocy, gdyż nie będzie łatwo" - powiedział Wałęsa. W czasie spotkania 300-osobowa grupa młodzieży zażądała ustąpienia Jaruzelskiego, Rakow-

skiego i Wałęsy oraz zlikwidowania rozmów okrągłego stołu.

Młodzi przerywali wystąpienie Wałęsy okrzykami "Zdrajca", "Precz ze zdrajcą", "Nie ma rozmów z mordercami", "Śmierć komunistom". Rej wśród nich wiedli członkowie organizacji Dym oraz Ruchu Społeczeństwa Alternatywnego. Widać było także transparenty ruchu Wolność i Pokój. Po spotkaniu z Wałęsą 300-osobowa grupa sformowała pochód, który został zaatakowany przez ZOMO. Z pochodu poleciały na atakujących ZOMowców kamienie. Doszło do starć i walki wręcz. Młodzież uszkodziła kilka gazików MO. Co najmniej kilkanaście osób zostało pobitych. Pewna liczba osób została zatrzymana.

Joanna Gwiazda w rozmowie z Echem 31 stycznia stwierdziła, że nie była to pierwsza tego typu demonstracja i że młodzież ta powinna mieć szansę wyrażania swych opinii w demokratyczny sposób. (red.)

TYSIĄCE OSÓB POŻEGNAŁY KSIĘDZA NIEDZIELAKA.

26 stycznia na Cmentarzu Powązkowskim odbył się pogrzeb zamordowanego księdza Stefana Niedzielaka. 74-letni ksiądz Niedzielak był proboszczem parafii przy kościele św. Karola Boromeusza. Uroczystości pogrzebowe, na które przybyło kilkanaście tysięcy osób, zamieniły się w patriotyczną manifestację. W pogrzebie wzięły udział delegacje Solidarności z całego kraju oraz delegacje AK. Nad tłumem powiewały liczne transparenty. Jeden z nich głosił: "Zabiłeś ciało, ale nie jesteś w stanie zabić ducha" przypominając pogrzeb zamordowanego w 1984 roku księdza Jerzego Popiełuszki. Nabożeństwo żałobne w kościele Karola Boromeusza odprawił Prymas Polski, kardynał Józef Glemp. Prymas powiedział, że ksiądz Niedzielak był człowiekiem wielkiej odwagi i czynów oraz gorącym patriotą, który kochał ojczyznę. Podkreślił, że 74-letni kapłan w swoim kościele stworzył miejsce pamięci Polaków wymordowanych i zaginionych w Związku Radzieckim. Ksiądz nie umarł z powodów naturalnych, wobec czego i jego pogrzeb - uważał Prymas - nie jest wydarzeniem zwy-

czajnym. Mecenat Jan Olszewski, reprezentujący rodzinę zamordowanego, powiedział w swym wystąpieniu nad grobem, że opinia MO, iż na podstawie oglądu miejsca śmierci księdza Niedzielaka nie można powiedzieć, iż został on zaatakowany, jest całkowitym nonsensem.

Ksiądz prałat Niedzielak był kapłanem AK oraz wielkim zwolennikiem Solidarności. Znalezione go 21 stycznia na plebanii przy ulicy Powązkowskiej ze złamanymi kręgosłupem szyjnymi. Rodzaj rany nasuwał wielu ekspertom hipotezę, że mógł on zginąć od ciosu zadanego ręką przez wprawnego w walce wręcz osobnika. Okoliczności śmierci duchownego oraz motyw mordu nie zostały jak dotąd ustalone. Z mieszkania księdza zginęły niektóre przedmioty (m.in. srebrne naczynia), lecz wiele innych war-

tościowych rzeczy, w tym waluty zachodnie, nie zostały zabrane.

Wyżsi rangą działacze Solidarności, w tym Lech Wałęsa, nie wzięli udziału w pogrzebie. Wyjaśnili oni swoją nieobecność przygotowaniami do rozmów z rządem oraz tym, że nie zostało ustalone, iż morderstwo miało motywy polityczne.

Zdaniem korespondentów zachodnich, takie stanowisko Wałęsy i najwyższych działaczy związku spotkało się z ostrą krytyką m.in. wielu członków Solidarności, parafian zamordowanego księdza Niedzielaka oraz obywateli.

Niektóre z tych osób stwierdziły, że Wałęsa zupełnie już boi się urazić komunistów i po to tylko, aby nie stracić okazji spotkania się z policmajstrem Kiszczykiem udaje, że nie wiadomo, dlaczego ksiądz Niedzielak został zamordowany.

INFLACJA W PRL

Wszystkie zawory zasilające inflację są otwarte i to coraz szerzej. Trzeba więc spojrzeć prawdzie w oczy. Inflacja w roku 1989 będzie jeszcze większa niż w roku ubiegłym i żadne obietnice Urbana ani apele Rakowskiego "nie kupujcie za dużo" tu nie pomogą. Dryfująca gospodarka polska wchodzi w sposób nieunikniony w jugoinflację, czyli inflację niekontrolowaną.

Rok temu stopa inflacji wynosiła w Jugosławii ponad 100%, obecnie doszła do 250%, a wkrótce wyniesie prawdopodobnie 400%. Powoli, ale coraz skuteczniej doganiamy Jugosławię. Jedynym wyjściem z tej sytuacji będzie w końcu wymiana pieniędzy, ale jeszcze nie teraz. Pierwotnym źródłem spirali inflacyjnej jest gospodarka planowa oraz dążenie do totalnej kontroli państwa nad wszystkimi sferami życia, co powoduje rozdzienie budżetu państwa najpierw w wydatkach, a potem w konsekwencji w dochodach (wysokie podatki). Głównym technicznie sprawcą inflacji nie jest wcale podwyżka płac nominalnych - udział płac w kosztach jest bardzo niski - ale brak twardego ograniczenia budżetu. Deficyt budżetowy kredytowany jest przez Narodowy Bank Polski, który nie mogąc odmówić kredytu emituje pieniądze bez pokrycia. W 1988 plan kredytowy zakładał przyrost kredytów obrotowych dla jednostek gospodarki uspołecznionej na 600 mld złotych. Po korekcie w ciągu roku zrobiło się z tego 900 mld, faktycznie zaś kredyty wzrosły o ok. 1300-1500 mld, czyli były dwa i półkrotnie większe od planowanych.

Według Gazety Bankowej z 12 grudnia 1988, kurs dolara na czarnym rynku wynosił w Warszawie 3700 złotych, kurs skupu PKO 3000. Kurs oficjalny wynosi prawie 500, a więc jest siedem razy niższy od czarnorynkowego. Zwykle był 3-4 razy niższy. Nasza inflacja nie jest zwykłą inflacją, ale suma inflacji jawnej np. wzrostu cen w normalnej sprzedaży i inflacji ukrytej - wzrostu cen na wolnym rynku np. na giełdzie na Skrze.

Rzecz w tym, że reforma typu rynkowego zmusza w wyniku zdejmowania kontroli cen do ujawniania inflacji ukrytej. W rezultacie przyrosty inflacji jawnej mogą się w krótkim czasie ujawnić jako bardzo duże. Tego nie zahamuje żaden wzrost produkcji rynkowej.

Charakterystyczne, że we wszystkich gospodarkach centralnie kierowanych, które zaczęły ostrożnie eksperymentować z reformą rynkową tzn. na Węgrzech, w Jugosławii, w Chinach i w Polsce stopa inflacji jest największa i stale rośnie. Najlepszym

przykładem są Węgry, które były zawsze beniaminkiem propagandy jako przykład udanej reformy rynkowej przeprowadzanej bez reform politycznych. Właśnie tam inflacja z ok. 7% w 1984 roku wzrosła oficjalnie do ponad 20% (źródła niezależne mówią o ponad 30%).

Węgry, Czechosłowacja i NRD gwałtownie zaczynają chronić swoje rynki. Niestety w przypadku Polski duża nadwyżka pieniądza bez pokrycia musi się wpiąć ujawnić, popyt ujawniony zderzy z podażą, w wielu segmentach coraz mniejszą. Przykładem ostatnia podwyżka cen samochodów, która jest po prostu próbą legalizacji cen wolnorynkowych i tak dalece niewystarczającą. Nowa urzędowa cena "malucha" wynosi 1 mln 800 tys. (na giełdzie maluch kosztuje \$1650). Urealnienie cen doprowadzi do ukształtowania się nowych relacji cen jak np. mieszkań, samochodów. Wszystkie wzrosną, ale jedne szybciej, inne wolniej. Z kolei wzrost cen pociągnie za sobą wzrost płac. Musi to być wzrost więcej niż proporcjonalny, aby wzrósł udział płac w kosztach produkcji i doprowadził do niezbędnego podrożenia czynnika pracy. Niezbędne jest jak najszybsze wygaszenie nierentownych inwestycji, do których budżet musi dopłacać i umożliwienie swobodnego obracania wszystkimi czynnikami produkcji, aby maksymalnie ułatwić konieczne ich przemieszczenia zarówno w wymiarze międzygałęziowym i terenowym. Niezbędna jest wysoka stopa procentowa hamująca kreację nadmiernego kredytu, a więc pieniądza. Dla kredytów rocznych stopa ta musi być nieco wyższa niż inflacja. Jednocześnie powinny być wprowadzone ułatwienia kredytowe dla przedsiębiorstw, gdzie obieg kapitału jest szybki, dla przedsiębiorstw rozwijających opłacalny eksport oraz dla przedsiębiorstw dziedzin szczególnie ważnych dla rozwoju kraju jak np. produkcja materiałów budowlanych, przetwórstwa żywności, itd.

Równocześnie konieczne jest jak najszybsze stworzenie możliwości wymienialności pieniądza dla przedsiębiorstw oraz dla tych prywatnych oszczędności dewizowych, które mają być przekształcone w inwestycje. Rzucenie na rynek przez państwo dużej porcji dewiz na taką wymianę, np. pół miliarda dolarów (może to być wynegocjowane z Bankiem Światowym, ale pod warunkiem, że taki kredyt przeznaczony będzie na program wymienialności, a nie na hutę i armaty dla wojska) te pół miliarda mogłoby zdjąć obecnie nadmierną ilość pustych złotych.

Na przykład, przy kursie 3500 to oznacza zdjąć prawie 2 bilionów złotych. Konieczne jest więc:

1. Jednoczesne zniesienie wszelkich ograniczeń dewizowych, co może spowodować zmniejszenie kursu wolnorynkowego, podniesienie kursu urzędowego dolara i rozpoczęcie przez państwo aktywnej polityki obrony tego kursu na rynku pieniężnym, przede wszystkim dla inwestorów. Aby taki kurs utrzymać, należy zastosować dużą dewaluację złotówki np. do poziomu aktualnej ceny dolara w przetargach dewizowych.

2. Całkowite zniesienie rozdzielnictwa na rynku pracy.

3. Stosowanie twardej polityki kredytowej, ale popierającej nowe, opłacalne przedsiębiorstwa głównie w sektorze prywatnym. Należy też obniżyć podatki, ponieważ i tak są one przenoszone na ceny i zwiększają tylko zakres redystrybucji dochodu przez budżet. Lepiej, żeby przedsiębiorstwo stykało się z ograniczeniami kredytowymi niż podatkowymi. Stanowczo należy zmniejszyć budżet. Polityka hamowania wzrostu cen przez ceny urzędowe jest drogą donikąd. Stanowi podstawę siły aparatu administracyjnego i nomenklatury oraz słabości gospodarki. Zamiast przygotować kolejne programy walki z inflacją, co się robi od 1982 roku i ludzkie społeczeństwo, że to jest możliwe, a robi to nie tylko rząd, ale i Solidarność, trzeba ze słabości uczynić siłę. Trudno. Wchodzimy w inflację trzycyfrową, ale niech pogruchoce ona do końca komunistyczny system totalnej kontroli.

Inflacja w przyspieszonym tempie może ujawnić wszystko co jest chore od 40 lat rządów utopii w gospodarce. Nie kłómy się o ceny, ale o płace i możliwości zarabiania. Urzędników podatkowych trzeba trzymać na krótkiej smyczy. Jeśli galopująca inflacja, rząd Rakowskiego na pewno nad nią nie zapanuje, spowoduje przyspieszoną erozję gospodarki planowej i nomenklatury, to może warto zapłacić tę cenę. Oczywiście program otwarcia gospodarki na zewnątrz i urealnienia, najpierw przez wymienialność dla inwestorów pieniądza krajowego wymaga zasadniczych reform politycznych. Bez stworzenia pozarynkowej koalicji politycznej neutralizującej PZPR reformy takie nigdy nie zostaną przeprowadzone.

TOMASZ GRUSZECKI

- jest jednym z głównych doradców ekonomicznych Solidarności w regionie Mazowsze.

Udostępnione w krajach Wolnego Świata przez Independent Polish News Service (IPNS) z New York

KRONIKA

(IPN) - 23 stycznia Służba Bezpieczeństwa ponownie uniemożliwiła korespondentom zagranicznym wzięcie udziału w konferencji prasowej KPN. Konferencja prasowa miała się rozpocząć o godz. 12 w południe w mieszkaniu Leszka Moczulskiego. O godz. 11:40 na Järacza 3 przybyło trzech funkcjonariuszy SB, którzy oświadczyli, że ich zadaniem jest niedopuszczenie do konferencji prasowej KPN. Jak powiedział IPNS Leszek Moczulski, przychodzący na konferencję dziennikarze byli legitymowani przez SB i informowani, że SB nie dopuści do konferencji. Zapytani przez dziennikarzy zagranicznych, na jakiej podstawie to robią, funkcjonariusze SB powołali się na decyzje przełożonych. W ten sposób SB już po raz drugi nie wpuściła dziennikarzy na konferencję prasową KPN. Dzisiejsza akcja SB trwała 90 minut. • WARSZAWA (IPNS) - 28 stycznia. W dniu dzisiejszym na Uniwersytecie Warszawskim odbyła się konferencja prasowa Wałęsy i jego najbliższych doradców. Konferencja trwała 40 minut. Jak podał IPNS jeden z uczestników konferencji, była to bardzo dyplomatyczna konferencja, na której podano stosunkowo mało informacji dotyczącej przygotowań do rozmów okrągłego stołu. Wałęsa powiedział, że obie strony zgodziły się co do faktu, że zmonopolizowanie życia w Polsce jest przyczyną obecnych problemów. • NAUCZYCIELE w Nowej Hucie proklamowali w dniu 21 stycznia strajk dla poparcia podwyżki płac. Decyzję tę zakomunikował zarząd oddziału ZNP w Nowej Hucie. Nauczyciele z okolic Krakowa popierają żądania nowohuckich kolegów. Miejscowy kurator oświadczył, że żądania nauczycieli są słuszne, ale skrytykował sposób ich dochodzenia drogą strajku. Pracownicy służby zdrowia w Warszawie zagrozili strajkiem żądając podwyżki płac i przekazania 230 miliardów złotych na cele służby zdrowia. Zagrozili oni, że, o ile do 5 lutego sprawa ta nie będzie pozytywnie załatwiona, to pracownicy resortu zdrowia rozpoczną strajk. • W URZĘDZIE m.st. Warszawy zarejestrowano ogólnokrajowe Stowarzyszenie Narodowe im. Romana Dmowskiego. Wśród celów nowej organizacji społecznej znajdują się m.in. krzewienie patriotyzmu, postaw obywatelskich, kultywowanie tradycji narodowych oraz dążenie do odrodzenia moralnego narodu polskiego. Stowarzyszenie domagać się będzie w kształtowaniu stosunków ze Związkiem Radzieckim, a w szczególności z narodem rosyjskim na bazie wzajemnych interesów oraz przyjaźni. Przeciwdziałać się będzie siłom antypolskim, wspierać ideę równości wszystkich sektorów gospodarki narodowej. • POLATACH przełamano opory i oto w PRL, a ściślej w Poznaniu zarejestrowano Towarzystwo Polska - USA. • POWSTAŁO Stowarzyszenie Obywateli Radzieckich na Stałe Zamieszkałych w Polsce. • Ekspersi PRL i NRD po kolejnych rozmowach "osiągnęli zbliżenie stanowisk" w spornej sprawie rozgraniczenia obszarów morskich w Zatoce Pomorskiej. • CELEM ratowania swoich finansów Krakowskie Wydawnictwo Literackie wydało w 300 tys. egzemplarzy "Trędowatą" Mniszkówny. • KOMISJA Wspólna Przedstawicieli Rządu i Episkopatu na swym 44 posiedzeniu 23 stycznia wymieniła poglądy na temat dokonujących się obecnie w Polsce przemian społeczno-politycznych i możliwości rozwiązań służących dobru kraju i konsolidacji sił narodu. Komisja omówiła stan prac legislacyjnych przygotowujących pełne uregulowanie stosunków pomiędzy państwem a Kościołem katolickim. Stwierdziła ona, że zespół redakcyjny uwzględniając zalecenia udzielone przez komisję na jej poprzednim posiedzeniu zakończył pracę nad przepisami merytorycznymi projektowanej ustawy o stosunku państwa do Kościoła katolickiego.

Dokończenie ze str. 4

przewidywaną legalizacją związków. Większość nazwisk to ludzie znani z działalności niezależnej. Sporo profesorów i aktorów.

M.J.: Proszę pani. Jeśli powstaje nowa grupa to dobrze, bo potrzebne są różne formy działania. System, w którym żyjemy to wciąż potęga. W tej potęgę doprowadzić do liczących się zmian, żeby społeczeństwo skorzystało w sposób znaczący - płaszczyzna działania powinna być jak najszerza. Natomiast o tym, jaka ma być przyszłość kraju musi decydować całe społeczeństwo. Wszystkie problemy rozwiążą wybory.

G.F.: Chodzi o wybory do związku na tym etapie? Do tego trzeba dobrej woli obecnych władz związkowych.

M.J.: Trzeba do tego zmierzać. Podjęliśmy na posiedzeniu zarządu regionu uchwałę, że w pierwszym półroczu tego roku chcemy przeprowadzić wybory do władz.

G.F.: A jak się zachowują w obliczu tej możliwości zakłady zgłoszone do rejestracji na nowym statucie?

M.J.: Trudno powiedzieć. W październiku 88 została wznowiona działalność zarządu regionu. I ta działalność doprowadziła do tego, że miałem spotkania z kilkunastoma zakładami pracy, od domku do domku, przy Kościele, w różnych salach. Ostatnio było 300 osób.

G.F.: Powiedział pan przy Kościele. Czy to znaczy, że Kościół w Szczecinie aprobuje pana działalność?

M.J.: Myślę, że Kościół aprobuje w swej zdecydowanej większości różne spotkania w swych pomieszczeniach.

G.F.: No tak, ale jest także powszechne przekonanie, że Kościół popiera przede wszystkim linię ugodową, linię porozumienia.

M.J.: Tak było, ale czasy się zmieniają. Jeszcze pół roku temu między grupą, która trzyma się statutu a innymi, nie było tak wyraźnego rozłam. Generalnie Kościół stoi na stanowisku trzymania się linii związkowej. Dam konkretny przykład. 10 czerwca 1988 miałem audiencję u Ojca Świętego w Watykanie. Ojciec Święty powiedział mi wprost w obecności innych osób: "Panie Marianie, jak pan wróci do Polski, proszę powiedzieć każdemu kogo pan spotka, że jestem z wami, modliłem się i będę się modlił o Solidarność i nikt nie ma prawa od Solidarności odejść". Dla Ojca Świętego nie ma odejścia od Solidarności. O tym, że Kościół jest z narodem świadczy najlepiej postawa Ojca Świętego. Natomiast z pewnością są pewne odłamy hierarchii kościelnej, które nie dostrzegają wagi obrony związku. Generalnie, Kościół w Polsce był zawsze z Narodem i dalej z Narodem jest. Natomiast ma on specjalną misję, swoją politykę.

G.F.: Obok Kościoła, bardzo ważnym sojusznikiem związku są związki zawodowe na Zachodzie. O ile wiem, próbował pan kontaktów w Europie w związkach zawodowych.

M.J.: Tak, w Szwecji.

G.F.: Z jakim rezultatem?

M.J.: Ukazała się o tym krótka notatka w prasie szwedzkiej. Czytamy tam, że odbyło się tam spotkanie największego związku zawodowego w Szwecji LO, z Marianem Jurczykiem, drugim człowiekiem po Wałęsie i pan Jurczyk zwrócił się o pomoc poligraficzną. Drugi fragment dla mnie bardzo istotny mówił, że w razie jakichkolwiek represji ze strony władz komunistycznych wobec mojej osoby po powrocie, natychmiast szwedzkie związki zawodowe bojkotować będą polskie statki z węglem, które wpłyną do Szwecji. I do dzisiejszego dnia nikt mnie na temat Szwecji nie pytał.

G.F.: Baza poligraficzna wygląda pana rejonie skromnie. Warszawa w

sprzęt opływa. Wielokrotnie podejmowano w prasie podziemnej problem sprawiedliwego podziału darów z zagranicy. Jak pan to ocenia?

M.J.: Został zrobiony zamach stanu na związki. Powstała grupa zwana lewicą warszawską, salonem warszawskim. Z tą grupą związał się Lech Wałęsa. Ta grupa ma zamiar, i to robi, iść na głębokie ustępstwa. Ten system jakby im odpowiadał...

G.F.: Dlaczego?

M.J.: Trudno to powiedzieć dla czego...(...) pod warunkiem, że otrzymają trochę więcej swobód. Z prasy podziemnej wynika, że ta grupa jakby się dogadywała z pewną frakcją Komitetu Centralnego.

G.F.: Czy może pan wskazać tę frakcję Komitetu Centralnego? Mówi się o tzw. liberałach partyjnych. Czy to są ludzie wokół Rakowskiego?

M.J.: Tak, koło Rakowskiego. Postawili oni warunek grupie warszawskiej. Owszem, będziemy rozmawiać, ale trzeba wyeliminować z życia społecznego, politycznego tzw. jak to mówi pan Urban na konferencjach prasowych, "ekstremę", "radykałów". No i teraz trzeba zrobić blokadę źródeł, które prowadzą do rozwoju. Blokada polega na dwóch zasadniczych elementach. Element pierwszy, to jest blokada pieniędzy, które idą z Zachodu z Biura Brukselskiego. Grupa Robocza, w której jestem do dnia dzisiejszego nie dostała ani centa. Nie ma pieniędzy, nie ma poligrafii. Nie ma poligrafii, nie ma pracy, nie ma działania. Druga sprawa. Blokada na tzw. "radykałów", na rozgłoszenie polskojęzyczne. Zostaliśmy za-blokowani. Lech Wałęsa wysłał do 22 członków Krajowej Komisji, między innymi do mnie, list, w którym oznajmił, że nie wolno zabierać głosu. Musimy mu zgłaszać inicjatywy. To są rzeczy straszne. Wracając do pieniędzy. Pieniądze na Szczecin idą, ale obok mnie. Ludzie związani ze mną z wyboru czy współpracujący nie mogą liczyć na pomoc.

Do KKW z wybranych nikt nie wszedł ze Szczecina i z Łodzi (Andrzej Słowik, Janusz Kropiwnicki, z-ca Jurek Kropiwnicki, Grzegorz Pałka - ludzie, którzy się sprawdzili w czasie 16 miesięcznej działalności, w czasie pozbawienia wolności i sprawdzają się do dziś. To samo ze Szczecinem. Jest nas również trzech. Staszek Wądołowski, Staszek Kocjan i ja. A do KKW weszli ludzie nie wybrani.

G.F.: Czy to kwestia spraw personalnych, czy selekcja ze względu na poglądy?

M.J.: Tak, tu chodzi o poglądy, o to chodzi, by mieć koło siebie ludzi, którzy nie będą przeszkadzali.

G.F.: Na razie doszliśmy do tego, że chodzi tu o ustępstwa wobec klubu, salonu warszawskiego. Trochę to dziwne, że miano by iść na tak poważne ustępstwa dla salonowców.

M.J.: Podkreślam, są trzy powody, które sprawiają, że nie możemy się pogodzić z koncepcją Wałęsy.

- sprawa statutu, sprawa pieniędzy, dostępu do mass mediów. Ja z tego nie robię tragedii, ponieważ siła jest w załogach, w zakładach pracy w Szczecinie, nie będzie odejścia od statutu. Jestem optymistą.

G.F.: Czy pan uważa się za kogoś, kto chce odsunąć komunistów od władzy?

M.J.: Mam świadomość tego, co powiem. Trwa proces biologicznego niszczenia narodu polskiego. Niszczy się to, co jest polskie, dorobek całych pokoleń, niszczy się dziedzictwo, kulturę, o którą walczyli nasi ojcowie, dziadowie. I ten proces musi być nie tylko zatrzymany. Musi być odwrócony. Żeby to nie było gołosłowne, dam parę przykładów. Śmiertelność niemowląt i dorosłych jest jedną z najwyższych w Europie, odchodzą mężczyźni w wieku produkcyjnym z powodu chorób układu krążenia,

serca, na Śląsku rodzą się dzieci, które nigdy nie będą zdrowe, ze względu na wielką wartość ołowiu. Każda matka w bólu nie potrafi rodzić dziecko, by ono chorowało, lecz by rozwinęło się w sferze moralnej i fizycznej, żeby w przyszłości mogło pracować także na dochód narodowy. Dochód ten przeznaczać na leczenie dzieci. Umierają lasy. Około 1/4 ziemi w Polsce jest zatruta. Jestem w trudnej sytuacji, rozmawiam z osobą, która jest na emigracji. Przyjechaliście tu nie dlatego, że wam się podobała Kanada, ale dlatego, że byliście zmuszeni. Każdy ma prawo pogłębiać swoje zdolności. Jest emigracja. Dziesiątki tysięcy ludzi wyjeżdża (...). Nigdy bym się nie zdobył na to, żeby ten system popierać. Bo ten system niszczy człowieka, niszczy Naród.

G.F.: Na czym polegałaby walka z tym systemem na tym etapie? Ruch wzywający do nieprzejednanej "na całego" walki grzęźniewo ograniczeniach?

M.J.: Czasem trzeba pewne wartości przekreślić albo i zniszczyć, aby uratować wyższe wartości. Nie przejmujemy się tym, że są w Polsce ludzie, którzy potępią to, co my robimy. Liczy się naród, który trzeba ratować. Kiedy się toczą losy, nie tylko związku, ale i narodu, sądzę, że do głosu powinna dojść grupa i umiarkowana i radykalna. Przez dyskusję, tarcia dojdziemy do prawdy. Nikt nie ma monopolu na mądrość. W krajach wolnego świata są partie, toczy się walka na programy. Oczywiście musi być kultura dialogu. Nie możemy się zgodzić z tym, co się dzieje obecnie w Polsce, że tylko grupa umiarkowana na czele z Lechem ma prawo zabierać głos. To identyczne, co robią komuniści - mają monopol tylko oni i nikt więcej. Przyjdzie czas, że tę blokadę przełamiemy. Są już pewne symptomy.

G.F.: Wracając do radykalizmu. Spotkał się pan pewno z poglądami, że obecna opozycja umiarkowana nie może robić więcej ani więcej żądać, bowiem w przeciwnym razie sprowadzi na kraj sowieckie czołgi. Taką, najogólniej, koncepcję powtarzaną chętnie w kraju głosił obecny w Kanadzie Andrzej Wielowieyski. Co pan na to? (Ostatnio ostry atak na radykałów przeprowadził w tym duchu na łamach RWE Nowak-Jeziorański. W najbliższym numerze zamieścimy napisaną przez Romualda Szeremietiewa polemikę z Jeziorańskim - przyp.red.).

M.J.: Nie zgodzę się z opinią Wielowieyskiego, chociaż to również mój przyjaciel. Sytuacja międzynarodowa jest bardzo korzystna. Moim zdaniem nie było lepszej w ostatnim 40-leciu. Wielki Brat ma ogromne problemy we własnym kraju. Litwa, Łotwa, Armenia, Ukraina, Estonia, Gruzja domagają się autonomii. W całym obozie demokracji odbywa się ten proces. To nie są te czasy, w których Wielki Brat chciałby nas zbrojnie uderzyć. Głowy nie daję, ale nie sądzę, aby chciał wkraczać.

Musimy z drugiej strony zdawać sobie sprawę z tego, że wolność to wielka sprawa, a wielka sprawa wymaga ofiar. Wolności za darmo nikt nikomu nie da. Baliśmy się strajku generalnego w 1981. Założmy, że Rosjanie weszliby. Zginęłoby kilka tysięcy ludzi. Ale mieliśmy szansę na ocalenie. Według raportu medycznego z lat 81-88 w Polsce poszło przedwcześnie do ziemi ponad 1 milion 500 tys. ludzi. Giniemy w inny sposób.

G.F.: Czy ludzie mają świadomość, że są mordowani?

M.J.: A to trzeba o tym mówić. Byłem chyba jednym z nielicznych, którzy na zjeździe domagali się wolnych, demokratycznych wyborów. Ktoś mi powiedział: "Marian, to jest mrzonka. Podrywasz sobie autorytet, itd.". Z perspektywy 7 lat cały naród myśli o wolnych wyborach. Mrzonka niepodległości? Trzeba o tym mówić, trzeba się przygotowywać, pracować.

G.F.: Z jaką partią niepodległościową pan najbardziej sympatyzuje?

M.J.: Nie byłem i nie jestem członkiem żadnej partii, ale jestem zdecydowanym zwolennikiem PPN. Dla mnie niepodległość to jest cel nadrzędny. Czytałem wszystkie programy. Ich program odpowiada mi najbardziej.

G.F.: Jaka była pana droga do działalności politycznej?

M.J.: Ani w mojej ani w rodzinie mojej żony nie było zetańców, niepodległościowców. Jestem z Polski centralnej. Kiedyś to było województwo łódzkie, dziś częstochowskie. Przełomowym był dla mnie rok 70, kiedy uczestniczyłem w strajku 1970 roku. Również w styczniu 1971. W 1976 zostałem wpisany na czarną listę wrogów PRL. W 1980 Solidarność. 3 blisko lata pozbawienia wolności. Potem rok pracowałem po wyjściu z więzienia. Oczywiście nie na terenie stoczni szczecińskiej, bo tam nie miałem wejścia. Teraz jestem rencista.

G.F.: Słyszeliśmy tutaj nie tylko o tragicznym losie pana syna i synowej, zamordowanych bestialsko w 1982 roku. Dowiedzieliśmy się również o tym, że pana przyjaciel i doradca w wyniku ciężkiego pobicia w więzieniu doznał urazów czaszki i mózgu.

M.J.: Człowiek o nazwisku Mirosław Kwiatkowski, który był głównym autorem porozumień sierpniowych, wybitny specjalista, został ciężko pobity w więzieniu przez służbę więzienną. Siedział wtedy razem ze mną. Wskutek tego pobicia doznał skomplikowanych urazów czaszki i mózgu. Czekają go poważne operacje, której w Polsce nie można przeprowadzić. Trzeba ją wykonać w Niemczech Zachodnich. Załatwiony jest już szpital i ustalony kosztorys na razie jeszcze niepełny - około 2500 tys. dolarów. Wszędzie, gdzie byłem zwracałem się z apelem o pomoc dla Mirosława Kwiatkowskiego. Zwracam się z apelem do wszystkich Polaków o pomoc. Ten człowiek stracił zdrowie za naszą wspólną sprawę. Z góry dziękuję wszystkim.

G.F.: Dziękuję za rozmowę i dołączam się do apelu. Przekazy i czeki można kierować na naszą redakcję z dopiskiem na odwrocie czeku MIROSŁAW KWIATKOWSKI FOUND. Listę ofiarodawców, podobnie jak w przypadku innych naszych akcji, będziemy drukować w tygodniku.

Rozmawiała:
GRAŻYNA FARMUS
Foto: GRAFA
Wywiad nieautoryzowany

KARTKI Z BERLINA

LESZEK SZARUGA

Wśród wielu różnych wydarzeń ostatnich dni - a jest ich rzeczywiście sporo - moja uwagę przykuła prywatna podróż Mieczysława F. Rakowskiego do Bonn, gdzie został zaproszony do wzięcia udziału w uroczystościach z okazji 75-lecia byłego kanclerza i wybitnego polityka niemieckiego Willy Brandta, twórcy nowego kierunku niemieckiej polityki wschodniej. Gdy oglądałem kolejne dzienniki telewizyjne relacjonujące przebieg tej imprezy, nie mogłem pozbyć się wrażenia, że głównym jej bohaterem jest nie dostojny jubilat, lecz premier PRL, który nie schodził ani na chwilę z pola uwagi zarówno komentatorów, jak kamerzystów. Pomyślałem sobie nawet, że gdy te obrazki dotrą do Polski i zostaną pokazane w warszawskiej telewizji, widzowie bez wątpienia będą przekonani o tym, że dokonuje się oto na ich oczach kolejnej manipulacji dobierając obraz tak, jak to jest władzom wygodne. Otóż zapewniam uroczystość, że żadnej manipulacji nie ma: Rakowski rzeczywiście był jedną z postaci pierwszoplanowych.

Jak na prywatny wyjazd, załatwił wyjątkowo dużo, myślę nawet, że można jego podróż zestawić z francuskim wyjazdem Lecha Wałęsy. Tym bardziej że w popularnej serii wywiadów telewizyjnych premier PRL, wcale nie najgorszą niemiecką dość dzielnie dawał odpór dziennikarzom wypytującym m.in. czy przypadkiem nie mamy w Polsce do czynienia z końcem komunizmu. Rakowski, wspierając się swą wiedzą doktora nauk historycznych, odparł na to w sposób dialektyczny, powiadając, że w żadnym wypadku i że to tylko "nowa faza" tego uszczęśliwiającego ludzkość ustroju. Tajemniczo zakończył też wywiad oznajmiając - w odpowiedzi na pytanie o to, czy komuniści wygraliby w Polsce wybory - że owszem, że są w stanie wygrać i że on, Rakowski, ma argumenty na poparcie tej tezy. Argumentów tych jednak nie przedstawił. Jeśli ja coś z tego rozumiem, to jedynie to, że są to argumenty pały.

Niestety śmieszne jest stwierdzenie PRL-owskiego premiera mówiące, że opozycja nie dysponuje innym programem niż komuniści, którzy oto dążą do reform.

Owszem, można przyjąć, że komuniści wystąpili obecnie z takim programem. Rzecz w tym jedynie, że go ukradli "Solidarności" i innym grupom opozycyjnym, podobnie jak ukradli szereg organizacji w rodzaju Związku Literatów Polskich. Kradzież tę można określić jako napad z bronią w rękę - tym bowiem był stan wojenny. Zmarnowano później niemal całe dziesięciolecie, zaś przy okazji uwięziono, pobito, a nawet zamordowano szereg osób, które nieco wcześniej niż władza ludowa z obecnym programem występowały. A wszystko to tylko po to, by udowodnić - komu?, chyba tylko sobie samym - że partia ma zawsze rację, nawet wtedy, gdy jej nie ma. Więzi, pobici i zabici racji, rzecz jasna, nie mają i z definicji mieć nie mogą. Dość to przerażająca lekcja materializmu dialektycznego czy jak tam się to świnstwo nazywa.

Ogłosił też Rakowski, że zmienić systemu nie można od razu, że po czterdziestu latach trzeba na to czasu, być może nawet życia całego pokolenia. A kto to powiedział, że nie można? Czyżby komuniści doszli do władzy i zaprowadzili swe porządki w drodze wieloletniej ewolucji? Śmieszne.

Jedno zrozumiałem z wystąpienia Rakowskiego: KOMUNIŚCI NIE MAJĄ NIC DO STRACENIA OPRÓCZ WŁADZY! I tej władzy, rzecz jasna, będą bronić do upadłego. Jest to perspektywa dla Polski niesłychanie dramatyczna.

I jeszcze jeden drobiazg. Niedawno Rakowski zarzucił polskiej opozycji to, iż jest utrzymywana przez Zachód. Otóż w dużej mierze jest to prawda, rzecz w tym jedynie, że nie można tego zarzutu potraktować poważnie. Osobiście chciałbym zobaczyć, jak się ta władza ludowa sama za złotówki utrzymuje: nafaszerowana rublami zdołała w dodatku zmarnować dla utrzymania się na stołkach miliardy dolarów. I to nie opozycja toleruje w kraju obce jednostki wojskowe, które są nam potrzebne jak piąte koło u wozu. Lepiej więc w ogóle nie mówić o tym, kto w Polsce i z czego się utrzymuje.

...

Sytuacja paszportowa w PRL uległa dalszym pozytywnym zmianom. Od początku roku obywatel ma prawo trzymać paszport w szufladzie wraz z zapasem kart przekroczenia granicy. Oznacza to, że prawie każdy - bo każdy jednak jeszcze nie - może w dowolnej chwili, jeśli wystara się o wizę, wyjechać. Po prostu udaje się na dworzec, wykupuje bilet i wsiada w pociąg. Nie do wiary. Jak mówią znajomi z Polski tu przyjeżdżający, zrobił się nareszcie porządek bałagan.

Ma to swoje strony dobre. Tym bardziej że nie trzeba się już legitymować zaświadczeniem z banku - wystarczy oświadczenie, którego jak na razie nikt nie sprawdza, że posiada się własne środki na utrzymanie i leczenie, jest to o tyle dla władzy wygodne, że tym samym obywatel własnym podpisem zwalnia ambasadę z obowiązku pokrywania zań kosztów na przykład szpitala: wszak sam oświadczył, że go na to stać.

Ja oglądałem to z drugiej strony berlińskiego muru i chciałbym zwrócić uwagę na dość niebezpieczne, jak na razie, konsekwencje tych ułatwień paszportowych. Ponieważ do Berlina nie trzeba wizy - przez 30 dni - w mieście tym pojawia się coraz liczniejsza grupa naszych rodaków przyjeżdżających tu przeważnie "na roboty" albo na handel. I tutaj, jak się zdaje, może dojść do niebezpiecznych, a nawet tragicznych sytuacji. Jest sprawą oczywistą, że olbrzymia większość gości pracuje tu na czarno. Na razie rzecz, jako zjawisko w zasadzie marginalne, była jakoś tolerowana. W tej chwili coraz częściej słychać głosy o konieczności jego likwidacji. I to nawet nie ze strony władz, lecz ze strony tutejszych robotników. Chodzi o to, że Polacy pracują za stawki niejednokrotnie trzy razy mniejsze od tych, jakie wywalczyły tutejsze związki zawodowe i w związku z tym - wobec coraz większej liczby polskich "gościnnych robotników" - podnosi się bunt przeciw temu stanowi rzeczy. Kilka razy już słyszałem o pobiciach Polaków przez ich niemieckich kolegów. I przyznam, że się temu wcale nie dziwię. Jest to bowiem naturalna reakcja samoobronna. Zaczynam się obawiać, że podobnych wypadków będzie niebawem dużo więcej. Tym bardziej, że w ciągu miesięcznego pobytu i przy dobrych układach można spokojnie odłożyć dwa tysiące marek, które przy normalnym życiu wystarczą w PRL na dwa lata.

Ostatnie posiedzenie władz "Solidarności" witające z nadzieją ustalenia władz partyjnych otwierające możliwość ponownej legalizacji Związku, brzmi budząco. Nie chodzi mi o samo stwierdzenie gotowości podjęcia rozmów, nie pierwsze zresztą po wprowadzeniu stanu wojennego, lecz o fragment, który mówi o gotowości działania zgodnie z prawem i ze statutem "Solidarności". To ostatnie ma wyjątkowe znaczenie. Władze bowiem niewątpliwie będą próbowały podważyć statut, zwłaszcza w tej jego części, która mówi o "poziomej" organizacji Związku. Poddanie tego punktu byłoby właściwie pogrzebem "Solidarności". Przyjęcie struktury branżowej, "pionowej", oznaczałoby wpisanie tej organizacji w strukturę komunistyczną, zarazem też rezygnację z własnej tożsamości.

Osobiście zresztą nie sądzę, by władze były rzeczywiście gotowe uznać oficjalnie istnienie "Solidarności", przynajmniej w najbliższym czasie. Chodzi ra-

czej, jak sądzę, o związanie aktywności Związku w rozmowach, które - jeśli w tych dniach do nich dojdzie - będą rodzajem gry na zwłokę. Paradoks obecnej sytuacji polega na tym, że prędzej czy później do zezwolenia na działalność dojść musi i każde opóźnienie spowoduje jedynie spiętrzenie trudności w kraju. Rakowski, jak można sądzić po jego wizycie w RFN, stara się obejść ten problem poprzez uzyskanie nowych kredytów, które pozwoliłyby na reformy bez udziału "Solidarności". Jest to polityka krótkowzroczna, doraźna, służy jedynie opóźnieniu upadku władzy komunistów.

Z drugiej strony rezygnować z rozmów nie wolno, choć nie wątpię, że w trakcie ich prowadzenia władze zrobią wszystko, by stroną społeczną sprowokować do ich zerwania, by w ten sposób uzyskać alibi dla swego postępowania w oczach jeśli nie opinii publicznej, to przynajmniej rządów zachodnich. Motywem powracającym w wystąpieniach władz jest straszenie "ekstremistami" w "Solidarności". Jednym z głównych celów ewentualnych rozmów z opozycją będzie więc próba wykazania, że władze mają do czynienia z ekstremą zagrażającą nie tylko "anarchizacją" kraju, lecz także naruszeniem równowagi europejskiej. Byłoby naiwnością sądzić, że komuniści przystępują do negocjacji z wola porozumienia: porozumienie jest dla nich wyjściem ostatecznym, z którego skorzystają dopiero wówczas, gdy nie uda się sparaliżowanie lub po prostu eliminacja kontrpartniera.

Zakładając taką właśnie taktykę władz, nie zardrosczę tym wszystkim, którzy do rozmów z nimi zasiadają.

TROSKA O KLIENTA NASZĄ DEWIZĄ

Telefon
532 - 4444

Główne biuro
**217 Roncesvalles Ave.
Toronto, Ont. M6R 2L6**

**SŁUŻYMY CI
NASZYM
DOŚWIADCZENIEM**

**Jeśli zamierzasz kupić lub
sprzedać posiadłość
w Ontario, czy to dla siebie,
czy jako inwestycję, czy to
obiekt przemysłowy, farmę,
domek letniskowy, motel -
pensjonat itd.
zwróć się do nas
w celu dokonania bezpłatnej
wyceny...**

**Polsko-Kanadyjskie Towarzystwo Muzyczne
The Polish Canadian Society of Music**

zaprasza na koncert muzyki

FRYDERYKA CHOPINA

w programie:

Scherzo cis moll Op. 39
Nokturn Fis dur Op. 15 No. 2
Nokturn Es dur Op. 55 No. 2
Sonata No. 2 b moll Op. 35 (z marszem żałobnym)
Trio g moll Op. 8 na fortepian, skrzypce i wiolonczelę
wykonawcy:

**Ewa Swoboda - Fortepian
Witold Swoboda - Skrzypce
Julian Tryczynski - Wiolonczela**

Piatek, 17 lutego 1989, godz. 20,
Church of the Redeemer, 162 Bloor St. W. (przy Avenue Rd.)
Bilety: \$9 i \$7 dla członków towarzystwa
Dodatkowe informacje można uzyskać dzwoniąc pod 421-7416

Wokół "Karaluchów"

IWONA MAJEWSKA

Nowy Jork, ba, Amerykę w ogóle, trudno czymś zająć, zadziwić, zaszokować, zmusić do myślenia. Rzadko udaje się twórcom kultury wzbudzić w siostrze zbliżanym społeczeństwie amerykańskim żywsze uczucia. Rzecz nie tylko w jego zapotrzebowaniu na typowe wzory konsumpcyjnej kultury, ale i w ogromie mniej i bardziej ambitnych przedsięwzięć w tej sferze. Stany Zjednoczone, a w nich szczególnie Nowy Jork stał się nową Mekką kultury zachodniej. Dziś bardziej tam niż do Paryża nawet ciągną twórcy światowej muzyki, filmu, malarstwa czy dramatu. Sukces w New York City to światowy sukces.

Tym bardziej cieszy fakt, że powodzenie, pieniądze i już jakąś sławę zdobył tam nasz rodak - Janusz Głowacki. Autor "Polowania na karaluchy" dokonał czynu iście fenomenalnego; udało mu się nie tylko wystawić sztukę w jednym z najlepszych teatrów Nowego Jorku, zgromadzić na niej tysiące widzów i zebrać znakomite recenzje, ale także poruszył on społeczność amerykańską (przynajmniej tę bywającą w teatrze), wniósł coś nowego do jej świadomości, a sam nie zszedł poniżej poziomu, który od lat przyjął w swojej pracy.

"Hunting Cockroaches" po raz pierwszy zaprezentował River Arts Repertory Company w Woodstock na początku 1988 roku, a doczekało się 12 inscenizacji, między innymi w Los Angeles, Chicago, Dallas, Seattle i w Toronto. Wszędzie przyjmowano sztukę bardzo żywo, autentycznie reagowano na poruszane w niej problemy. Amerykanie dobrze się bawili, a "Time" uznał ją za sztukę roku 1988.

25 stycznia 1989 roku odbyła się kanadyjska premiera tego przedstawienia, a wystawiło je The Canadian Stage Company w Free Theatre Upstairs. Olbrzymie powodzenie w USA sprawiło, iż i u nas trudno było dostać na nie bilety, a już szczęśliwcy tylko mogli obejrzeć premierę w towarzystwie autora i około dwustu interesujących osób. Jako jedna z mniej interesujących, widziałam, i śpieszę z podzieleniem się wrażeniami i refleksjami.

Część małej sali widowiskowej scenografowie Irena i Adam Kołodziej zamienili na mieszkanie w taniej części Manhattanu. Znakomicie udało im się oddać

zarówno przygnębiający nastrój, jak i polsko-amerykański charakter tego pomieszczenia. W maleńkim pokoju rozgrywa się wielki dramat dwójki polskich emigrantów ubrany w strawniejszą formę groteski. Janek i Anka są przedstawicielami polskiej inteligencji, ich zawody - pisarz i aktorka - najściślej związane są z językiem, z ekstraktem narodowości. Oboje cierpią na bezsenność i temu pośrednio przypisują brak powodzenia na niwie kulturalnej. Ankę - żywszą i egzaltowaną, trochę zgryzającą się nawet w życiu, znakomicie gra Maria Ricossa. Ona jeszcze nie do końca poddała się bezsenności, bezczynności, szaremu losowi emigranckiego życia, jeszcze nie zrezygnowała ze szczęścia kobiety.

Janka gra Alec Willows. Mniej efektowna to rola, ale zagrana bardzo dobrze. W szarawej, trykotowej piżamie z równie szarzącą pomalą osobowością, niegdyś znany pisarz, dziś już prawie ogarnięty marazmem intelektualnym, słabo walczy o zachowanie swojej tożsamości.

Oprócz nich pojawiają się jeszcze inne postacie - warszawscy tajniacy z UB (Rysio i Czesio), urzędnik biura emigracyjnego, amerykański bum - mieszkaniec parku i para typowych przedstawicieli amerykańskiej klasy średniej państwo Thompson. Wszystkie dobrze zagrane, charakterystyczne choć nieco przerysowane, znakomicie ożywiają akcję sztuki.

Właściwie nie ma akcji. Są tylko realne rozmowy pary głównych bohaterów oraz zrodzone z ich wyobrażeń, fobii i pragnień scenki jakby z innego wymiaru, półsnu, fantazji...

Mimo braku efektownych i afektowanych scen, widownia cały czas się bawi. I tu, ja przynajmniej, odebrałam zgrzyt. Już pierwsze zdania Marii Ricossa wywołują salwę śmiechu. Z obcym akcentem (to chyba trudno Kanadyjce mówić tak źle po angielsku), który miał być polskim (mnie bardziej przypominał on niemiecki, koleżance - rosyjski, ale na pewno nie był to typowy polski akcent), Anka recytuje fragment roli Lady Mackbett. Być może połączenie jej słów i gestów z wnętrzem tak różnym od zamkowego, rozweseliło widzów, nie zaś akcent. W takim razie jednak z czego śmiała się widownia, gdy była aktorka stwierdziła, iż

nie dostaje ról z powodu okropnego akcentu i zapytała "Czy rzeczywiście mam okropny akcent?"

Rozumiem, że bawi to Kanadyjczyków, ale dlaczego śmiał się rząd Polaków siedzących za mną, wśród których rozpoznawałam kilka osób z dokładnie tym samym co Anki problemem? Jeszcze parę innych scen, dla mnie raczej smutnych, bawiło publiczność, a wśród niej także moi rodaków. Naprawdę nie wiem dlaczego. Wykluczam brak poczucia humoru. Brakuje mi wiele, ale tę cechę akurat posiadam. Myślę, że to wpływ nastawienia na postrzeganie. Sztuka miała być śmieszna, tak ją reklamowano, więc się śmiejmy. Śmiech w określonym momencie jest pewnym dowodem przynależności kulturowej. Toteż były w "Polowaniu na karaluchy" sceny szczególnie śmieszne dla Kanadyjczyków lub dla Polaków. Były też momenty, w których jednoczyliśmy się we wspólnej zabawie.

Przyznam szczerze, że kiedy czytałam scenariusz zastanawiałam się, czy niektóre fragmenty tekstu są w ogóle możliwe do odebrania przez społeczność kanadyjską. Czy przeciętny Torontowiec zrozumie, dlaczego pracownik bezpieczeństwa dziwi się, że pisarz i znana aktorka mają czarno-biały telewizor? Czy dotrze do nich, że w polskiej telewizji są tylko dwa programy i na obu to samo kłamią? Czy rozumieją, że Anka dzwoni do Zegarynki, aby jednak do kogoś w Polsce zadzwonić? Jak odbiorą postacie Rysia i Czesia - funkcjonariuszy UB? Czy dotrze do nich ohyda całej tej sceny? Czy zrozumieją dlaczego Czesio (może Rysio) z uznaniem zauważa, iż herbata, którą go poczęstowano to Lipton? Czy, czy...?

Na większość tego typu pytań udzieliłam sobie po premierze pozytywnych odpowiedzi. Na pewno wielka to zasługa reżysera spektaklu Tadeusza Lisa, który opracował sztukę tak, iż odbierano ją tak jak chciał tego autor. Tadeusz Lis, sam znający życie w PRL i problemy emigracji artystów, jednocześnie zdolny reżyser był jednym z atutów torontowskiej inscenizacji "Polowania na karaluchy". Sukces Głowackiego jest w Kanadzie także jego sukcesem. Sztuka bardzo się podobała. Ciekawe, że dziennikarze kanadyjscy zauważyli w niej naprawdę istotne dla Polaków akcenty.

W "Sun" zacytowano fragment rozmowy Janka i Anki, który przytaczam tu we własnym tłumaczeniu:

Ona: Czy chcesz wracać? (do Polski - I.M.)
On: Nie wiem.

Ona: Nie możemy wrócić.

On: Wiem.. Pójdę do wydawnictwa.. Jutro. Zaskakujące to trochę dla mnie, ale miłe podobnie jak zakończenie tej recenzji: "Long live Poland".

W czym tkwi tajemnica takiego odbioru w środowisku amerykańskim - pytają liczni Polacy (także Janusza Głowackiego, co nie jest bardzo grzeczne). Niektórzy nawet odpowiadają, iż trochę skeczowe potraktowanie tematu jest tego przyczyną. "Lekkie, więc lubią". Myślę, że jak często to bywa, nie doceniamy Amerykanów, a tym razem dodatkowo - sztuki.

Na pierwszy rzut oka dla Polaka trochę kompilacyjna, jakby "Kartotekę" Różewicza połączyć z "Emigrantami" Mrożka i dać tytuł pochodny od pierwszego sukcesu Głowackiego - "Polowania na muchy".

Jednak Scenariusz stwarza możliwość znakomitych kreacji aktorskich. Nie tylko bowiem dwie główne role, ale każdy z portretów pozwala na wykazanie się kunsztem aktorskim. Ciekawa konwencja - pewna niesamowitość jaką towarzyszy wychodzeniu spod łóżka różnych postaci - pracuje także na korzyść sztuki. Żywe dialogi, dowcipne teksty i egzotyczna, bo traktująca o życiu nieznanym Amerykanom, tematyka to również jej plusek. Także tytuł, odważny i trochę obrzydliwy, powoduje, że trudno przejść wobec niego obojętnie.

Amerykanie lubią wreszcie odnajdywać się w kolejnym świecie, lubią oglądać siebie oczami innych, lubią wręcz być krytykowanymi. Jednym ze sposobów spojrzenia na sztukę może być widzenie Stanów oczami emigrantów, odpowiedź na pytanie pana Thompsona - "Co wy o nas myślicie?"

I to są chyba przyczyny powodzenia, jakim cieszy się "Polowanie na karaluchy".

A jak odbieramy tę sztukę my - polscy emigranci, nierzadko też inteligentni. Nam też się podoba, wszak jej pewne wartości są uniwersalne. Myślę jednak, że my częściej patrzmy na nią przez pryzmat losu Anki i Janka. Tak też i ja na nią patrzyłam. Dla mnie był to poniekąd uniwersalny problem polskiej inteligencji z różnych powodów zmuszonej do emigracji. Ludzie ci, tak często nieszczęśliwi, zamknięci jakby w zaklętym kręgu niemocy, z którego trudno im się wyrwać, z którego nawet nie próbują wyjść, są częstym zjawiskiem naszego życia. Może szkoda tylko, że zakończenie nie było wyraźnie optymistyczne, że nie kało nam przypuszczać, iż nasi bohaterzy i pobratymcy wyrwą się jednak z postępującego marazmu, że ich życie wróci do względnej normy. Należałoby się tego spodziewać, tym bardziej iż podobno w "Polowaniu na karaluchy" Janusz Głowacki zamknął trochę autobiografi.

SHERLOCK HOMES
REAL ESTATE INC. REALTOR

ZYGMUNT PRZETAKIEWICZ
BROKER

EWA PRZETAKIEWICZ

534-7788

ECHO W TYM TYGODNIU POLECA:

• Montrealska Symfonia gościnnie w Toronto z udziałem pianisty Louis Lortie 6 lutego w Roy Thomson Hall, 60 Simcoe St., bilety - tel. 593-4828. W programie Glen Buhr, Ravel i Mahler.

• Recital laureatki konkursu beethowskiego - Mitsuko Uchida, także w Roy Thomson Hall, 60 Simcoe St., bilety: tel. 593-4828. Pianistce towarzyszy Toronto Symphony. 7 lutego o godz. 20.

• 8 lutego prof. Gregory Baum z McGill University będzie mówił o nowych aspektach wolnego handlu. Regis College, 67 St. Nicholas St., tel. 922-5474.

• Tylko do 12 lutego "Romeo i Julia" wystawiany przez National Ballet. O'Keefe Centre, Front St. & Yonge, bilety tel. 872-2262.

• Desrosiers Dance Theatre przedstawia premierę "Incognito", mieszanka tańca, iluzji, magii i innych specjalnych efektów. 9 lutego w Bluma Appel Theatre, St. Lawrence Centre, 27 Front St. E., tel. 366-7723.

• "A Map of the World" to tytuł sztuki brytyjskiego autora, Davida Hare, o tematyce współczesnej, która będzie grana od

22 lutego w Free Theatre Downstairs, 26 Berkeley St., tel. 368-2855.

• Pokaz filmów Aleksandra Kluge, jednego z największych zachodniemieckich reżyserów filmowych, pisarza i prawnika. Festiwal odbywa się w Art Gallery of Ontario, Jackman Hall, 317 Dundas St. W., tel. 977-0414, w niedzielę i czwartki. I tak 5 lutego będzie wyświetlany film pt. "Part-Time Work of a Domestic Slave" (1973 r.) o godz. 13, a o godz. 15 film z 1974 r. "In Danger and Dire Distress the Middle of the Road Leads to Death".

**"ECHO" POLECA
DZIECIOM:**

• OSCOTT, czyli Ontario Science Centre on Tuesday and Thursday oferuje różne zajęcia dla dzieci od lat 3 do 13 w wtorki i czwartki. bliższe informacje tel. 429-4100, wew. 269, 770 Don Mills Rd.

GABRIELA ZAPOLSKA

SKIZ

Przyjrzyjmy się bliżej tym postaciom i spróbujmy je poddać małej wiwiecej. Ich czworo to (abstrahując od tytułu innej sztuki Zapolskiej) - Lulu, Lolo, Muszka i Wituś. Dwa małżeństwa, cztery osobowości. Lulu, elegancka, wytworna dama, wprawdzie w rozkwicie dorodnej kobiecości, ale już świadoma bliskiego kresu swoich, trywialnie mówiąc "babskich" walorów. Muszka - młodziutka mężatka, nie rozpieszczana przez małżonka zbyt dużą czułością, początkowo ukrywająca bujny temperament pod maską prowincjonalnej gąski w stosownym momencie da do głosu swej prawdziwej naturze i odstąpi w sposób niczym nie maskowany kapryśny, naiwny charakter głupiego kobieciątka. Lolo to znudzony nieco światowiec, uwalający kobiety z umiejętnością wytrawnego salonowca, po to, aby po zaspokojeniu przelotnej zachcianki wrócić do żony jak do wygodnego, nie krępującego ruchów domowego szlafroka. Wreszcie Wituś - młodzian daleki od wszelkich towarzysko-salonych gier, nietaktowny, bezpośredni, naturalny w każdym słowie i geście, obdarzający swoją wybujałą witalnością całe to wyżej zaprezentowane grono.

Tytułowego "skiza" trzyma w wybiegnowanych dłoniach Lulu. Ona też poprowadzi i rozegra intrygę, aby ostatecznie, mimo zagrożeń wygrać w tej małżeńskoromansowej grze. Jej "skiz" to jak sama mówi "nie namietność, nie zmysły, ani nawet sentyment, tylko to coś bardzo subtelne, a wiążące jak stal. To jest moc przyzwyczajenia". I dalej... "To był mój skiz w mej tarokowo-małżeńskiej partii". Zanim jednak do tej wygranej dojdzie oba małżeństwa zapłaczą się w absorbującą, zmysłową, choć nie pozabawioną konwencjonalności grę. Muszka z maestrią uwodzona przez Lola zakocha się w nim spontanicznie i namietnie, nużąc go jednak po jakimś czasie pensjonarską czułością i rozhuśtanym, niekontrolowanym niczym erotyzmem. Ten starszy, wyrafinowany esteta, mający za partnerkę mądrą, tolerancyjną (ale jedynie do rozsądnych granic) żonę, zrozumie, iż pora już zwinąć rekwizyty "bon viveura" i wejść w ciepłe bambosze.

Autorka, właściwe nazwisko Maria Śnieżko-Błocka, pisząca pod pseudonimem Zapolska, lub Józef Maskoff była i jest nadal

żywą, rzec nawet można bez podejrzenia o pompacyjną przesadę, nieśmiertelną postacią na polskiej scenie. Była aktorką, pisarką, publicystką, a przede wszystkim czułym na wszelkie sceniczne tony i półtony - dramaturgiem. Niewątpliwie na konstrukcję sztuk miała wybitny wpływ jej aktorska profesja. Tworzyła zatem Zapolska wyraziste, ekspresyjne typy sceniczne i nadając im rysy pełne życiowego prawdopodobieństwa, żywe i barwne, pozwalała jednocześnie aktorowi kreującemu określoną postać zaprezentować pełnię umiejętności warsztatowych, po prostu "wygrać się". Wszystkie Jej utwory teatralne żyją, tętnią autentycznością, jakże różną od bladej, stylizowanej pastelowości tak modnych w tamtej epoce francuskich sztuk salonowych. Była Zapolska wnikliwym obserwatorem życia, widziała fałsz i podwójną moralność mieszczańskiego środowiska, z którym zwłaszcza w Krakowie przyszło jej się zetknąć i nie jeden cios wymierzony w nią bezpośrednio przez różne "panie Dulskie" - otrzymać. Naturalistyczny wręcz bilizm w pojmowaniu życia człowieka i dążenie do ukazania na scenie "nagiej prawdy życiowej" łączy się w twórczości Zapolskiej z antymieszczańskim krytycyzmem.

Wielki, niepośledniej miary talent zaprezentowała w "Moralności Pani Dulskiej" odstawiając z bezkompromisową szczerością zakłamanie, kołtuństwo i grę pozorów uprawianą przez zatechłe kółeczko krakowskich "strasznych burżujów", ale i w innych

satyryczno-obyczajowych komediach, takich jak "Zabusia", "Ich czworo", "Skiz", czy "Panna Maliczewska" odnajdziemy "lwi pazur" ich autorki.

"Skiz", wystawiony po raz pierwszy w 1908 roku jest stale obecny w repertuarze polskich teatrów. Zawdzięcza to niewątpliwie zawsze aktualnemu, nośnemu tematowi - analizie małżeństwa, pojmowanemu jako wartość stała, instytucjonalna, funkcjonująca w sferze moralno-obyczajowej jako kanon życia dojrzałego, ale także dzięki czterem, psychologicznie doskonale umotywowanym rolom.

Wituś z właściwą sobie prostotą wyrażający uczucia, po nieudanej próbie erotycznej z Lulu wróci do swoich gospodarskich zajęć zajmując się na powrót wołami i końmi, zaś Muszka rolę heroiny burzliwego romansu, którą tak bardzo pragnęła zagrać zmuszona będzie zamienić na znacznie bardziej prozaiczną i praktyczną i potulną żonę. Lulu przez chwilę zagrożona odzyska męża i na przyszłość ustrzeże go już na stałe od miłosnych, pozamałżeńskich pułapek. A w jaki sposób tego dokona pokazuje umiejtnie i z kobiecą mądrością autorka, dla której Lulu jest, jak się wydaje, jej scenicznym alter ego.

"Skiz" zagrany brawurowo, co jak się Państwo przekonają z pewnością nastąpi, jest nie tylko lekką, obyczajową pozycją, aktorskim samograjem, ale też, a nawet przede wszystkim moralnym (acz nie moralizatorskim) traktatem o ludzkich słabościach i ułomnościach, o naszej prawdziwej naturze.

W spektaklu "tych czworo" to gwiazdy polskiego aktorstwa: Magdalena Zawadzka, Ewa Wiśniewska, Gustaw Holoubek i Piotr Fronczewski.

A.K.

O WSZYSTKIM I O NICZYM

Rozważania o kalaniu

Można obecnie w Toronto obejrzeć "Polowanie na karaluchy" Janusza Głowackiego. Jest to, moim zdaniem, dobra sztuka. Inscenizacja też jest dobra. Polecam z czystym sumieniem każdemu. Albo - prawie każdemu.

Dwa dni przed oficjalną premierą odbyło się spotkanie z autorem. Było bardzo miło, swojsko i ciekawie i niech załóżę ci, co nie przyszli. Usłyszałem wiele ciekawych rzeczy, a między innymi i to jak to zarzucano szcucie, że w złym świetle przedstawia Polaków. "Panie, Francuz by tak o Francuzach nie napisał, a pan tu takie rzeczy".... Taką mniej więcej pretensję przytoczył pan Janusz, ja cytuję z pamięci i z góry przepaszam za ewentualną nieścisłość. Za sedno gwarantuję. Nie przejąłem się tym specjalnie, ale po przedstawieniu było przyjęcie z furą doskonałego jedzenia (odtwórca roli Jana zjadł ponoć niemożliwą do oszacowania liczbę genialnych istotnie pierogów) i tam, na tym przyjęciu, zdarzyło mi się usłyszeć wypowiedź w zbliżonym duchu. Doszedłem więc do wniosku, że - rzeczywiście - to może być problemem dla niektórych i postanowiłem się podzielić swymi na ten temat poglądami. Nie dlatego, że jestem przekonany, że tylko ja mam rację, a wszyscy inni są w błędzie. Bardzo możliwe, że moje zdanie jest, delikatnie mówiąc, kontrowersyjne, a w tłumaczeniu na język normalny po prostu głupie. Ja tylko chcę opisać, jak ja się ratuję, gdy opadają mnie takie właśnie myśli.

Zacznę od spraw ogólnych. W "Karaluchach" przedstawionych jest dwoje ludzi. Tylko dwoje. Polaków na świecie żyje mniej więcej 48 milionów. Bardzo różnych. Mądrych, głupich, tchórzliwych i odważnych, uczciwych i złodziei. Jak w każdym innym narodzie zresztą. Jeśli ktoś na podstawie obserwacji dwojga, DWOJGA ludzi wyraża sobie opinię o całym narodzie, to to po prostu jest osobnik nierozgarnięty. Czy ktoś będzie się przejmował zdaniem

nierozgarniętego?

Ludzie w ogóle mają silną tendencję do uogólniania. Szczególnie w złą stronę. Miałem kiedyś w Szwecji nieprzyjemność rozmawiać ze Szwedem, któremu kiedyś coś tam ukradł Polak. "Wszyscy Polacy to złodzieje". Taka była jego niezłomna opinia i nie zmienił jej nawet to, że ja mu niczego nie ukradłem. Pewnie pomyślał, że wszędzie są wyjątki. Albo może gratulował sobie, że tak się dobrze pilnował. Nie wiem i nie jestem ciekaw. Co mnie obchodzi zdanie nierozgarniętego.

Każdy naród ma swych głupców. Kanadyjczycy śmieją się z Nowofundlandczyków (nie chodzi mi o psy), my z Ruskich i z Żydów. Z nas śmieją się w niewybredny sposób w Stanach. Polish jokes. I co? I nic. Francuzi mają takie powiedzenie "pijany jak Polak". To odpowiada mniej więcej naszemu pijany w sztok, w trupa itd. W sumie nie jest dla nas pochwalebne. O kim to źle świadczy? O nas? To śmieszne, ale to przede wszystkim źle świadczy o Francuzach. O ich znajomości historii. Istnieją dwie wersje powstania tego powiedzenia francuskiego. Obie przypisują autorstwo Napoleonowi.

Według pierwszej miało to być pod Somierą. Gdy ułani polscy w szalonym pędzie brali jedną baterię hiszpańską po drugiej, ktoś z otoczenia cesarza, nie lubiący Polaków, miał powiedzieć "sire, ależ oni wszyscy są po prostu pijani".

"Życzylbym sobie, by wszyscy Francuzi byli tak pijani jak Polacy" brzmiała ponoć odpowiedź Napoleona.

Nie wypadamy tak źle w źródłowej wersji, prawda?

Druga, konkurencyjna wersja też nie przynosi nam wstydu. Tym razem miało to być w 1812 roku w Moskwie. Napoleon właśnie ją zajął. Rosjanie po bardzo krwawej i w zasadzie nie rozstrzygniętej bitwie pod Borodino wycofali się trochę dalej na wschód. Wśród różnych rzeczy, zdobytych w stolicy imperium były również olbrzymie magazyny

uciecznej, rosyjskiej wódki. Biedni Francuzi nie byli przyzwyczajeni do czegoś takiego i bardzo szybko znaczna część Wielkiej Armii leżała pokotem niezdolna do niczego. Któregoś wieczoru cesarz wizytował oddziały i był zaskoczony tym, co zobaczył. Weterani leżeli bez życia. Ku swej wielkiej irytacji Napoleon stwierdził, że jedyne oddziały, którymi naprawdę może dysponować, to Wojsko Polskie. Przy czym powiedzmy otwarcie (jak głośno to głośno), że Polacy pili więcej niż Francuzi. I wtedy właśnie, według tej drugiej wersji, miał powiedzieć, że jeżeli już Francuzi muszą pić, to niech przynajmniej będą tak pijani jak Polacy. Jedyni zdolni do służby...

Nie zawsze opinie jednego narodu o drugim mają sens, naprawdę. Czasem nasze o innych, tak na marginesie, też mogą być niezbyt mądre.

Ale wróćmy do rzeczy, czyli do kalania w wykonaniu Janusza Głowackiego. Mamy tam zagubioną w obcym świecie parę wrażliwych ludzi, którzy bardzo chcą tę nową rzeczywistość zrozumieć i zacząć w niej normalnie żyć. Proponuję takie doświadczenie myślowe. Wyobraźmy sobie Amerykanina, potomka oczywiście kogoś z "Mayflowera", który nieważne z jakiego powodu, ląduje w Polsce, bez znajomości języka, zwyczajów i w ogóle. Jak długo by się on adaptował do tamtejszych warunków?

Zostawmy litościwie na stronie sprawę języka i "okropnego akcentu". Kiedy zdobyłby biegłość w kartkach i w orientowaniu się, gdzie i co rzucili? Ile czasu by potrzebował, by funkcjonować jak normalny, zwykły, bardzo zwykły Polak? Czy sztuka opisująca jego zrozumięte frustracje i załamania byłaby przez kogokolwiek uznana za obraźliwą w stosunku do Narodu Amerykańskiego?

Nie przejmujemy się byle czym. Zdrowie ważne.

WOJCIECH SIARKIEWICZ

Artex International

PREZENTUJE KOMEDIE

GABRIELI ZAPOLSKIEJ

SKIZ

GUSTAW HOLOUBEK

WYSTĘPIA

EWA WIŚNIEWSKA

MAGDA ZAWADZKA

GUSTAW HOLOUBEK

PIOTR FRONCZEWSKI

TORONTO

Sobota 4.II.1989, godz. 8:00 wiecz.

Niedziela 5.II.1989, godz. 2:00 po pol. 7:00 wiecz.

ST. LAWRENCE CENTRE

JANE MALLETT THEATRE - Toronto, 27 Front St. E.

Bilety prosimy zamawiać tel. 366-7723 (tylko karty kredytowe) lub nabywać osobliście w kasie teatru codziennie w godz. 10-20.

MONTREAL

Wtorek 7.II.1989, godz. 8:00

WESTMOUNT HIGH SCHOOL, 4350 St. Catherine St. W.

PRZEDSPRZEDAŻ

Restauracja Cracovia, 1246 Stanley St. Tel. 866-2196

Tatra Travel, 3628 St. Laurent Blvd., Tel. 849-3451

1001 Plante, 5518 Monkland Ave. Tel. 481-2263

Informacje i zamówienia tel. 483-5621 (po 6 wiecz.)

OTTAWA

Środa 8.II., godz. 8:00 wiecz.

OTTAWA TECHNICAL HIGH SCHOOL, 440 Albert St.

Informacje i zamówienia: Nelson Travel 235-5528

SASKATOON

Czwartek 9.II. 1989, godz. 8:00 wiecz.

ADEN BOWMAN THEATRE, 1904 Clarence Ave.

Informacje - Jolanta Bula, tel. 955-1404

CALGARY

Piątek 10.II., godz. 8:00 wiecz.

Sala teatralna SALT

Informacje - Maciej Szczepny tel. 239-1404

EDMONTON

Sobota 11.II., godz. 8:00 wiecz.

VICTORIA HIGH SCHOOL, 10210 - 108 Ave.

Informacje - Travelot tel. 488-8472

VANCOUVER

Niedziela 12.II., godz. 7:00 wiecz.

ROBSON SQUARE MEDIA CENTRE, 800 Robson St.

Informacje - Mike Latek tel. 874-3338

POWIEDZ IM TO, CO CHCĄ USŁYSZEĆ

REKLAMA DŹWIGNIĄ

SOWIECKIEGO ROZBROJENIA

TADEUSZ PRUSS

Część II

Za nowojorskim sukcesem Gorbaczowa (i jego małżonki) poszły następne. Sowieckie wymachiwanie gałązką oliwną przybrało na sile. Pośpiech konieczny był dla skonstruowania aktywności Sowietów z bezruchem amerykańskiej administracji sparaliżowanej Interregnum.

22 grudnia podczas wizyty w Manili Szewardnadze "delikatnie" napomknął filipińskiemu ministrowi spraw zagranicznych Manglapusowi o możliwości opuszczenia przez marynarkę sowiecką jej największej zagranicznej bazy wojennej, Cam Ranh Bay w Wietnamie, dając jednocześnie do zrozumienia, że nie łączy się to z warunkiem usunięcia z Filipin baz amerykańskich. Jak można było przewidzieć, wiadomość ta zelektryzowała świat. Bez żadnych zobowiązań dla Kremla, a za to z kolejnym wygranysem punktem w "public relations". Warto wspomnieć, że amerykańskie bazy na Filipinach są największymi i najstarszymi instalacjami wojskowymi USA za granicą.

Manilska intencja pokojowa Sowietów ma wszelkie szanse poważnie skomplikować Amerykanom sprawę odnowienia z Manilą wygasającej w 1991 roku umowy o bazach. Jest to możliwe z uwagi na wzrost w kontekście akcji sowieckiej - presji filipińskich grup przeciwnych angażowaniu się Filipin po stronie amerykańskiej. Sowietci przecież już przestają być widziani w Azji jako groźni. Gotowi są - łagodne baranki - na wycofanie się ze swej bazy w Wietnamie. By nie pozostało co do tego najmniejszych wątpliwości, Szewardnadze zadeklarował, że sowiecki wzrost uzbrojenia w Azji "jest tylko mitem".

Kolejnym krokiem na drodze szukania maksymalnego poklasku na Zachodzie za zrobienie czegoś co i tak od dawna leżało w sowieckim interesie, była deklaracja woli

Kremla pozbycia się przezeń swoich zasobów broni chemicznych. Aby, jak przystało na mistrzów propagandy, spotęgować efekt swej propozycji postarano się o zbieżność czasową. 8 stycznia dotarły do nas równocześnie: taktycznie opóźniony o dwa dni komunikat ze spotkania Gorbaczowa ze środowiskami opiniotwórczymi oraz oświadczenie Szewardnadze na Międzynarodowej Konferencji na Temat Broni Chemicznych w Paryżu. Oba wyrażały tę samą treść: Związek Sowiecki zacznie jednostronnie, już w tym roku, niszczyć swoje zasoby broni chemicznych.

Jakie, poza "public relations", powody mogły skłonić Moskwę do zadeklarowania swej woli zniszczenia środków porażających układ nerwowy? Wymieńmy trzy.

Po pierwsze, Związek Sowiecki posiada olbrzymie magazyny pocisków z gazami porażającymi układ nerwowy, które - według zachodnich ekspertów - na skutek korozji dawno przestały być używalne. Jest to również przyczyna, dla której Kreml został zmuszony do budowania specjalnej fabryki niszczącej owe pociski.

Po drugie, Moskwa dąży do całkowitej bantacji broni chemicznych z pola ewentualnej walki, bo znając potencjał technologii chemicznej Zachodu, wie, że cokolwiek wyprodukowałaby przeciwko NATO, spotka się z przyniatającą odprawą.

I po trzecie wreszcie, Związek Sowiecki mimo posiadania armii o bezprecedensowych rozmiarach nie ma dostatecznej ekspertyzy w prowadzeniu walki w warunkach skażenia chemicznego.

Przypomnijmy, że Stany Zjednoczone już w 1969 roku rozpoczęły produkcję broni chemicznych, a fabryka w Utah od dawna już tylko niszczyła broń chemiczną. Inne zakłady, zlokalizowane na Johnston Island na

Pacyfiku, zaczęły niszczyć amerykańskie gazy bojowe w tym roku. Dopiero w 1987 roku USA wznowiły produkcję w odpowiedzi na bezprecedensowy wzrost produkcji sowieckich broni chemicznych. Z drugiej strony Wielka Brytania zlikwidowała swoje bronie chemiczne już w latach 50-tych.

Ani Stany Zjednoczone ani Wielka Brytania nie szukały reklamy międzynarodowej i nie oznajmiły o swojej decyzji jako idei zbawiającej ludzkość.

Wystarczy sobie uświadomić, że we wszystkich tych przypadkach dyplomacja sowiecka miała zapewnione łatwe zwycięstwo. Z jednej strony odchodził zwyczaj, postawiony w sytuacji niezobowiązania swego następcy. Z drugiej strony zespół doradców do spraw bezpieczeństwa narodowego prezydenta-elekt był daleki od stanu operacyjnego. Nawet po inauguracji przyjdzie Georgowi Bushowi całe miesiące organizować rząd, analizować opcje i rozwijać strategię. Tymczasem Gorbaczow ze swymi zachodnimi sympatykami mają wszelkie szanse zdominowania porządku dziennego rozgrywania polityki światowej. A wszystko to będzie pochodną lawiny akcji sowieckich z okresu amerykańskiego bezkrólewia. Lawiny, której nikt nie potrafi powstrzymać.

Widać więc, że odpowiedź na zapytanie o wiarygodność sowieckich intencji niewiele rozwiązuje. Prawdziwym problemem staje się konieczność wypracowania przez Zachód koncepcji zachodniego rozumienia pokoju światowego i towarzyszących mu warunków jego urzeczywistnienia. Nieunikniona staje się poważna analiza koncepcji bezpieczeństwa opartego na równowadze w siłach konwencjonalnych, po ewentualnym wyeliminowaniu broni atomowych. Równowaga ta stała się od pewnego czasu niepisany celem dyplomacji

Zachodu w stosunkach ze Związkiem Sowieckim.

Jesteśmy tak zrośnięci z tą polityką równowagi sił, że zdaje się nie potrafimy zachować już wobec niej intelektualnego dystansu. Czy potrafimy ją trzeźwo zdefiniować, gdy po jednej stronie balansu sił stoi mocarstwo, które oprócz potęgi militarnej ma w swoim arsenale agresję ideologiczną? Logika mówi, że powinniśmy właśnie ten element ideologiczny wyważyć nadzwyczaj ostrożnie. Kreml robi tymczasem wszystko abyśmy uwierzyli w taki warunek bezpieczeństwa, który oparty jest na założeniu, że każda strona posiada dostatecznie wielki potencjał, aby zniszczyć ten świat. Daje nam tym samym do zrozumienia, że równowaga sił w świecie polega li tylko na równowadze militarnej. Tymczasem fundamentalny czynnik ideologiczny, jakim jest marksizm-leninowska ideologia imperium sowieckiego, próbują Sowietci pokryć zasłoną milczenia. System ten bowiem był i wciąż zamierza być ekspansywny ideologicznie. Przypomnijmy, że to właśnie Gorbaczow powtarza ukuty na domowy użytek slogan: "więcej socjalizmu", a nie zachodniej demokracji.

Polacy mają szczególnie prawo by podejrzewać, czy Sowietci nie dążą czasem jedynie do chwilowego wytchnienia. Zanim nie poczują się znów wystarczająco silni, aby zdmuchnąć ze świata "pozostałości" kapitalizmu ("przeszłości pył dłoń nasza zmiała" - wciąż śpiewają towarzysze na całym świecie).

W sytuacji gdy wciąż jeszcze brak takiej koncepcji bezpieczeństwa światowego, która brałaby równocześnie pod uwagę potencjał militarny oraz ideologiczny tak Związku Sowieckiego jak i Zachodu, rodzi się uzasadnione pytanie: czy Zachód wie co robi i dokąd zmierza?

A tak na marginesie, to wydawać by się mogło, że pokojowa koegzystencja powinna być oparta na wzajemnym poszanowaniu żywotnych interesów obu stron, a nie na spektaklach spod znaku "public relations".

AIDS

• Światowa Organizacja Zdrowia podała, że w ubiegłym roku 177 krajów świata zgłosiło w sumie 132 976 przypadków ludzi chorych na AIDS. Największa liczba chorych jest w USA - 80538, następnie miejsce przypada Ugandzie - 5508, trzecie Francji - 4874. Biorąc pod uwagę przypadki niezgłoszone Światowa Organizacja Zdrowia szacuje, że na świecie jest chorych na AIDS co najmniej 350 tys. osób. Jednakże z wirusem AIDS żyje obecnie co najmniej 5-10 mln osób. Ta liczba może przyniesieć około 1 mln chorych na AIDS w roku 1991. Większość krajów posiada dane niekompletne, stąd też zgłoszona liczba przypadków jest uważana przez Światową Organizację Zdrowia za dającą jedynie przybliżony obraz i za podstawę do obliczeń szacunkowych.

• 36 dzieci zarażono AIDS w szpitalu sowieckim. Władze ZSSR podały, że w jednym ze szpitali w Związku Sowieckim 36 pacjentów oddziału niemowlęcego i dziecięcego zostało zarażonych AIDS na skutek używania przez personel niewłaściwie wysterylizowanych igieł wielokrotnego użytku. Istnieje podejrzenie, że igły, które spowodowały zarażenie były poprzednio używane na oddziale wenerycznym szpitala. Stwierdzono także, że wirusem AIDS zostały zarażone przez swe niemowlęta cztery karmiące matki. Lekarze zakładają, że wirus przedostał się do organizmu matek ze śliny niemowląt podczas karmienia ich piersią. Władze zarządziły obowiązkowe testy na AIDS wobec 3000 potencjalnie zagrożonych pacjentów szpitala.

• Obowiązkowe badania AIDS w ZSSR. Rzecznik sowieckiego ministerstwa spraw zagranicznych G. Gierasimow powiedział, że w myśl nowych przepisów obowiązujących od 1 lutego cudzoziemcy - nosiciele wirusa AIDS mogą być proszeni o opuszczenie kraju. Gierasimow podał także, że wszyscy cudzoziemcy wkraczający w granice ZSSR na dłużej niż 3 miesiące muszą poddać się badaniom lekarskim na AIDS lub przedstawić zaświadczenie lekarskie, że nie są nosicielami tej choroby. Gierasimow podał także, że władze sowieckie prowadzą kampanię masowych badań na AIDS. Do końca ub.r. około 17 mln obywateli sowieckich przeszło badania na AIDS. U 112 osób wykryto wirusa tej choroby, 3 osoby zachorowały, 1 - mieszkanka Leningradu - zmarła.

• "Wojna przeciw kamieniom". Izraelska armia okupacyjna rozpoczęła stosowanie surowych kar wobec Palestyńczyków używających kamieni w walce przeciwko żołnierzom izraelskim. W ramach nowych wytycznych, znanych jako "Wojna przeciw kamieniom", zniszczono domy trzech Palestyńczyków na Zachodnim Brzegu, podejrzanych o organizowanie akcji ataków kamieniami. Zapowiedziano również częstsze użycie kul gumowych i plastikowych. Zdaniem zachodnich obserwatorów posunięcia armii okupacyjnej zmierzają do zwiększenia liczby ofiar. Izraelski minister obrony Rabin odrzuca krytykę ze strony zagranicy twierdząc, że ostrzejsze akcje posłużą jako środek odstraszający dla tych, którzy podniosą rękę na izraelskich żołnierzach.

• Hagedus za pluralizmem socjalistycznym. Były premier Węgier (1955-6) A. Hagedus, usunięty z partii komunistycznej w 1973 roku na podstawie oskarżenia o rewizjonizm powiedział, że "najważniejszymi organami socjalizmu pluralistycznego na Węgrzech prawdopodobnie nie będą partie polityczne, lecz organizacje o cha-

rakterze politycznym. Niezbędne jest, by mogły powstać organizacje katolickie, ekumenizmu chrześcijańskiego, socjaldemokratyczne, ochrony środowiska, które mogłyby wystawić swoich kandydatów w wyborach do rad narodowych i parlamentu. Uważam jednak, że nie byłoby dobrze, gdyby organizacje te zaczęły walczyć o władzę. W pewnym sensie już się to zaczęło, ale może to jedynie doprowadzić do anarchii".

• Kuba chce rozwijać turystykę. Organ komunistów kubańskich dziennik "Granma" podał, że Kuba przeżywa swój najgorszy okres jeśli chodzi o dysponowanie dewizami. Dlatego, konkluduje dziennik, rozwój przemysłu turystycznego nie może być dłuższą oddkładany. Zakłada się, iż w latach 1988-1991 liczba miejsc hotelowych dla dewizowych gości rosnąć będzie o 10-12% rocznie. Do roku 2000 Kuba chce mieć roczne wpływy z turystyki sięgające 1 mld dol. W 1987 r. wynosiły one 111 mln dol.

POKOCHAĆ KAPITALIZM

KRZYSZTOF OSTASZEWSKI

CICHUTKO, CICHUTKO KAPITALIZM ROŚNIE W POTĘGĘ

W moim dla Państwa pisaniu staram się Państwa przekonać, że filozofia, a zwłaszcza jej idee moralne, są najważniejsze dla społecznego bytu. Zaraz po nich w hierarchii ważności umieścić należy idee ekonomiczne. Struktura polityczna, która nie ma podstawy moralnej i ekonomicznej, nie jest w stanie przetrwać, nie ma żadnych szans. Polakom marzy się dobrobyt materialny, ale potępiają oni tegoż dobrobytu twórców - Kapitalistów.

Marzy im się rząd szanujący prawa ludzkie, ale poważaniem darzą demokrację parlamentarną - ustrój, w którym prawa te są szanowane tylko wtedy, gdy opowiada się za nimi większość. Jest to wszystko bardzo nielogiczne - dlatego też tak popularne jest wśród rodaków przedkładanie uczuć nad myślenie - odwrotna preferencja zmusiłaby Polaków do przyznania się do historycznego błędu w ich filozofii.

Styl naszej kultury nie jest zresztą tylko naszym błędem. Jest on typowy dla kultur europejskich, będących ciągle jeszcze pod wpływem Marksa, Kanta i innych niemieckich filozofów. Jakże są skutki takiej sytuacji? Podczas gdy Europejczycy z uporem powielają Kanta, ośrodki twórczej aktywności intelektualnej pojawiają się w innych częściach świata. Pisałem już dla Państwa o japońskich ekonomistach z Uniwersytetu Tokijskiego, których program przyjęty został przez rząd japoński. Znany jest też ogromny wpływ amerykańskich filozofów wolności (Ayn Rand, Murray Rothbard) i wolnorynkowych ekonomistów (Milton Friedman, Thomas Sowell, George Stigler) na obecną sytuację polityczną i ekonomiczną w Ameryce i krajach anglosaskich. Dziś chciałbym Państwu opowiedzieć o człowieku, którego idee znajdują coraz większy oddźwięk w Ameryce Łacińskiej. Ta część świata widziana jest tradycyjnie, z perspektywy europejskiej, jako cywilizacyjna prowincja. Jeśli Europejczycy będą upierać się przy swoich socjalistycznych i totalitarnych złudzeniach, bliski już

być może dzień, gdy Europa stanie się kulturalną i cywilizacyjną prowincją wobec Ameryki Łacińskiej (w dziedzinie ekonomii Europa jest prowincją wobec Azji). Podczas gdy w Europie komunistyczni dyktatorzy jak Ceausescu i Jaruzelski są traktowani z pełnym szacunkiem, pozycja grubego Fidela w Ameryce Łacińskiej pogarsza się z roku na rok. Człowiekiem, którego ta część świata słucha teraz z uwagą Hernando de Soto, Peruwianczyk, którego książka "Inna droga" wydana w roku 1986 jest niezwykle wręcz kontynentalnym bestsellerem. De Soto, wykształcony w Szwajcarii, pracował w Europie przez pewien czas, po czym powrócił do Peru i założył własny instytut naukowy zajmujący się głównie badaniami ekonomicznymi i socjologicznymi. Jego bestseller ukazał się właśnie na kontynencie północnoamerykańskim w angielskim tłumaczeniu i gorąco go Państwu polecam.

Jakie są jego idee? De Soto analizuje przyczyny biedy i zacołania ekonomicznego krajów Ameryki Łacińskiej. W sposób jednoznaczny i zdecydowany dowodzi on, że źródłem tego zacołania są socjalistyczne metody przyjęte przez tamtejsze rządy. Biurokraci wydają co roku tysiące przepisów, kapryśnych i bezsensownych, zawsze bezwzględnie wymagając ich przestrzegania. Na ponad 14,000 przepisów wydanych w roku 1988 w Peru tylko około 600 poddanych było głosowaniu w parlamencie. Rządy południowoamerykańskie z uporem utrzymują w posiadaniu ziemię, budynki, zakłady pracy, banki. Założenie nowego biznesu wymaga miesięcy starań, łapówek, a oficjalny koszt licencji rządowych w Peru wynosi przeciętnie tyle, ile średnia roczna płaca Peruwianczyka. Wszystko to dzieje się w imię ideologii patriarchalnych, opiekuńczych instytucji rządu. Nie dziwny się zresztą, takie same idee propagowali znani nam Europejczycy - Hitler, Stalin, Mussolini, Gierek.

Popularny pogląd głosi, że ludzie z Ameryki Łacińskiej nie mają talentu do biz-

nesu. Hernando de Soto zbija ten argument w sposób przekonujący. Peruwianczycy prowadzą ogromną ilość biznesów nielegalnych. Z powodzeniem. Socjaliści usiłują nam wmówić, że nielegalne biznesy zajmują się wyłącznie handlem narkotykami i przemytem. W istocie, w Peru, zapewniają one podstawowe dobra i usługi, jak komunikacja, rozrywka, mieszkania i jedzenie. Rząd znacionalizował większość gospodarstw, po czym doprowadził ją do ruiny. Tak samo, dowodzi de Soto, wygląda sytuacja w innych krajach Ameryki Łacińskiej, a również w Afryce i biednych krajach Azji. Źródłem biedy jest zawsze interwencja rządu w gospodarkę. Dokonuje się jej zawsze w imię "wyższych", "moralnie słusznych" celów. Oczywiście chodzi tu o "moralność" altruistyczną, propagującą wyższość interesu stada nad prawami jednostki.

De Soto nie jest oficjalnym zwolennikiem Kapitalizmu. Kapitalizm jest ciągle jeszcze brzydkim wyrazem w słowniku politycznym Ameryki Łacińskiej. Do czasu oczywiście, do czasu. Ale argumenty de Soto stanowczo przemawiają przeciwko socjalizmowi. Staje on w obronie idei, że ludzie mogą i powinni sami zająć się swoim losem. Jest to podstawowa idea Kapitalizmu.

W ubiegłym roku socjalistyczny rząd Peru ogłosił plan pełnej nacjonalizacji banków. De Soto wystąpił wówczas przeciwko temu zamiarowi. Rząd argumentował, że banki prywatne odmawiają pożyczek biednym. De Soto wykazał, że banki państwowe (których w Peru jest 80%!) w istocie dają biednym mniej pożyczek niż banki prywatne. Ponadto zaproponował on, by rząd pozwolił bankom udzielać pożyczek gwarantowanych przez nielegalnie zbudowane domy i biznesy. Pół miliona ludzi demonstrowało w Limie popierając de Soto i protestując przeciwko nacjonalizacji. Poparcia dla de Soto udzielił też Mario Vargas Llosa, światowej sławy pisarz peruwiański. Masy opowiedziały się za Kapitalizmem. Rząd ustąpił i przyjął plan de Soto.

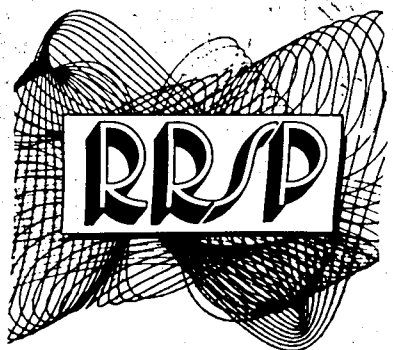
Kiedyz, ach kiedyz, choćby tylko polscy intelektualiści (jeśli nie masy) opowiedzą się za repywatyzacją PKO, PKP, Huty Katowice i innych biznesów nielegalnie znacionalizowanych w Polsce przez komunistów? Likwidacja Stoczni Gdańskiej była ku temu wyśmienitą okazją - dlaczego więc nie było ani w Polsce, ani na emigracji choćby jednego głosu proponującego przejęcie "nierentownej" stoczni na własność przez jej robotników, poprzez wykup akcji?

Registered Retirement Savings Plan (RRSP) Rejestrowany Fundusz Emerytalny

Jeśli myślisz o spokojnej i finansowo zabezpieczonej starości lub może o wcześniejszej emeryturze - nie wahaj się. Skorzystaj z Rejestrowanego Funduszu Emerytalnego w Credit Union św. Stanisława i św. Kazimierza.

- Oszczędności zdeponowane na Funduszu, wolne są od podatku wraz z odsetkami
- Ubezpieczone do sumy 60 tysięcy dolarów.
- Wysoka stopa procentowa.

Jeśli rozważasz jak najkorzystniej zabezpieczyć swoje pieniądze przed wahaniami Giełdy a także, jak obniżyć podatek za 1988 rok, zainwestuj w

Inwestycja ta będzie dowodem troski o Twoją, spokojną przyszłość.

Nie zwlekaj!

Zadzwoń lub osobiście poinformuj się w tej sprawie w Twoim oddziale Credit Union św. Stanisława i św. Kazimierza.

220 Roncesvalles Avenue
Toronto, Ontario M6R 2L7
Telephone: 537-2181

12 Denison Avenue
Toronto, Ontario M5T 2M4
Telephone: 863-0996

2987 Bloor Street West
Toronto, Ontario M8X 1C1
Telephone: 236-1225

2661 Kingston Road
Scarborough, Ontario M1M 1M3
Telephone: 266-9024

4260 Cawthra Road
Mississauga, Ontario L4Z 1V8
Telephone: 848-4303

56 Shanley Street
Kitchener, Ontario N2H 5N9
Telephone: 745-6393

11 Traynor Avenue
Kitchener, Ontario N2C 1W1
Telephone: 893-4471

180 Wyndham Street, North
Guelph, Ontario N1H 4E8
Telephone: 837-1077

411 Olive Avenue
Oshawa, Ontario L1H 2P9
Telephone: 432-2200

AUTHORIZED
DEALER

WYCIECZKI

ZAPROSZENIA - \$ 40.00

WIZY

WYMIANA PASZPORTÓW

UBEZPIECZENIA SZPITALNE

DLA ODWIEDZAJĄCYCH -

100 dni TYLKO \$ 135.00

BILETY SAMOLOTOWE

HUMBERVIEW TRAVEL

TEL.: 531 - 4648

HUMBERVIEW INSURANCE BROKERS LTD.

337 Roncesvalles Ave. Toronto, Ont.
TEL. 531 - 4647

INSURANCE NA:

DOMY
SAMOCHODY
KOMERCYJNE
SKLEPY

Naszemu
współpracownikowi
**KRZYSZTOFOWI
OSTASZEWSKIEMU**
Autorowi działu
"Pokochać kapitalizm",
z okazji zawarcia
związku małżeńskiego
ż y c z y m y
**KOCHAJ KAPITALIZM
I PATRYCJĘ**
Ślub odbył się w Louisville,
Kentucky, 27 grudnia 1988 roku

ZBIGNIEW FARMUS

REAGAN

"NEVER TRUST
THOSE COMMIES,
GEORGE!"

Prezydent Ronald Reagan, który 20 stycznia zakończył 8 lat panowania, a 6 lutego będzie obchodził swe 78 urodziny, zapisał znaczący rozdział w historii Stanów Zjednoczonych, Ameryki Północnej i świata. Najładniej wyraziła to premier Margaret Thatcher podczas pożegnalnego obiadu na cześć Reagana w Waszyngtonie: "Panie prezydencie, umożliwił nam pan rozpoczęcie świata od nowa".

Aczkolwiek ostateczną ocenę miejsca Reagana w historii wypowiedzą przyszłe pokolenia należą do tych, którzy zaliczają go już teraz do jednego z pięciu największych prezydentów w dziejach USA i jednej z czołowych postaci XX wieku.

PRZYWÓDCA Z PRAWDZIWEGO ZDARZENIA

Prezydent Reagan był przede wszystkim przywódcą z prawdziwego zdarzenia. Po pierwsze, posiadał bardzo jasne i proste przekonania, wyraźnie sformowany system wartości filozoficznych i politycznych; po drugie, posługiwał się nimi jak busolą w działalności praktycznej, nie zdradzał swych przekonań na rzecz tzw. korzyści bądź wymogów pragmatycznych; po trzecie, umiał przekonać naród, że to co robi, jest tym w co szczerze wierzy, a to w co wierzy jest tym w co warto wierzyć, co czyni Stany Zjednoczone wielkie.

Gdy Reagan wygrał wybory w listopadzie 1980 roku, a następnie był zaprzysiężony na początku 1981 roku miał przed sobą naród amerykański o zniszczonej przez wydarzenia ostatnich 15 lat psychice. Naród, który Reagan odziedziczył po Johnsonie, Nixonie, Fordzie i Carterze był narodem z kompleksami. Po Wietnamie, Watergate, arabskim embargo naftowym, recesji, zakładnikach wziętych w Iranie i fiasku akcji ratunkowej. Był to naród, który przyglądał się bezradnie wzrastającemu ekspansjonizmowi sowieckiemu, który nie miał siły stać w pierwszym szeregu walki o wolność i demokrację.

Być Amerykaninem nie było już czymś specjalnym.

Reagan przywrócił chwałę amerykańskiemu sztandarowi. Podniósł go wysoko i trzymał mocno, aby świat mógł widzieć. Reagan sprawił, że Ameryka uwierzyła ponownie w swą misję przewodzenia wolnemu światu w walce o wolność i demokrację.

Naród szanował swego prezydenta, miliony Amerykanów uwielbiały go. Son-

daże opinii publicznej wykazały, że można go uznać za najbardziej popularnego prezydenta w historii USA.

Reagan w ciągu ośmiu lat wymazał swym szczerym uśmiechem, poczuciem humoru, ciepłą osobowością oraz stanowczymi rozwiązaniami poniżenie, którego Amerykanie zaznali podczas urzędowania kilku poprzednich prezydentów.

Amerykanie wiwatowali, gdy prezydentowi się udało, bronili go, kiedy się potykał i udawali, że nie widzą, gdy zawiódł.

WALCZĄCY ANTYKOMUNISTA

Z dniem objęcia urzędu prezydenta Reagan zajął postawę walczącego antykomunisty. Nie pozostawił także nikomu żadnych złudzeń, jakie państwo uważa za "evil empire". Dzięki walczącemu antykomunizmowi prezydenta Reagana świat jest dzisiaj bezpieczniejszy niż w 1980 roku, a komunizm doznał i doznaje porażek nieodwracalnych.

Do największych osiągnięć prezydenta Reagana należy uwolnienie Grenady od komunistów w 1983 roku oraz udzielenie pomocy ruchom walczącym z komunizmem, zwłaszcza zaś ruchom walczącym zbrojnie. Dzięki pomocy udzielonej partyzantom UNITA żołnierze kubańscy wycofują się z Angoli, a dzięki pomocy dla mudżahedinów Armia Czerwona opuszcza Afganistan. Tylko na skutek niekorzystnych dla Reagana układów w Izbie Reprezentantów nie procentuje jak należy idea usunięcia komunistów z Nikaragui. Pomoc USA dla contras, pomimo nieustannej walki Reagana o jej zwiększenie, okazała się za małą.

Prezydent Reagan może uchodzić także, obok Margaret Thatcher za tego przywódcę światowego, który przyczynił się w skali masowej, międzynarodowej do poważnego osłabienia komunizmu jako ideologii atrakcyjnej dla biednych. Komunizm może być ciągle atrakcyjny dla niektórych polityków jako technologia sprawowania władzy, nie jest już jednak atrakcyjny jako ideologia ładu społecznego.

POKÓJ POPRZEZ SIŁĘ

Prezydent Reagan rozumiał świetnie, że najlepszą gwarancją pokoju na świecie są uzbrojone po zęby Stany Zjednoczone. Za jego prezydentury wydatki na zbrojenia wzrosły niebotycznie (o 35%), ale polityka

ta udowodniła, że jest to jedyna droga powstrzymania marszu komunistów, a może także ich ostatecznej klęski. Okazało się, że ZSSR i blok komunistyczny nie był w stanie odpowiedzieć na zwiększone zbrojenia amerykańskie zbrojeniami zapewniającymi komunistom utrzymanie przewagi militarnej. Próba dotrzymania kroku Stanom Zjednoczonym wkrótce obnażyła słabość gospodarki komunistycznej, a zwiększona świadomość polityczna społeczeństw uniemożliwiła podjęcie odpowiedniego wysiłku zbrojeniowego kosztem ludności.

Gra, którą podjął Reagan, była ryzykowna. Ale tylko dzięki stanowczej postawie Reagana, tylko dzięki jego polityce siły udało się mu to, co nie udało się przed nim żadnemu innemu prezydentowi. Sowietci przystąpili do rozmów rozbrojeniowych, które po raz pierwszy zostały zakończone drobnym, praktycznym sukcesem (traktat INF).

Prezydent Reagan wymusił niejako na przywódcach sowieckich oraz przywódcach innych państw komunistycznych zrozumienie tego prostego faktu, że prawdziwego wyścigu zbrojeń gospodarki komunistyczne nie są w stanie wygrać z gospodarkami wolnego świata.

Dzięki polityce pokoju poprzez siłę Reagan także szybko ostudził zapalone głowy różnych niekomunistycznych wrogów Ameryki. Skuteczne zbombardowanie Libii w 1986 roku, bądź amerykańska marynarka wojenna w Zatoce Perskiej, zapewniająca swobodny przepływ ropy naftowej dowiodły, że czas słabości i ustępstw Stanów Zjednoczonych dobiegł końca.

Komuniści, terroryści i wszystkie inne antyamerykańskie siły na świecie zrozumiały, że Reagan mówił prawdę, gdy wyznał, że "pociski rakietowe MX są jedynymi z jego najlepszych przyjaciół".

KONSERWATYSTA, PRAWICOWIEC

Niektórzy historycy już obecnie nazywają okres prezydentury Reagana okresem rewolucji konserwatywnej.

Rzeczywiście Reagan w USA, a razem z Margaret Thatcher na świecie, jak żaden inny polityk w XX wieku, ożywił wydawałoby się pogrzebaną już myśl konserwatywną i prawicową. To Reagan sprawił, że można znowu na co dzień, z podniesionym czołem i z dumą mówić o tym, iż kapitalizm to brzmi dumnie i że nie ma lepszego systemu gospodarczego na świecie niż ten, który opiera się o polityczną wolność jednostki, swobodę jej inicjatyw gospodarczych oraz

minimalną opiekę państwową.

Reagan nie jest intelektualistą. Ale jako człowiek z charakterem, człowiek głęboko wierzący w zasady ładu społecznego, gloryfikowane przez konserwatystów i prawicowców, potrafił skruszyć istniejący wokół nich mur wrogości i obojętności, opinie nieaktualności i przestarzałości.

PRZYJACIEL KANADY I POLSKI

Reagan był gorącym zwolennikiem układu o wolnym handlu. Określał go jako wzór nowoczesnych stosunków ekonomicznych między państwami i jako jedne ze swoich największych osiągnięć. Kanadyjczycy wybierając ponownie premiera Mulroney'ego dali wyraz, podobnym przekonaniom. Reagan wielokrotnie wskazywał także, że granica kanadyjsko-amerykańska jest najdłuższą na świecie granicą pokoju.

Gdy prezydent Reagan składał 20 stycznia 1981 roku przysięgę prezydencką, w Polsce od niespełna pół roku istniała Solidarność, a społeczeństwo wywalczyło więcej wolności niż kiedykolwiek przedtem od 1945 roku. Reagan natychmiast poparł walkę społeczeństwa polskiego. Gdy komuniści wprowadzili stan wojenny, Reagan w ostrych słowach potępił wojnę wydaną narodowi polskiemu, wskazując na niezbywalne prawa Polaków do wolności i suwerenności. Podjął decyzję o zastosowaniu sankcji przeciwko reżymowi PRL.

Kiedy do Stanów Zjednoczonych przyjeżdżali przedstawiciele Solidarności oraz działacze partii niepodległościowych, jak tylko było to możliwe spotykał się z nimi osobiście, gdy nie mógł, zawsze delegował kogoś znaczącego z administracji.

Reagan także decydował o znacznych sumach pomocy dla Solidarności i ugrupowań opozycyjnych oraz bez przerwy sygnalizował władcom PRL, że bez przestrzegania praw człowieka i legalizacji Solidarności nie mogą liczyć na amerykańską pomoc gospodarczą.

NIEPOWODZENIA

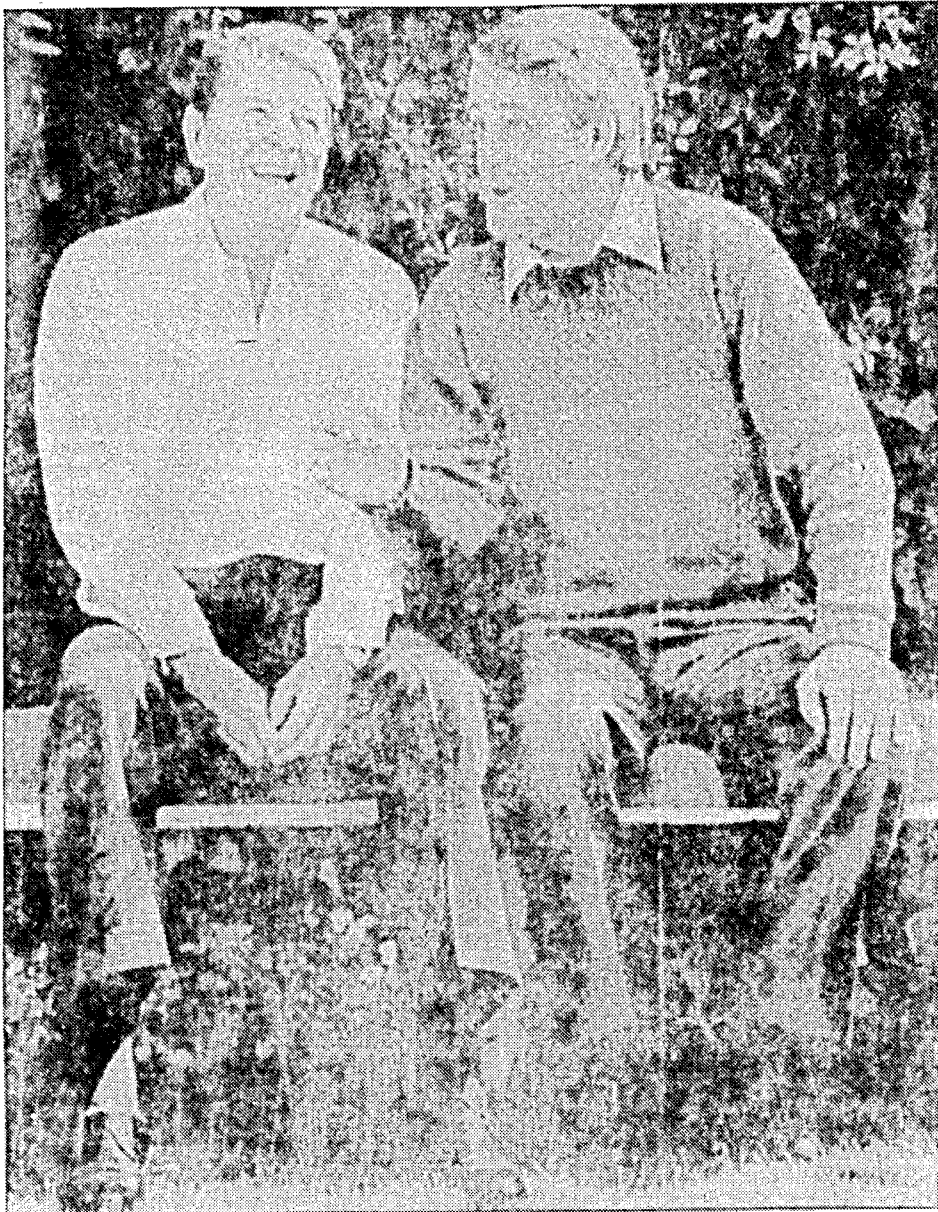
Obydwie kadencje Reagana nie były wyłącznie pasmem sukcesów. Nie udało mu się udzielić tak jak chciał i o co walczył z Kongresem - wystarczającej pomocy contrasom. Nie wszyscy proponowani przez niego kandydaci byli zatwierdzani przez Kongres. W USA i na świecie szerokim echem odbiła się afera Irangate. Fiaskiem zakończyło się wysłanie oddziałów USA do Libanu.

Pozostawił także poważny deficyt budżetowy oraz zadłużenie zagraniczne kraju. Pogorszeniu uległ los biednych oraz zwiększyła się ich liczba (z 25,2 mln, gdy objął urząd, do 32,5 mln, gdy opuścił). Reagan obciął poważne sumy na ochronę zdrowia, budownictwo dla ubogich, oraz inne programy opieki społecznej. Jeden z czołowych lewicujących ekonomistów amerykańskich, John Kenneth Galbraith wyraził się, że w żadnej innej sprawie administracja Reagana nie odniosła tak znacznych sukcesów jak w wynajdywaniu powodów, dlaczego ludzie są ubodzy.

Pełne kontrowersji było jego wystąpienie w 1985 roku na cmentarzu w Bitburgu, gdzie stwierdził, że pochowani na nim żołnierze m.in. z Waffen SS byli ofiarami, tak jak ofiarami byli ludzie, którzy ponieśli śmierć w obozach koncentracyjnych. Trzeba pamiętać również, że podczas prezydentury Reagana ponad 100 czołowych przedstawicieli administracji musiało odejść z powodu zarzutów o nieprzestrzeganie etyki pracownika rządowego bądź po oskarżeniu ich o popełnienie przestępstwa (niektórzy powędrowali za kratki).

Można się także zastanawiać, czy w ostatnim czasie Reagan nie zmięknął wobec Sowietów, zwłaszcza zaś, czy nie oceniał nazbyt wysoko samego Gorbaczowa.

Jest jasne, że historia jeszcze nie raz napisze nową ocenę Reagana. Niezależnie od tego jakie to będą oceny, żadna z nich nie będzie mogła pominąć zasadniczego piętna jakie wywarł Reagan na USA i świat pod koniec XX wieku.

11 stycznia wieczorem, w swym pożegnalnym przemówieniu do narodu amerykańskiego prezydent Reagan stwierdził, że cieszymy się dzisiaj większym dobrobytem, większym bezpieczeństwem i jesteśmy szczęśliwsi niż 8 lat temu. Dodał, że - także bardziej wolni i silniejsi. Zaapelował o wprowadzenie do codziennego życia większej dawki uczuć patriotycznych. Ostrzegł jednocześnie naród, że po to, aby utrzymać pokój na świecie, trzeba się opierać na działaniach, a nie na obietnicach.

Reagan podkreślił, że pozostawia kraj w dobrych rękach George'a Busha. Źródła dobrze poinformowane podały, że jedna z głównych rad jaką Reagan pozostawił Bushowi brzmiała: "Never trust those commies, George".

Skądinąd wiadomo, że Reagan lubił słuchać i opowiadać kawały o komunistach. Oto jeden z jego najbardziej ulubionych kawałów, przedstawiający w lapidarny sposób ponurą naturę sowieckiego totalitaryzmu:

Gdy Breżniew znajdował się na łożu śmierci wezwał swego następcę Andropowa.

- Towarzyszu Andropow - wyszeptał Breżniew. Oto moja ostatnia rada: Naród musi iść za wami! Szef KGB spojrział umierającemu Breżniewowi prosto w oczy i odpowiedział:

- Nie martwcie się towarzyszu Breżniew. Ktokolwiek nie pójdzie za mną, pójdzie za wami!

Ciąg dalszy ze str. 1

IPNS Leszek Moczulski ks. Suchowolec był wyjątkowo dzielny i odważny. W swoich ostrych wystąpieniach bezpośrednio krytykował reżim. Od wielu lat organizował nabożeństwa patriotyczne, na które ściągali tysiące ludzi.

Przed przeniesieniem go do pracy duszpasterskiej w Białymstoku był wikarym w kościele św. Piotra i Pawła w Suchowoli. W kościele tym, w którym 16 września 1947 roku ochrzczony został Jerzy Popiełuszko, w czerwcu 56 bierzmowany, a 20 marca 1972 roku po otrzymaniu święceń kapłańskich z rąk Prymasa Stefana Wyszyńskiego, odprawił tradycyjną mszę świętą, ksiądz Stanisław Suchowolec celebrował także co miesiąc mszę za ojczyznę. Przy kościele św. Piotra i Pawła ksiądz Suchowolec zorganizował izbę pamięci księdza Jerzego Popiełuszki. Organizował on również parafialne pielgrzymki do grobu księdza Jerzego.

Ksiądz Suchowolec był współpracownikiem Komisji Interwencji i Praworządności NSZZ Solidarności.

W ubiegłym roku próbowano, podobnie jak ks. Popiełuszcze, zrobić proces za przewożenie ulotek strajkowych, które podrzucono

mu do samochodu. Sprawa się nie udała, bowiem ksiądz miał mocne alibi.

Zofia Romaszewska z Komisji Interwencji i Praworządności określiła Suchowolca jako "wspaniałego kapłana Solidarności". W lecie ubiegłego roku ksiądz Suchowolec został napadnięty przez tzw. nieznanych sprawców. 4 sierpnia o godzinie 9 wieczorem samochód, który prowadził ksiądz Suchowolec został obrzucony kamieniami przez kilku nieznanych osobników. Dotychczas incydent ten nie został wyjaśniony.

Niedawno otrzymał telefony z pogrozkami. W przeddzień śmierci odbywał spotkanie z młodzieżą założonego Duszpasterstwa Robotniczego.

Ksiądz Suchowolec znajdował się na czarnej liście duchownych uważanych przez władze PRL za niebezpiecznych dla komunistycznego ustroju.

Zdaniem prawnika reprezentującego Komisję Interwencji i Praworządności w ONZ prof. Ewy Brantley wszystko wskazuje na to, że mamy do czynienia ze zbrodnią

Zdjęcie-Białystok 21.06.81 . Brzozowe krzyże. Archiwum..

polityczną. Krąży opinie, że wojsko i milicja nie zgadza się na ustalenie sytuacji prawnej Kościoła i że jest to prowokacja.

Zdaniem prof. Brantley, należy zabiegać o poprowadzenie niezależnego śledztwa w sprawie ks. Niedzielaka i ks. Suchowolca.

Istnieje od 1929 r.

SPRAWNIE, SZYBKO, TANIO WYSYŁAMY ZLECENIA DO POLSKI

OKAZJA! OKAZJA! OKAZJA!
PO ZESZŁOROCZNYCH CENACH POSZUKIWANE
SAMOCHODY

POLONEZ 1,5 SLE - US \$ 4.800.00
POLONEZ 1,6 SLE - US \$ 4.950.00
FSO 1,5 ME - US \$ 3.800.00

ponadto w sprzedaży
PO OBNIŻONYCH CENACH

LADA 2108/1300 SAMARA - US \$ 4.200.00
LADA 2107/1500 "IMP.FIN" - US \$ 3.800.00

SKODA 120 L "IMP.- KK" - US \$ 3.400.00

I Ł O Ś C O G R A N I C Z O N A !

Szczegółowych informacji udzieli biuro:
PEKAO TRADING CO. (Canada) LTD.
1610 Bloor St. W.
Toronto, Ont. M6P 1A7
TEL. (416) 588 - 1414
lub
UPOWAŻNIONY PRZEDSTAWICIEL PEKAO

Pekao - Travel

**Organizator Najtańszych, Bezpośrednich
Lotów Czarterowych Do Polski - 1989
Samolotami Polskich Linii Lotniczych "LOT"**

TORONTO - WARSZAWA	CENY
LUTY 01, 15	599
MARZEC 01, 15, 29	676
KWIECIEŃ 02, 09	
KWIECIEŃ 16, 23, 30	699
MAJ 07	
MAJ 14, 21, 28, 31	769
CZERWIEC 04, 07, 11, 14	799
CZERWIEC 18	873
CZERWIEC 21, 25, 28	899
LIPIEC 02, 05, 09	
LIPIEC 12, 16, 19, 23, 26, 30	873
SIERPIEŃ 02, 06, 09, 13	
SIERPIEŃ 16, 20, 23, 27, 30	799
WRZESIEŃ 03, 06, 10, 13, 17, 20, 24	749
WRZESIEŃ 27	676
PAŹDZIERNIK 01, 04, 08, 11, 15, 18, 22, 25, 29	
LISTOPAD 05, 12, 19, 26	639
GRUDZIEŃ 03	
GRUDZIEŃ 10	749
GRUDZIEŃ 17, 20	839
STYCZEŃ 07, 14, 21 (1990)	599

EDMONTON - TORONTO - WARSZAWA	CENY
MAJ 21	941
LIPIEC 02	1029

Dzieci poniżej lat 12 z Toronto \$ 599,00
z Edmonton ... \$ 675,00
Dzieci poniżej lat 2 - bezpłatnie

WARSZAWA - TORONTO (Dowolne Daty Powrotu)
LUTY 01, 15
MARZEC 01, 15, 29
KWIECIEŃ 02, 09, 16, 23, 30
MAJ 07, 14, 21, 28, 31
CZERWIEC 04, 07, 11, 14, 18, 21, 25, 28
LIPIEC 02, 05, 09, 12, 16, 19, 23, 26, 30
SIERPIEŃ 02, 06, 09, 13, 16, 20, 23, 27, 30
WRZESIEŃ 03, 06, 10, 13, 17, 20, 24, 27
PAŹDZIERNIK 01, 04, 08, 11, 15, 18, 22, 25, 29
LISTOPAD 05, 12, 19, 26
GRUDZIEŃ 03, 10, 17, 20
STYCZEŃ 07, 14, 21, 28 (1990)

PRZEDPŁATY

WARSZAWA - TORONTO - WARSZAWA
Dorośli \$700.00 Dzieci \$455.00

PRZEDPŁATY

WARSZAWA - EDMONTON - WARSZAWA
Dorośli \$900.00 Dzieci \$585.00

WARSZAWA - TORONTO - EDMONTON
LIPIEC 02, SIERPIEŃ 20

Dodatkowe Koszty

Opłata lotniskowa dorośli \$ 19.00
dzieci \$ 9.50
Ubezpieczenie biletu, od \$ 30.00

Dozwolona ilość bagażu 30kg Plus bagaż podręczny.

**Prosimy Nie Zwlekać
I Już Rezerwować Miejsca U Swoich Agentów Podróży
Lub Bezpośrednio W Pekao Travel
588-1988 1-800-387-0325**

KOMEDIA SŁAWOMIRA MROŻKA "POLICJA" W WYKONANIU AKTORÓW TEATRU "ATENEUM" Z WARSZAWY

Marian KOCINIAK

Jan KOCINIAK

Krystyna BOROWICZ

Jan KOBUSZEWSKI

Arkadiusz NADER

Leonard PIETRASZEK

JAN WOJEWÓDKA
prezentuje
SZTUKĘ SŁAWOMIRA MROŻKA
p.t.
"POLICJA"
Komedia z zawsze aktualnych sfer żandarneryjnych
Reżyseria: JAN SWIDERSKI
ZNAKOMICI AKTORZY TEATRU "ATENEUM"

* Borowicz Krystyna * Kobuszewski Jan (gościnnie)
* Kociniak Jan * Kociniak Marian * Nader Arkadiusz
Pietraszak Leonard

KALENDARZYK WYSTĘPÓW
HAMILTON, ONT. 19 lutego 1989, godz. 8:00 p.m.
MONTREAL..... Środa, 15 lutego, 1989 - 8:00 p.m.
Westmount High School Aud. 4350 St. Catherine West
OTTAWA..... Piątek, 17 lutego, 1989 - 7:30 p.m.
Ottawa Technical H.S. Aud. 440 Albert St.
TORONTO.....
West Toronto Secondary School Auditorium
330 Lansdowne College St. - Toronto, Ont.
Sobota, 18 lutego, 1989 - 8:00 p.m. Niedziela, 19 lutego, 1989 - 2:30 p.m.
Bilety: SOLARSKI PHARMACY, 149 Roncesvalles Ave. Tel. 536-5452
oraz KRAKÓW Delikatessen, 2560 Sheppard Ave. - Mississauga, Ont. Tel. 897-0695
Informacje i telefoniczna rezerwacja biletów: K.KOPOWSKI, tel. 259-0649

**Pierwsza polonijna
NATUROPATHIC CLINIC
HALINA SROCZYŃSKA, M.D., N.D.
LIDIA DOBOSZ, M.D., N.D.**

Leczenie środkami naturalnymi.

**Zioła • Akupunktura • Homeopatia • Dieta
• Hydroterapia • Fizjoterapia**

**1595 Bloor St.W. Stacja metra: Dundas West
TEL. 534 - 0050**

**Leczenie naturalne
Dr DANUTA ROZBICKA N.D.MD.,**

**lekarz medycyny, okulista (Polska).
Absolwent Ontario College of Naturopathic Medicine**

**Leczenie ostrych i przewlekłych schorzeń metodami naturalnymi,
takimi jak: zioła, akupunktura, elektroakupunktura,
hydroterapia, homeopatia, "Bioelectric Function Diagnosis",
wykrywanie chorób w fazie początkowej zakłócenia biopola.**

**Adres: 425 Jane Str.przy Annette, Suite 3
TEL. 762 - 5697**

USA • CANADA • AUSTRALIA • NOWA ZELANDIA • ZJEDNOCZONE KRÓLESTWO • MEKSYK • IZRAEL

UWAGA!

**Jeżeli zawiodły wszystkie metody i nadal masz
NADWAGĘ
uwierz, spróbuj i pozbaź się zbędnych kilogramów, stosując odżywczy
program, oparty na
ZIOŁACH I WITAMINACH**

HERBALIFE DISTRIBUTOR

Dzwoń: 391 - 5121, prosić ELŻBIETĘ

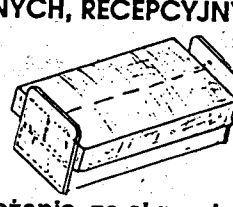
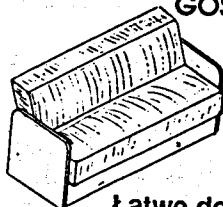
GWARANTUJEMY 100% ZADOWOLENIA • MIĘDZYNARODOWY SUKCES METODY

USA • CANADA • AUSTRALIA • NOWA ZELANDIA • ZJEDNOCZONE KRÓLESTWO • MEKSYK • IZRAEL

USA • CANADA • AUSTRALIA • NOWA ZELANDIA • MEKSYK

WERSALKI Z POLSKI (SOFA - BED)

**NOWE • SOLIDNE • WYGODNE • PRAKTYCZNE
• IDEALNE W KAWALERKACH, SYPIALNIACH, POKOJACH RODZINNYCH,
GOŚCINNYCH, RECEPCYJNYCH, STUDYJNYCH**

**INFORMACJE I ZAMÓWIENIA:
CANEX TRADING CO.
740 - 2580
JERZY**

Łatwe do rozłożenia, ze skrzynią na pościel

KOMUNIKAT

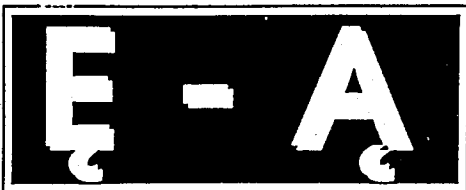
Polish Canadian
Community Services
Toronto

2333 Dundas Street West, Suite 408,
Toronto, Ont. M6R 3A6
TEL. (416) 533-9471

Uprzejmie zawiadamiamy, że w
miesiącu listopadzie 1988 r.
rozpoczęła działalność:

**PORADNIA PRAWNA
BEZPŁATNE
PORADY PRAWNE
ADWOKATÓW
MÓWIĄCYCH PO POLSKU**

- WYŁĄCZNIE WSTĘPNE
KONSULTACJE 15 minut,
- OGÓLNE PORADY PRAWNE
W RÓŻNYCH DZIEDZINACH
wyłącznie po telefonicznym uzgo-
dzeniu wizyty.

Długo oczekiwana pierwsza praca na
tzw. stanowisku wreszcie nasza. Jutro pier-
wszy dzień. Trema i lęk, czy damy sobie
radę, a do tego tysiąc pytań o rzeczy znane,
które mogą zrodzić wątpliwości, a nieskoń-
czona liczba pytań o problemy, które się
zrodzą. Pierwsza rzecz, która może nas spe-
szyc, to forma zwracania się. Po imieniu, czy
na "ty" amerykańskim zwyczajem? Z sze-
fem poczekajmy aż sam coś zaproponuje, a
na razie pozostaniemy przy formie "sir".
Z resztą personelu na tych samych, co my,
mnie więcej stanowiskach możemy od razu
przejsz na "ty", ale pod warunkiem, że oni
między sobą też się tak do siebie zwracają. A
jak się zachować, gdy mamy nawet własną
sekretarkę. Lepiej pozostaniemy z nią w bar-
dziej oficjalnych stosunkach, a w każdym

razie do czasu, kiedy nie przekonamy się, kto
zacz. Ale też pamiętajmy, że to ona jest nam
na razie najbliższym przyjacielem,
choćby dlatego że jest tu (w firmie) już
jakiś czas dłużej niż my i w pierwszych
dniach będzie nam służyła za przewodnika w
labiryncie nie znanych nam jeszcze nazwisk,
papierków i skoroszytów.

Bardzo ważne są stosunki z bezpo-
średnim szefem. Jego opinia o nas będzie
decydowała o naszej przyszłości w firmie.
Od pierwszego dnia uważajmy na
formy. Absolutnie tylko szef ma prawo de-
cydowania w jakich stosunkach pozosta-
niemy - bardziej czy mniej oficjalnych,
nawet jeśli szef jest 23-letnim chłopcem,
który mógłby być naszym synem, a my damą
w leciwym wieku. Następną zasadą w Ame-
ryce jest informowanie szefa o każdym po-
sunięciu, za pomocą listu lub tak tu popu-
larnych "memos". Pozyskujemy w ten spo-
sób zaufanie szefa i przyspiesza to proces
poznawania nas jako pracownika.
Wszystkie pytania, jakie mamy, zapisujemy
na kartce i albo umówmy się na konkretną

godzinę, żeby wyjaśnić nasze wątpliwości,
albo zwróćmy się z pytaniami właśnie za
pośrednictwem "memo". Na pewno nie bie-
gajmy z rozwianym włosiem i paniką w oku
co chwila przerywając mu jego pracę.

No i superważne! Nigdy nie wcho-
dźmy w kompetencje szefa!

Wszelkie uwagi mniej lub bardziej
krytyczne, choćby nas rzucało za niespra-
wiedliwość oceny, przyjmujemy z pokorą i
łagodnością, starając się wyciągać wnioski, i
nie zwalając winy na innych.

Pierwsze, drugie i następne dni w no-
wej pracy są bardzo trudne, a szczególnie w
nowym kraju, ale DON'T WORRY - BE
HAPPY! czyli GŁOWA DO GÓRY!

BYWAŁA

**ŻYĆ
NIE UMIERAĆ**

Redaguje:

**HALINA BARANOWSKA
M.A.A.I.C.**

1. Przyjechałam do córki z Polski po
przejściu na wcześniejszą eme-
ryturę. Mam wystarczające dochody
na bieżące wydatki, ale nie mogę
prawie nic odłożyć. Marzę, żeby
złożyć moje kości na polskiej ziemi,
ale mnie na to nie stać, a nie chcę
obciążać takimi kosztami mojej
córki.

W Polsce miałam ubezpieczenie na
życie, ale to teraz na niewiele mi się
przyda.

Ludzie mi mówili, że już jestem za
stara, żeby mnie tutaj ubezpieczyli.
(Mam 64 lata) i jeśli nawet, to by to za
drogo kosztowało.

Czytałam kiedyś pani rubrykę "Życie
nie umierać", proszę o odpowiedź na
łamach tygodnika. Wiem, że jest
wiele osób w podobnej sytuacji,
które ten temat bardzo interesuje.
B.P.

Firmy ubezpieczeniowe wystawiają
standardowe polisy ubezpieczeniowe dla
osób do 70 roku życia. Po 70 roku życia
przyjmują osoby na zasadzie rozpatrzenia
indywidualnych podań. Koszt polisy zależy
od wysokości sumy ubezpieczenia, stanu
zdrowia i oczywiście od wieku. Aby za-
pewnić sobie finanse na zrealizowanie
swoich marzeń, winna pani mieć odłożone
około 10,000 dolarów (obecne koszty trans-
portu ciała do Polski wynoszą około 3,000
dolarów. Ponieważ nie wiadomo, ile ma pani
lat przed sobą należy wziąć pod uwagę in-
flację).

Składka miesięczna około 35 dol.
może pani zapewnić sumę 10,000 dolarów
na wypadek śmierci. (Już za 18,00 dolarów
kobieta w Pani wieku może nabyć 5,000
dolarów). Osoby młodsze płać mniej,
osoby starsze więcej. Firma ubezpieczenio-
wa wypłaca całą sumę ubezpieczenia nie-
zależnie od tego czy została wpłacona jedna
składka czy sto.

Powyższe stawki są oczywiście przykła-
dowe. Ponieważ na wysokość składki
ubezpieczeniowej wpływa wiele czynni-
ków, jedyna metoda, żeby dowiedzieć się
dokładnie, ile się będzie płać za daną sumę
ubezpieczenia jest złożenie podania w firmie
ubezpieczeniowej. Nic nie kosztuje, aby to
sprawdzić osobiście. Składkę może Pani
spłacać osobiście lub może też opłacać ją
rodzina.

Indywidualnych porad udzielam pod
telefonem **622-1115** lub **746-5270**.
Proszę kierować pytania dotyczące zagad-
nień z dziedziny ubezpieczeń i planowania
finansowego na adres redakcji.

K A L E N D A R I U M

Jeśli w lutym rosa pada,
nocne przymrozki zapowiada.

Gdy mróz w lutym ostro trzyma,
wtedy jest niedługa zima.

Gdy w Gromnicę z dachów ciecze,
zima jeszcze się przewlecze.

Gdy na Gromnicę rozstaje,
rzadkie będą urodzaje.

Jasna Gromniczka - zła orędowniczka.

Na Gromnicę masz zimy połowicę.

Święty Błażej - gardła zagrzej.

Deszcz na świętego Błażeja -
słaba wiosny nadzieja.

2 lutego - czwartek

TŁUSTY CZWARTEK

Wschód Słońca: 07.23 Zachód Słońca: 17.11
Wschód Księżycy: 04.50 Zachód Księżycy: 12.45

Imieniny obchodzą: Maria, Miłostaw,
Miroslaw i Oskar

PATRONI:

Matka Boska Gromniczna

3 lutego - piątek

Wschód Słońca: 07.21 Zachód Słońca: 17.12
Wschód Księżycy: 05.46 Zachód Księżycy: 13.52

Imieniny obchodzą: Błażej, Elreda, Hipolit,
Joanna i Oskar

PATRONI:

Św. Błażej był biskupem Sebasty (Turcja) i zginął
za czasów cesarza Dioklecjana, gdy ktoś doniósł
o miejscu, gdzie się ukrywał. W więzieniu podob-
no wyleczył chłopca, który połknął oś, dlatego
uważa się go za patrona od chorób gardła.
Św. Oskar, benedyktyn francuski, ewangeli-
zował Danię i Szwecję. Był pierwszym bisku-
pem Hamburga, a także biskupem Bremy. Zmarł
w 865 r.

Błażej - łac. blatio (seplenic). Imię to w Polsce
średniowiecznej brzmiało Włast.

Oskar - germ. ans. (bożek) + gar (włóczęga).

1735 - Urodził się Ignacy Krasicki, biskup
warmiński, poeta i pisarz, autor bajek i satyr (zm.
w 1801 r.).
1893 - Zmarł Teofil Lenartowicz, poeta i rzeź-
biarz, zwany przez współczesnych "linikiem
mazowieckim" (ur. w 1822 r.).

4 lutego - sobota

OSTATNIA SOBOTA KARNAWAŁU

Wschód Słońca: 07.20 Zachód Słońca: 17.14
Wschód Księżycy: 06.33 Zachód Księżycy: 15.09

Imieniny obchodzą: Andrzej, Eutychiusz,
Gilbert, Joanna, Józef, Weronika i Witostaw

PATRONI:

Św. Andrzej Corsini (1302-1374) pochodził z
zamożnego rodu florenckiego. Po burzliwej
młodości wstąpił do zakonu karmelitów bosych.
Był przeorem, a także biskupem Flesole. Słynął z
energii, miłosierdzia i umiejętności godzenia
zwaśnionych miast włoskich.

Św. Joanna de Valois (1464-1505), królowa fran-
cuska, którą pozbawiono tronu. Założyła zgrom-
adzenie sióstr annuncjatek i troszczyła się o
wielu chorych.

Św. Eutychiusz zginął męczeńsko w pierwszych
wiekach chrześcijaństwa.

Andrzej - grec. aner, andros (mąż).

Joanna - imię pochodzi od Jana, co oznacza Bóg
jest łaskawy.

Eutychiusz - grec. eutychos (szczęśliwy, bogaty).

1505 - Urodził się Mikołaj Rej, pisarz zwany
ojcem literatury polskiej (zm. 1569 r.).

1746 - Urodził się Tadeusz Kościuszko, naczelnik
powstania (zm. 1817 r.).

1938 - zmarł Karol Hubert Rostworowski, dra-
maturg, poeta i publicysta (ur. w 1877 r.).

1945 - W Jalcie rozpoczęła się konferencja trzech
mocarstw sojuszników w sprawie zakończenia
wojny.

5 lutego - niedziela

Wschód Słońca: 07.19 Zachód Słońca: 17.15
Wschód Księżycy: 07.09 Zachód Księżycy: 16.33

Imieniny obchodzą: Adelajda, Agata, Ingrida,
Izydor, Justynian i Leda

PATRONI:

Św. Agata została zamęczona na Sycylii ok. 250
r. Jest patronką pielęgniarek, a także ma chronić
przed pożarem i chorobami piersi.

Św. Adelajda z Villich, miejscowości położonej
opodal Bonn, była księżką klasztoru pań kano-
niczek, który ufundowała jej rodzina. Zmarła ok.
1015 r.

Agata - grec. agathos (dobrze urodzony, szlachet-
ny).

Adelajda - germ. adal (szlachetny ród).

6 lutego - poniedziałek

Wschód Słońca: 07.18 Zachód Słońca: 17.17
Wschód Księżycy: 07.38 Zachód Księżycy: 17.57

Imieniny obchodzą: Amanda, Angela, Bohdana,
Dorota, Paweł i Tytus

PATRONI:

Św. Dorota pochodziła z Kapadocji i została
świętą mieczem za czasów cesarza Dioklecjana,
nawracając wówczas adwokata Teofila, wiel-

kiego prześladowcę chrześcijan. Jest patronką
położnic. Przedstawia się ją z mieczem lub ko-
szem kwiatów.

Św. Paweł Mika, był jednym z pierwszym Japoń-
czyków, którzy przyjęli katolicyzm. Poświęcił się
służbie bożej jak kapłan z zakonu jezuitów.
Aresztowany, mimo okrutnych tortur nie wyrzekł
się wiary, lecz zginął w 1597 r. w Nagasaki.

Dorota - grec. doron (dar) + theos (Bóg).

Paweł - germ. paulus (drobny, mały).

Bogdan - imię to nie ma patrona i jest pochodzenia
słowiańskiego.

1908 - Urodził się Władysław Gomułka (zm. w
1982 r.).

7 lutego - wtorek

OSTATKI

Wschód Słońca: 07.16 Zachód Słońca: 17.18
Wschód Księżycy: 08.02 Zachód Księżycy: 19.21

Imieniny obchodzą: Koleta, Romeo, Romuald,
Ryszard i Teodor

PATRONI:

Św. Teodor był żołnierzem cesarza Maksymiana
i zginął męczeńsko ok. 303 r.

Św. Ryszard, książę saski, ojciec trojga świętych
- Willibalda, Winebalda i Walburgi.

Teodor - grec. theo (Bóg) + doron (darowany).

Ryszard - germ. rich (władca) + hard (mocny).

Romuald - obecnie obchodzimy 19 czerwca (św.
Romualda z Camaldoli).

8 lutego - środa

POPIELEĆ

Wschód Słońca: 07.15 Zachód Słońca: 17.20
Wschód Księżycy: 08.23 Zachód Księżycy: 20.42

Imieniny obchodzą: Elfryda, Gniewomir,
Gorzysław, Hieronim, Honorata, Jan, Piotr
i Zaklina

PATRONI:

Św. Hieronim Emilian (1486-1537) pochodził z
Wenecji. Był kapłanem, który szczególnie opie-
kował się sierotami. Pierwszy katechizował
dzieci za pomocą pytań i odpowiedzi.

Św. Honorat to biskup Mediolanu, który żył w VI
w.

Hieronim - grec. hieros (święty) + onoma (imię).

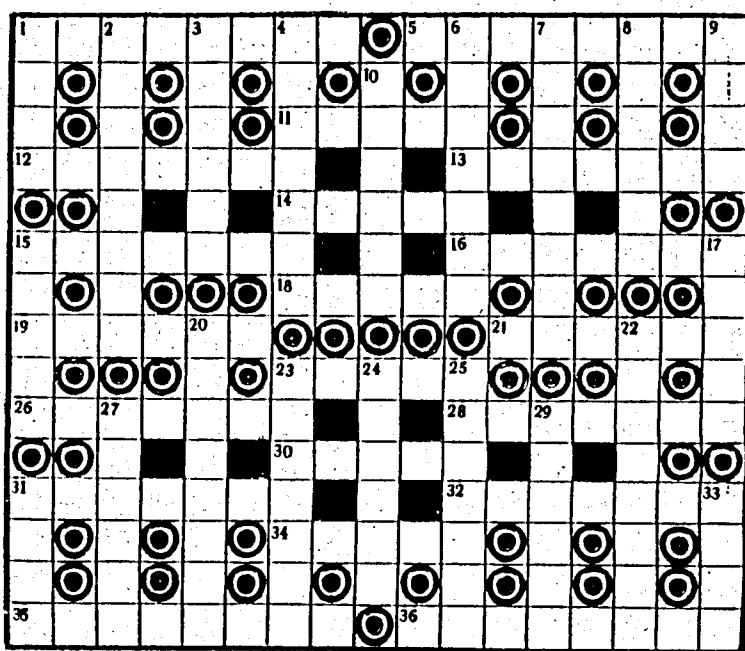
Honorat - łac. honoratus (czczony, szanowany).

1913 - Zmarł Tadeusz Czacki, twórca Liceum
Krzemieńskiego (1805 r.) (ur. w 1765 r.).

1909 - Zmarł tragicznie w Tatrach Mieczysław
Karłowicz, wybitny kompozytor i taternik (ur. w
1876 r.).

1922 - Urodził się Tadeusz Gajcy, jeden z wy-
bitnych poetów II wojny światowej i żołnierz
Powstania Warszawskiego (zginął w 1944 r.).

KRZYŻÓWKA WŁASNA

POZIOMO:

- 1 Zacofanie, nieoświecenie
- 5 Początek poranka
- 11 Posuszerstwo, subordynacja
- 12 Egoista, sobek
- 13 Dawniej sklep z wyrobami tytoniowymi
- 14 Służy do podpierania się
- 15 Szkatułka
- 16 Drewniany młyn dawnego typu
- 18 Piękno, uroda
- 19 Miseczka do picia płynów
- 21 Semafor
- 23 Górna strona medalu lub monety

POZIOMO:

- 26 Stopień oficera
- 28 Śpiewający ptak
- 30 Alkaloid w herbatce
- 31 Żelbetonowy schron
- 32 W buddyzmie stan najwyższej szczęśliwości
- 34 Roślina ozdobna o mięsistych liściach zakończonych kolcami
- 35 Marzyciel
- 36 Ciężka obraza

PIONOWO:

- 1 Wyodrębniony okres, godzina
- 2 Przymusowe usunięcie z zajmowanego lokalu
- 3 Ptak kiwi

ODCINEK 36

BRYDŻ

ZADANIE

A W 10 9 7
A D 10 3
A W E 8 7 6 5 2
K W 4 8 7 3

Nie należy na początku zagrać waletem kier, a ósemką kier. W ten sposób uniezależnimy się od położenia króla kierowego, bowiem gdyby:

a) króla miał S wówczas, po udanym impasie ściągnąłby asa kier i dwie przebitki kierowe wystarczyłyby do wzięcia 10 lew, nie mówiąc o nadrobce w przypadku trafienia impasu treflowego;

b) króla miał N oczywiście weźmie lewę i znów potoczy atu. Zresztą obojętne w co zagra, gdyż rozgrywający mając dwa dojsia do stołu (figura pikowa i walet kierowy) dwukrotnie będzie mógł podegrać trefle, wygrywając, byle chociaż jedną figurę w tym kolorze posiadał S.

DAMA PIK

Jak W powinien rozgrywać 4 piki, po ataku ósemką pik?

ROZWIĄZANIE

Bardzo łatwo jest od razu na początku zrobić błąd, który będzie nas kosztował położenie kontraktu bez jednej. A mianowicie, jeśli E utrzyma się na stole i wyjdzie waletem kier, przepuszczając w ręku. N dojdzie wtedy królem i potoczy atu. Rozgrywający ściągnie atuty (podzielone 3:2) utrzymując się w stole i wychodzi w trefle. Ponieważ nie trafia, którą kartę dołożyć, pada bez jednej, gdyż nie ma dojsia, żeby jeszcze raz odegrać trefle.

SZACHISTA

ROZWIĄZANIE ZADANIA

1. Hh5 - e2! Kd4 - c5
2. Sc7 - e6+ Kc5 - b6
3. Sd6 - b8 x

1. - - - Kd4 : e5
2. Hg2 - h2 + Ke5 - d4
3. Sc7 - e6 x

1. - - - Wb4 - b3
2. Sc7 - e6 + Kd4 : e5
3. Sd6 - c4 x

1. - - - Sh8 - g6
2. Sc7 - e6 + Kd4 : e5
3. Sd6 - f7 x

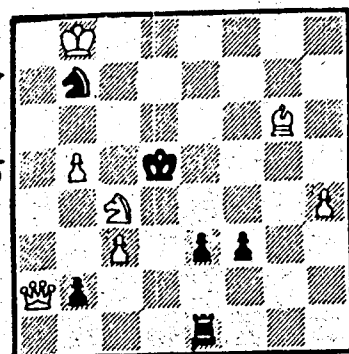
1. - - - a5 - a4 lub h3 - h2
2. Sc7 - e6 + Kd4 : e5
3. He2 - h2 x

Zadanie bardzo dobre, szczególnie po ruchu

czarnego króla na pole c5, trudne do uchwycenia działanie figur dalekobieżnych (hetmana i gońca).

ZADANIE NR 40

Aleksander Hillbricht
Słowo Polskie 1925 r.

Białe zaczynają i dają mat w 4 ruchach.

Rozwiązanie w następnym numerze.

GRAORZ

- 4 Unieruchamia zgięta w łokciu chorą rękę
- 6 Okno sklepowe
- 7 Niemile przygody, kłopoty
- 8 Peleng, określenie kierunku położenia poszukiwanego obiektu
- 9 Wulkan na Sycylii
- 10 Zgryzota
- 15 Wódz plemienia w Afryce
- 17 Zaciśnięta pięść
- 20 Wgłębia dolinka
- 22 Sposób opowiadania o faktach minionych
- 23 Przerwa między aktami przedstawienia
- 24 Końcowa część utworu
- 25 Krajoznawcze muzeum etnograficzne
- 27 Łódź do konstrukcji tymczasowych mostów
- 29 Węgiel
- 31 Wiadomość obliczona na wprowadzenie w błąd
- 33 Pieśń solowa

Rozwiązanie krzyżówki z poprzedniego numeru

POZIOMO: surowizna, kajet, nazwa, polowanie, nędza, mafia, ciastko, skala, traktat, żonkil, rakarz, ordynek, jantar, armada, filozof,

bydło, radiola, ranek, lobby, łaknienie, zmora, totem, dyskoteka.

PIONOWO: szpik, rolka, wiwat, zgniota, anemia, szafot, kanasta, jedza, tragarz, ikona, Szkot, radio, konto, arka, lori, kombi, rydel, jubilat, aforyzm, London, zakład, frykas, debit, dziwo, ognie, Atena.

Horoskop 2 lutego - 8 lutego

BARAN: 21 marca - 20 kwietnia

Nie masz innego wyjścia jak uzbroić się w rozsadek. Dostępnie nieprzemysłanych posunięć. Emocje nie są najlepszym doradcą, przemyśl sytuację na zimno. Znajomość okaże się mniej frapująca niż wyglądała na początku. Sporo słów uznania, które podbudują Twoje samopoczucie i wzmacniają prestiż. Dobre porozumienie z Rybami, unikaj Lwa. Dzień miły - wtorek, liczba szczęśliwa - 5.

BYK: 21 kwietnia - 21 maja

Nie wdawaj się w podejrzaną układy. Sprawdź wszystko dokładnie, zanim się na coś zdecydujesz. Ta cała intratność przedsięwzięcia może być bowiem tylko fasadą, za którą kryją się nieciekawe rzeczy. Wybądź się wreszcie naiwności, za dużo przez nią tracisz. Miłe spotkanie z Bykiem, ale unikaj Wodnika. Dzień miły - środa, liczba szczęśliwa - 4.

BLIŹNIĘTA: 22 maja - 21 czerwca

Warunki, jakie Ci postawiono są raczej dogodne. Może nie satysfakcjonują Cię w pełni, ale przejdź do porządku dziennego nad ambicjami. A wówczas łatwiej dostrzeżesz walory całej sprawy. A i ciśnienie Ci spadnie, co będzie tylko z korzyścią dla zdrowia. W końcu tygodnia niech Raki wystarczają się kłótni z Panną. Ale Skorpion jest znakiem sprzyjającym. Dzień miły - sobota, liczba szczęśliwa - 2.

RAK: 22 czerwca - 22 lipca

Przebywasz w dosyć plotkarskim środowisku. Wszystko jest komentowane i często opacznie, dlatego też wciąż rodzą się różne podejrzenia wokół Twojej osoby. Najlepiej więc odsunąć się na ubocze i nie dostarczać pretekstów do różnych koterijnych intryg. Bardzo Ci podbuduje wzrost zawodowego prestiżu. Trzymaj się z Koziorożcem, unikaj Wagi. Dzień miły - niedziela, liczba szczęśliwa - 5.

LEW: 23 lipca - 23 sierpnia

Masz sporo atutów w ręku, czemu ich nie wykorzystujesz? Na co czekasz? Rozgrywasz poważną partię, rób to odważnie. Półśrodki, uniki, wahania nie doprowadzą do celu. Bardzo miłe spotkanie. Przyjemnie Cię rozczaruje. Przekonasz się, że metoda szufladkowania ludzi nie jest najlepsza. Sympatyczna rozmowa z Baranem wiele wyjaśni. Unikaj kontaktów z Bykiem. Dzień miły - piątek, liczba szczęśliwa - 9.

PANNA: 24 sierpnia - 22 września

Tydzień wciąż nerwowy, sprawa, którą żyjesz jeszcze się nie skończy. Weź pod uwagę fakt, że jej definitywne rozwiązanie będzie się przeciągać i zmieni swój do niej stosunek. Zupelnie ostatnio zatraciłeś przyrodzony optymizm. Na szczęście rozwój wydarzeń będzie wyjątkowo pomyślny, więc przestań się gryźć na zapas. Dobra wiadomość z daleka. Sprzyja Strzelec, ale unikaj Skorpiona, dzień miły - poniedziałek, liczba szczęśliwa - 6.

WAGA: 23 września - 23 października

Najważniejsze w najbliższym czasie będzie opanowanie zdenerwowania i niecierpliwości. Sprawa rzeczywiście przeciąga się ponad miarę, ale to przecież nie żaden powód do aż takiego sfrustrowania. Daje tu znać o sobie Twoja nieczłonna cecha działania na łapczywo, byle szybciej, byle do przodu. Ale z jakimi efektami? Pewną nowo poznaną osobą darzysz chyba nadmiernym zaufaniem. Dowody przyjaźni od Wagi, ale na Ryby nie licz! Dzień miły - niedziela, liczba szczęśliwa - 8.

SKORPION: 24 października - 22 listopada

Pomyślny rozwój spraw sercowych. Spadnie Ci wielki kamień z serca. Lekki i radosny nastrój zostanie jeszcze podbudowany korzyściami finansowymi, które niespodziewanie spłyną do Twojego portfela. W domu względny spokój. Lekkie choroby dzieci. Pod koniec tygodnia szukać należy rady Bliźniąt, ale uważaj na Raki. Dzień miły - środa, liczba szczęśliwa - 3.

STRZELEC: 23 listopada - 21 grudnia

Kłótnie zerkania, godzenie się... Taka właśnie huśtawka uczuć i postaw mogłaby nawet wołać zwałić z nóg. Zdecyduj się na coś, podejmij decyzję. Inaczej zszarpiesz nerwy sobie i swojemu otoczeniu. Miło Ci zaskoczy propozycja. Żyjesz ponad stan, nie dziw się więc, jeśli zastrajkuje i Twój organizm i... bank. Warto mieć zaufanie do Lwa. Unikaj zwady z Bliźniętami. Dzień miły - wtorek, liczba szczęśliwa - 3.

KOZIOROŻEC: 22 grudnia - 20 stycznia

Rozwój wypadków w kręgu spraw zawodowych dosyć nieoczekiwany. Na razie nie podejmuj żadnych decydujących kroków. Czekaj. Masz przecież przyrzeczenie w zanadrzu. Bardzo miłe spotkanie, utwierdź się w przekonaniu, że druga strona traktuje rzecz poważnie. Starzy znajomi zaczną budzić wątpliwości. Szkoda, że tak późno. Wymiana zdań z Wagą, nie dopuszczaj do kłótni z Baranem. Dzień miły sobota, liczba 5.

WODNIK: 21 stycznia - 18 lutego

Obiecanki-cacanki... Nie uspokajaj więc wątpliwości, domagaj się konkretnych działań. Zbliża się okres dogodny do różnych zmian. Także w życiu osobistym. Tu sytuacja dojrzała do radykalnych kroków. Proponowane Ci warunki są wcale dogodne, nie ma co targować się o szczegóły. Swoim postępowaniem trwonisz dotychczasowe osiągnięcia. Bliźnięta Ci sprzyjają, ale na Raka specjalnie nie licz! Dzień miły - poniedziałek, liczba szczęśliwa - 8.

RYBY: 19 lutego - 20 marca

Początek tygodnia pełen napięcia i nieco nerwowo, potem emocje zaczną opadać, bo też nie będzie specjalnych powodów do niepokoju, o ile sama nie sprowokujesz żadnych konfliktowych sytuacji. Twoje rodzinne problemy zaczną się wygłuszać. Pilnuj osobistych rzeczy, bo grozi Ci strata, i nie wybieraj się w daleką drogę w tym tygodniu. Zaufaj Koziorożcowi, ale Strzelcowi schodź z drogi. Dzień miły i miły - niedziela, liczba szczęśliwa - 9.

PACZKI DO POLSKI

\$1.80 za kg

PACZKI MORSKIE

\$3.80 za kg

PACZKI LOTNICZE

Już z górą 6 lat

firma Save-O-Way wysyła

-regularnie kontenery z paczkami do Polski

Save-O-Way jako autoryzowany przedstawiciel Pekao wysyła sprawnie pieniądze na konta, owoce cytrusowe, lekarstwa, paczki żywnościowe, samochody, maszyny rolnicze itp.

AGENCIJA

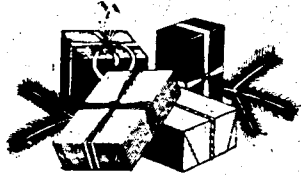

- BILETY LOTNICZE DO POLSKI I INNYCH KRAJÓW
- PRZELOTY CZARTEROWE DO POLSKI SAMOLOTAMI LOT
- ZAPROSZENIA I NAJTANSZE UBEZPIECZENIA DLA OSÓB ODWIEDZAJĄCYCH KANADĘ
- KUPONY ORBISU I PRZYGOTOWANIE DOKUMENTÓW PODRÓŻY
- SŁONECZNE WAKACJE W CIEPŁYCH KRAJACH

Do wszystkich paczek obowiązują dopłaty bez ograniczenia wagi

LISTA TERENOWYCH PRZEDSTAWICIELI SAVE-O-WAY

PACZKI DO POLSKI

Oakville Ont. White Oak Deli 149 Lakeshore Rd. E. Tel: 844-9521	London Ont. Balaton Travel 205 Wellington St. Tel: 672-6390	Oshawa Ont. 869 Capri Cres. Tel: 576-6725	St. Catharines Ont. St. Joseph's Bakery 53 Facer St. Tel: 937-4411
Brantford Ont. Polonaise Deli 24 Dalhousie St. Tel: 753-7550	Hamilton Ont. Kustra's Meat Market 747 Barton St. E. Tel: 545-6788	Kitchener Ont. Kazan Overseas Parcels 83 Shanley St. Tel: 743-7653	Woodstock Ont. Holy Cross Church 169 Ingersoll Rd. Box 410, Woodstock Tel: 539-1050
Delhi Ont. Aleksander Bozek RR 1 Delhi Tel: 582-1058	Windsor Ont. Werner Shoes 1528 Wyandotte St. E. Tel: 256-6544	Kingston Ont. Maciek Rajzel 236 Weller Ave. Tel: 542-6319	

BIURO PODRÓŻY SAVE-O-WAY

OVERSEAS SERVICES

A division of 547319 Ontario Ltd
WORLD WIDE TRAVEL
331 RONCESVALLES AVE.
TORONTO, ONT. M6R 2M8
CANADA

Tel: (416) 532-3042

Godziny otwarcia:

Od poniedziałku do czwartku 10 - 6
piątek - 10 - 7, soboty 10 - 4

Federacja Polek Ogniwo 11 urządza
**KONKURS RECYTATORSKI
POEZJI POLSKIEJ** dla młodzieży
szkół średnich i wyższych.

Czas trwania recytacji dowolnie wybranego utworu 5 do 10 min.

Dla zdobywców pierwszych trzech miejsc zostały ufundowane wysokie nagrody, a także zostaną wręczone dyplomy dla uczestników konkursu.

Konkurs odbędzie się dnia 30 kwietnia br. o godz. 2 po poł. w domu SPK, 206 Beverley, Toronto. Osoby zainteresowane prosimy o przesłanie swojego zgłoszenia imię, nazwisko, data urodzenia, szkoła, adres zamieszkania, telefon, oraz kopie wiersza do dnia 31 marca br. na adres Ogniwa: 75 Emmett Ave. Apt. 904, Toronto, Ont. M6M 5A7, tel. 243-7594.

Zaznaczamy, że w konkursie nie może brać udziału młodzież pracująca zawodowo na scenach teatralnych.

Za Zarząd Ogniwa
J. Sztrumf (przewodnicząca)

OTWARCIE NOWEGO SKLEPU MIĘSNEGO
W KITCHENER

WALESA'S MEATS & DELI

331 B King St. W., Kitchener, 741 - 5383
270 Bleams Rd., Kitchener, 893 - 6666

Pieczywo, wędliny, sery, słodczyce, gazety,
świeże mięso. Można zamówić 1/2 krowy lub świni

RESTAURACJA
Kobla
LLBO 621-6050
195 The West Mall, Etobicoke

BOŻENA'S CATERING SERVICE

poleca swoje usługi w zakresie organizacji
przyjęć na różne okazje.

Posiada wieloletnie doświadczenie i
znakomite przepisy polskie i kanadyjskie.
Oferuje ciekawe dania kuchni
zimnej i gorącej.

Na zamawiających przyjęcia czeka
niespodzianka.

Proszę dzwonić Bożena Abratowski
TEL. 823-7981

Kingsway Meat Products and Delicatessen Co.

Hubert Węsierski, Ivan Grgić
2342 Bloor St. W., Toronto
Tel. 762-5365

Ponad 100 gatunków wyrobów wędliniarskich własnej
produkcji, wyrabianych przez wysoko wykwalifikowanych
polskich rzeźników według tradycyjnych polskich
receptur

CENY KONKURENCYJNE

CRACOVIA DELI

Sklep delikatesowy

3261 Lakeshore Blvd. W. (na zachód od Kipling)

TEL. 253 - 5966

Artykuły importowane z Polski i z Europy,
wspaniałe polskie wędliny,
świeże pieczywo i nabiał.

PIEROGI, GOŁĄBK I SMACZNE OBIADY
DOMOWE NA WYNOS

NISKIE CENY • DUŻY WYBÓR

DOMINION
HARDWOOD
FLOORING
INSTALOWANIE
WSZELKIEGO
RODZAJU
PODŁÓG
DREWNIANYCH
• TANIO • SZYBKO
• SOLIDNIE
TEL. 427 - 8248

APPLIANCES,
INSTALATION
AND REPAIR

Zmywarki, pralki,
suszarki, automatyczne
otwieracze garaży, etc.

ANDRZEJ
TEL. 269-7739
24 godziny

ROACH BUSTERS

Absolutny, nie-
zawodny, su-
per skutecz-
ny i na-
tychtnia-
słowy za-
bieg usunię-
cia plag
Skontaktuj się z nami - mówimy po polsku!

766-9927

**Karl's Butcher
& Grocery**
właściciel: Karol Jarząbek
Posiadamy na składzie zawsze
świeże mięsa, wędliny własnego
wyrobu, smaczne i świeże oraz
importowane z Polski i Europy
artykuły spożywcze.
105 Roncesvalles Ave.
TORONTO
Tel: 591-1622

ZAKŁAD FOTOGRAFICZNY
**ANKA
&
PETER**

2374 Bloor St. W.
Toronto, Ont.
Tel. 769-4488
Zdjęcia i portrety na
różne okazje

Nowo otwarta
polska kwiaciarnia
w Hamilton
**KARA
RUDHAL
FLORIST**
259 James Str. N.
HAMILTON,
TEL. 528-6890

Poleca bezpłatne dostawy
do domów, wiązanki
ślubne, okolicznościowe,
pogrzebowe we
wszystkich kolorach.

nsa

Anna Enterprise

Filtry do wody domowego użytku

Anna Soltyk, Ph.D.

2069 Millway Gate
Mississauga, Ont. L5L 1R2

(416) 828-7349

jolanta interiors

- żaluzje poziome i pionowe
- wyposażenie kuchni i łazienek
- modne dodatki do mieszkań
- nowoczesny sprzęt oświetleniowy
- srebrna biżuteria
- upominki z importu
- zabawki

2368 Bloor Street W. Toronto M6S 1P5
tel. 762-9638 762-9880

FUR of CANADA

Manufacturers of Fine Furs

Posiada do sprzedaży futra, kurtki.

Wykonujemy wszelkiego rodzaju przeróbki, reperacje
czyszczenie.

Wszystko to po atrakcyjnych cenach oferuje

BEN GONDEK

345 Adelaide St. W., Suite 602 Tel. 340-7871

CHCESZ POZNAĆ swoją
przyszłość, masz
problem, nie wiesz jak
go rozwiązać?
Może pomoże Ci w tym
wroba z kart.
Dzwoń
633 - 4469
prosić Anię

Tylko
Międzynarodowy Klub
Matrymonialny
„LUBCZYK”
da Ci szansę poznania
kogoś bliskiego.

Posiadamy oferty Pań i Panów z Polski,
Kanady, USA i Europy Zachodniej.
Po szczegółowe informacje o
działalności Klubu piszcie do
nas załączając \$1.00.

Fotokatalog i oferty - extra \$4.00
"LUBCZYK" A-1
P.O. Box 100, Station "E"
Etobicoke, Ontario,
Canada M9C 4X9

**SENNIK
EGIPSKO-
CHALDEJSKI**

najwiarygodniejszy
przekład dzieł
wschodniego Derwisza
ponad 800 haseł
wykładni przeżyć
sennych w broszu-
wym wydaniu
- \$ 9 z przesyłką
BOŻENA BOX 306
Port Coquitlam, B.C.
V3C 4K6

POSIADAMY
1300 ofert pięknych
Polek,
zamieszkałych w
Polsce, Kanadzie
i Europie.
Wydajemy co
3 miesiące fotoalbumy.
Panie zainteresują
poważne oferty panów z
Kanady, USA, Australii.
Panowie piszcie do nas
załączając \$2 na
reklamowy katalog i
opłaty pocztowe:
EWAPOL BUREAU
Box 306
PORT COQUITLAM, B.C.
V3C 4K6 Canada

**Słoneczna
dziewczyna**

Bożena, lat 24
laborantka

Firma Sunshine, specjalizująca się w usługach matrymonialnych, przygotowuje katalog, w którym
zamieszczają zdjęcia Pań i Panów z Kanady i z Polski, pragnących wstąpić w związek małżeński.
W ramach reklamy, zgodziła się nam udostępnić do publikacji. Będziemy więc co tydzień
zamieszczać podobne piękne Polki. Może przez Ciebie znajdzie się szczęśliwy wybraniec? Działania i ogłoszenia w tej sprawie prosimy kierować wyłącznie na firmę Sunshine.

Międzynarodowe
Biuro Matrymonialne

Sunshine

Panie i Panowie!
Posiadamy ponad 300 ofert
pań i panów, głównie z
Polski, również z Kanady,
USA i Europy.
Piszcie do nas po Foto-
katalog oraz Informator
załączając \$ 5.00.

P.O. Box 11, Station "D"
Scarborough, Ont., Canada
M1R 4Y7

Valentine's

Zabawa
Dance "Serduszkowa"

Lechowia
zaprasza

February 4

featuring "Atlantis"

8:00 p.m. to 1:00 a.m.

Tickets available from members of Lechowia
\$9.00 advance \$10.00 at the door Food and Prizes

Lakeshore Hall
2282 Lakeshore Boulevard W.

OŚRODEK POMOCY POLSKIM IMIGRANTOM

K.P.K. OKRĘG TORONTO
206 Beverley St., Tel.: 979-9634, 979-9639

Oferuje nowo przybyłym pomoc w osiedleniu w Kanadzie, pośrednictwo w szukaniu mieszkań, pracy, kursy angielskiego, poradnictwo i licencje zawodowe, usługi notarialne; program sponsorowania uchodźców - poniedziałki i czwartki godz. 10:30 - 2:30; zbiorowe sesje orientacyjne - wtorki godz. 11:00 - 1:00.

Zapraszamy. Biuro otwarte: pon. - piątek 9:30 - 4:30.

Uwaga: tłumaczenia dokumentów dla osób bez statusu imigranta, jak również niektóre usługi notarialne są odpłatne.

OŚRODEK POMOCY POLSKIM IMIGRANTOM
Zawiadamia o rozpoczęciu cyklu sesji orientacyjnych na tematy związane z osiedleniem w Kanadzie: pomoc finansowa rządu, usługi socjalne, polityka imigracyjna, kursy angielskiego i zawodowe, licencje dla rzemieślników, ewaluacja dyplomów, planowanie kariery, ubezpieczenia zdrowotne, resumes, etc.

Czas: wtorki, godz. 11:00 rano - 2:00 po poł.

Miejsce: 206 Beverley St.

nowo otwarty sklep

Fine Pianos

oferuje sprzedaż nowych pianin i fortepianów znanych firm europejskich oraz słynnej firmy amerykańskiej Wurlitzer
NAJNIŻSZE CENY • PEŁNA GWARANCJA
MOŻLIWOŚĆ ZAKUPU NA SPŁATY
Prowadzimy również wszelkie naprawy i strojenie pianin i fortepianów oraz udzielamy lekcji gry na pianinie
Nowy adres i telefon:
2993 Dundas St. W., Toronto, Ont.
Tel. 761-9612

KASETY MAGNETOFONOWE

Pełne 2 godziny śmiechu, co nie miara. Każdy dowcip - burza śmiechu. Dowcipy rodziny Masztalskich.
Wybór najwspanialszych żartów polskich.
Cena \$16.00 wraz z opłatą pocztową.
Kasetki prześlemy do 2 tygodni.
Money Order POL-MAK Services
i przesłać na POLMAK Services Ltd.,
1916 - 97 Str., EDMONTON, Alta -
T5H 2M5

AIDS - Dżuma XX wieku

- sposoby przenoszenia się wirusa HIV
- objawy chorobowe, lekarstwa
- bezpieczne techniki współżycia seksualnego
- problemy prawne, etyczne, moralne
- głosy ofiar AIDS

Stron: 132, cena: \$7.5 plus \$ 1.5 koszt przesyłki
Prosimy zamawiać książkę w:
UNIVERSAL PUBLISHING COMPANY
Box 1916, Edmonton, Alta, T5J 2C3

• Zdjęcia paszportowe w 15 min. (\$ 9.99 - 2 szt.); (\$ 13.99 - 4 szt.)
• Wywoływanie kolorowych filmów
- serwis 1 godz.; 24 godz.; 3-dniowy
• Fotograficzny serwis na śluby, chrzty i inne okazje
• Wypożyczanie polskich video-kaset

OFERUJE

PRO PHOTO CENTRE

2560 Shepard Ave. Store 10a
MISSISSAUGA, Ont. L5A 2H6
TEL.: 897-7117

UWAGA
Polonia w Toronto i okolicy

POLISH ALLIANCE (TORONTO)

CREDIT UNION LTD.

2150 Bloor St. W.
(wejście od wschodniej strony budynku)

Tel. 762-9523

otwarta

codziennie od 10⁰⁰ do 2⁰⁰ po poł. i od 7⁰⁰ do 9⁰⁰ wiecz.
soboty od 10⁰⁰ do 12⁰⁰ po poł.

Konta depozytowe...	7 1/4% rocznie
Specjalne konta depozytowe...	6 3/4% rocznie
(minimalny depozyt \$ 5.000 oprocentowany na każdy dzień depozytu)	
3-miesięczne certyfikaty...	8% rocznie
3-miesięczne certyfikaty (min. \$ 50.000)...	8 1/2% rocznie
6-miesięczne certyfikaty...	8 1/2% rocznie
6-miesięczne certyfikaty (min. \$ 50.000)...	8 3/4% rocznie
1-letnie certyfikaty...	10% rocznie
1-letnie certyfikaty (min. \$ 50.000)...	10 1/2% rocznie
3-letnie certyfikaty...	9 3/4% rocznie
3-letnie Non-redeemable...	10% rocznie
3-letnie certyfikaty (min. \$ 50.000)...	10% rocznie
R.R.S.P.	
Demand Deposit...	10% rocznie
1-letnie Term Deposit (min. \$ 10.000) ...	10 1/2% rocznie
3-letnie Term Deposit (min. \$ 10.000) ...	10% rocznie
R.R.I.F.	10 1/4% rocznie
Pożyczki personalne...	16 1/2% rocznie
Pożyczki hipoteczne...	13 1/4 % rocznie
(\$ 50.000 ubezpieczone na życie)	
Line of Credit...	17% rocznie

BEZPŁATNE PERSONALNE KONTA CZEKOWE

Członkostwo w jakiegokolwiek organizacji polonijnej nie jest warunkiem członkostwa w naszej Credit Union

program radiowy

ECHO OJCZYZNY

zaprasza na bal karnawałowy

- ☆ coctail bar
- ☆ występy wokalne i taneczne
- ☆ orkiestra Vars
- ☆ dancing
- ☆ gorąca kolacja
(szykowana niespodzianka przez firmę Astrą)
- ☆ nagrody wejściowe

GDZIE? W budynku Związku Polaków
Grupa 1-7
2282 Lakeshore Blvd. W.
KIEDY? W niedzielę 5 lutego b.r.
od godz. 15⁰⁰

BILETY DO NABYCIA:
CZECHOWSKI POLISH SAUSAGE, 650 The Queensway, tel. 252-4567
ASTRA MEAT PRODUCTS, 2238 Bloor St. W. tel. 763-1093,
p. CHRZAN, tel. 488-0547, p. WRÓBEL, tel. 252-3225

CHIN

RADIO/TV INTERNATIONAL

Polski Program Radiowy

ECHO OJCZYZNY

prowadzony przez Krystynę Piotrowską
dla Polonii i o Polonii.

- ★ Wiadomości z Polski
- ★ Informacje o życiu i działalności środowiska polonijnego w Toronto, Kanadzie i na całym świecie
- ★ Wywiady z politykami, ludźmi nauki i rozrywki
- ★ Muzyka i piosenka
- ★ Koncert życzeń

Od poniedziałku do piątku na fali FM 100.7
od godz. 10:30 do 11:30 rano, w sobotę
magazyn muzyczno-rozrywkowy na fali
CHIN AM 1540 stereo od godz. 22:00-23:00

POLSKIE PROGRAMY TELEWIZYJNE I RADIOWE

PROGRAM TV "POLISH STUDIO"

W każdą sobotę od 11:00 do 11:30 do
południa, channel 57, cable 7 CITY TV.

PROGRAM TELEWIZYJNY "POLONIA REVIEW"

Przynosi aktualne wiadomości z Polski i z życia Polonii kanadyjskiej. Nadawany na wszystkich stacjach kablowych na terenie miasta Toronto. Środy 8:30 wiecz., czwartki 9:30 wiecz., soboty od 2 po poł.

"KALEJDOSKOP" **niedziele w**
godz. 9.00 - 10.30 wiecz. AM 790. Tel. 249-1887.

ECHO OJCZYZNY

Od poniedziałku do piątku od 10:30-11:30 rano, CHIN FM 100.7, 637 College St., Toronto Ont., M6G 1B6. Tel. 531-9991.

PANI JADWIGA

Soboty od godz. 1 do 2 po poł. CHWO, fala AM 1250 Oakville, Tel. 691-8789.

POLSKI PROGRAM MUZYCZNY

Niedziele od godz. 6 do 7 wiecz. CKWR - fala FM 98.7, Kitchener Koncert Życzeń, polskie piosenki i prelekcja ks. Korneliana, Jan Zuk, Kitchener (519) 579-3615.

POLSKA PARAFIALNA GODZINA RADIOWA

Niedziela 1 - 3 po poł. CFLR Cable FM 106.7. Adres: 121 Wembley Dr., Sudbury, Ont. P3E 1M9. Tel. 674-7093

POLSKA FALA

Soboty od 2 do 4 po poł. CFMB Radio Montreal, 35 York St. Westmount, Montreal Que. H3Z 2Z5. Tel. (514) 483-2362.

BIAŁY ORZEŁ

Niedziele od 17:00 do 18:00 wiecz. Na fali 620 AM-CFCL, Timmins. Prowadzi BOŻENA RÓGAŁ

POLISH HOUR

Niedziele 8 rano na fali CISD-FM, Fala 94, Polski program radiowy w Thunder Bay.

KORPANTY'S POLONIA

Od poniedziałku do piątku włącznie od godz. 1 do 2 po poł. Fala 1270, Buffalo. Tel. 892-4267.

NOWE ŻYCIE W CHRYSZCIE

Soboty o godz. 8 wiecz. WDCX-FM Radio 99.5, Buffalo. Adres: P.O. Box 3425, Station C, Hamilton, Ont. L8H 7M1.

POLSKI PROGRAM RADIOWY CKER

Niedziele 4-6 wiecz. na fali 1480 AM w Edmonton, 94.7 Cable FM w Calgary, 92.2 Cable FM w Lethbridge, 94.5 Cable FM w Ft. McMurray, 103.9 Cable FM w Red Deer. Wiadomości, komentarze, wywiady, F. Zalewski, P.O. Box 931, Edmonton, AB T5J 2L8, Tel. (403) 488-8472.

POLSKI PROGRAM RADIOWY W VANCOUVER

Niedziele od godz. 2:30 do 3:30. CJVB - fala 1470. Wiadomości z Polski, Kanady i świata, komentarze, wywiady, ogłoszenia i komunikaty polonijne, koncert życzeń oraz ogłoszenia handlowe. Jerzy Kusmider, P.O. Box 58262, Stan "L" Vancouver, B.C. V6P 6E3. Tel. (604) 275-1095.

TOWARY DO POLSKI

- Można DOWOLNIE zestawiać skład paczki.
- Dostawy do Polski do 14 DNI.
- Dostawa bezpośrednio do domu odbiorcy.
- Odbiorca nie ponosi żadnych opłat.
- Zamówienie minimum 5 kg.
- Ceny ważne do 30 września, 1989.
- UWAGA: Od 1 czerwca do 30 września MANDARYNEK nie wysyłamy.

Ilość	Nazwa towaru	Cena C\$	Razem
--- x 1 kg	Pomarańcze	2.90 =	
--- x 1 kg	Cytryny	2.90 =	
--- x 1 kg	Grepfruty	2.90 =	
--- x 1 kg	Banany	3.40 =	
--- x 1 kg	Mandarynki*	3.40 =	
--- x 1 szt.	Ananas	2.90 =	
--- x 1 szt.	Orzech kokosowy	2.90 =	
--- x 1 szt.	Kiwi	0.80 =	
--- 100 g	Czekolada orzechowa	1.30 =	
--- 100 g	Czekolada mleczna	1.30 =	
--- 100 g	Czekolada gorzka	1.30 =	
--- 125 g	Guma do żucia 20 szt.	1.80 =	
--- 1 kg	Chałwa	11.20 =	
--- 500 g	Miód - dziki kwiat	2.40 =	
--- 250 g	Kawa ziarnista braz.	4.00 =	
--- 250 g	Herbata	4.80 =	
--- 100 szt.	Herbata ekspresowa	4.80 =	
--- 100 g	Kawa "Nescafe"	4.40 =	
--- 800 g	Czekolada w proszku	6.40 =	
--- 250 g	Rodzynek	1.60 =	
--- 200 g	Figi	2.20 =	
--- 200 g	Migdały	2.20 =	
--- 200 g	Wiórki kokosowe	2.20 =	
--- 450 g	Pasta czekl. Nutella	3.20 =	
--- 1 kg	Kabanosy	12.00 =	
--- 1 kg	Półedwica wędzona	14.00 =	
--- 1 kg	Baleron	12.00 =	
--- 454 g	Szynka w puszcze	4.80 =	
--- 340 g	Szynka mielona	2.50 =	
Dostawa do domu, ubezpieczenie		C\$	5.50
Załączam Cheque Money Order		Total C\$	
Nadawca:.....			
Odbiorca:.....			

Zamówienia: **EUROPAK INTERNATIONAL**
1547 Merivale Road, Station F, Box 5554
OTTAWA, Ontario K2G 4V0, Canada
TEL.: (613) 728-4446

FIRMY PRZEWOZOWE

JANOSIK I MIRA TRAVEL

polecają swoje usługi w zakresie przewożenia osób na trasie

TORONTO - MONTREAL - TORONTO

Pomoc w przenoszeniu bagaży, dowożenie pod dom, zniżka dla rodzin, luksusowe mikrobusy, kierowcy z ponad 10-letnim doświadczeniem.

TEL. 247-0817 lub 421 - 3591

**PRZEWÓZ PASAŻERÓW NA TRASIE
TORONTO - MONTREAL - TORONTO**

FIRMA PRZEWOZOWA

ORZEŁ

- Bezpośredni przejazd z domu na lotnisko w Montrealu lub z lotniska do domu
- Nowe klimatyzowane samochody
- Osobny samochód dla niepalących
- Pomoc przy przenoszeniu bagaży

10% ZNIŻKA WRAZ Z KUPONEM

TEL. 242 - 6328; 748 - 1694

FIRMA PRZEWOZOWA NEPTUN

Przewóz osób na trasie

TORONTO - MONTREAL - TORONTO

Oferujemy: • pomoc w przenoszeniu bagażu • serwis pod dom •

komfortowe mikrobusy • konkurencyjne ceny • bezpłatny posiłek z kawą i napojami chłodzącymi
OBSŁUGUJEMY półwysep Niagara, Cambridge, London.

ZNIŻKA dla rodzin, emerytów i dzieci.

TEL. (416) 245 - 2306; (416) 244 - 1808

**Pan Tadeusz
TRANSPORTATION**

NAJSTARSZA FIRMA
PRZEWOZOWA

Przewóz pasażerów na trasie
Lotnisko Mirabel-Toronto-Lotnisko Mirabel
Jedyna polska firma przewozowa, której
możesz powierzyć bliskich
□ odwołanie i przywołanie pod dom
□ pomoc w przenoszeniu bagaży
□ komfortowy autobus z klimatyzacją
□ podwójnym ogrzewaniem
□ rezerwacja odjazdów, ubezpieczenia
□ ponad 5 lat doświadczenia
Wygoda, bezpieczeństwo, troskliwa opieka
TADEUSZ WIELGOŁAWSKI

275-7747

239-9411

BATORY

PRZEWÓZ

TORONTO - MONTREAL - TORONTO

- Luksusowe mikrobusy z klimatyzacją i telewizją
- Nieodpłatny posiłek, kawa, napoje chłodzące
- Dla emerytów i dzieci zniżka
- Inne niżeli droga losowania
- NIE SZUKAJ WIĘC INNEGO
WYBIERZ BATOREGO!**

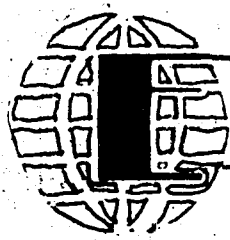
281-9330

**POLSKIE BIURO PODRÓŻY JERZEGO LUCKIEGO
HIGH PARK TRAVEL CENTRE LTD.**

1592 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A7,
TEL. 533-9496-7

• Podróże indywidualne, grupowe, czarterowe • PEKAO gwarantowane zlecenia wg katalogu • Pomoc w sprawach imigracyjnych, paszporty, wize, tłumaczenia • Wycieczki krajoznawcze, sanatoria, wakacje na południu

**EMPRESS
TRAVEL AGENCY Ltd**

185 RUNCESVALLES AVE., TORONTO, ONT. M6R 2S5 TEL. (416) 536-3554/6991

(naprzeciwko Credit Union)

POD FACHOWYM I DOŚWIADCZONYM KIEROWNICTWEM

AIR CANADA RENATY OKOŁO-KULAK

- BEZPOŚREDNIE PRZELOTY DO POLSKI od \$ 599.00 (cena w obie strony)
- BILETY LOTNICZE, przeloty czarterowe, wycieczkowe i indywidualne do Polski i wszystkich krajów świata
- PASZPORTY, WIZY, ZAPROSZENIA
- Atrakcyjne WAKACJE i ciekawe WYCIEZKI po przystępnych cenach (Hawaje, Floryda, Meksyk, Wyspy Karaibskie)
- Wysyłamy PACZKI ŻYWNOŚCIOWE i artykuły pierwszej potrzeby do Polski
- UBEZPIECZENIA dla przybywających z wizytą do Kanady od \$ 121,50 za 3 miesiące
- Załatwiamy wszystkie FORMALNOŚCI WIZOWO-PASZPORTOWE
- AKTA NOTARIALNE, legalizacje
- Upoważniony dealer PEKAO: pieniądze na konto "A", bony, gotówka, samochody — szybka dostawa, sprawna i uprzejma obsługa

AUTHORIZED
DEALER

PRZYJMUJEMY ZGŁOSZENIA
TELEFONICZNIE, LISTOWNIE I OSOBIŚCIE

ZAPRASZAMY

INCOME TAX

Tel. (416) 536-3554/6991

FIRMA PRZEWOZOWA

"TORONTO"

przewozi na trasie MONTREAL-TORONTO-MONTREAL.
Nasze mikrobusy wyposażone w TV, VIDEO, STEREO, klimatyzację, rozkładane i obrotowe fotele zapewnią pełen relaks i wypocinek podczas jazdy. Dowozimy pasażerów pod wskazany adres w Toronto i okolicy, pomagamy przenosić bagaże, podczas podróży gwarantujemy zimne i ciepłe napoje oraz przekąski dla głodnych.

NOWOŚĆ! Możliwość rozmowy telefonicznej z Waszymi bliskimi podczas podróży.

ZADZWOŃCIE 767-8647; 762-3670 - 580-3630

**ADAM'S
RADIO - TV REPAIR**

Naprawa wszystkich
rodzajów telewizorów,
radioodbiorników, video,
magnetofonów, konwerterów.
TEL. 626 - 0620

Mi & Le
Profesjonalnie, tanio
i szybko!

- urządzamy
- projektujemy
- tapetujemy
- malujemy
- (z zewnątrz i wewnątrz)
- wszelkiego typu
pomieszczenia
TEL. 253 - 0687

TIME • STOP**• VIDEO**

- śluby • chrzciny
- Komunia Św.
- jubileusze
- przyjęcia
- Wysoka jakość.**
- Niskie ceny.**
- TEL. 255-3282

WIELKANOC JUŻ BLISKO

**PACZKI DO POLSKI
WYŚLIJ JUŻ DZIŚ PRZESZ**

POLIMEX

215 Runcesvalles Ave.

Toronto, Ont. TEL. 537-7914

UWAGA - rozszerzone godziny otwarcia biura
Poniedziałek - piątek 9:00 am - 8:00 pm (9:00-20:00)
Sobota 9:00 am - 4:00 pm (9:00-16:00)

oraz

1575 Sismet Rd. Unit 7

Mississauga, Ont. TEL. 624-1965

• PACZKI MORSKIE

• PACZKI LOTNICZE

- przekazy na konta - gotówka do rąk
odbiorcy - paczki żywnościowe - owoce cytrusowe - samochody - sprzęt gospodarstwa domowego - sprzęt elektroniczny - maszyny rolnicze - węgiel

ODBIERAMY PACZKI Z DOMÓW.

Ponadto posiadamy szeroki wybór polskich: • książek • słowników • materiałów do nauki języka angielskiego • kaset • ziół

POLIMEX to najstarsza wyspecjalizowana firma wysyłkowa w Toronto. Korzystajcie Państwo z jej usług.

UWAGA STONEY CREEK I OKOLICE!

Lokalnym przedstawicielem POLIMEX jest

EUROPE MEAT PACKERS, 298 Grays Rd., TEL. 578-1186

UNIPAP GmbH

Uwaga

Szanowni Państwo

PROPONUJEMY

korzystniejszą od wszystkich innych form pomocy rodzinie w Polsce lub ułożenia zarobków w granicach dewizowej legalnej transakcji dewizowo-towarowej - zlotowej po najkorzystniejszym kursie: **1 US\$ = 3220 zł**

Wszystko załatwiamy za Was. Wieleletnia działalność firmy. Pełne gwarancje, solidność w obsłudze.

**WSTĄP - ZADZWOŃ - NAPISZ
ZAPRASZAMY**

Szczegółowych informacji udzielają nasze biura handlowe:

BERLIN ZACH	LONDYN
KURFURSTENSTRASSE 106	290 PENTONVILLE ROAD
1000 BERLIN 30	KINGS CROSS LONDON N1
TEL. 211 54 37	TEL. 833 81 13 - 14
FAX. 211 55 50	FAX. 833 31 02
TIX. 186 487	TIX. 926 562

ARNOLD PENK

SALES AND LEASING
Przedstawiciel firmy
sprzedającej samochody
General Motors

Nowe samochody 87 i 88 89
posiadają 6-letnią gwarancję
lub 100 tys. km (power train)
oraz gwarancję antykorozyjną
na 6 lat lub 160 tys. km

• Wielka wysprzedaż samochodów przy wyjątkowo niskim oprocentowaniu • Szeroki wybór nowych i używanych samochodów • Używane samochody mają do nabycia roczną gwarancję. ARNOLD PENK gwarantuje najlepsze warunki sprzedaży samochodów, zaliczając na poczekaniu sprzedaż i pożyczkę. Polecam tanko ubezpieczenia, uwzględniające zagraniczne prawa jazdy. Osobista opieka ARNOLDA PENKA w ciągu całego okresu posiadania auta. ARNOLD PENK posiada długoletnią praktykę w sprzedaży samochodów i udzielaniu pożyczek. Cieszy się wielkim uznaniem i zaufaniem wśród Polaków, a także znany jest jako społecznik. Kupno samochodu jest poważnym wydatkiem finansowym, trzeba wiedzieć z kim nawiązać tak poważną transakcję. ARNOLD PENK jest wyróżniony przez GM jako Senior Master Salesman. Czy jeszcze ktoś może to zaoferować? Zaním podpiszcie gdziekolwiek transakcję zakupu, sprawdźcie u ARNOLDA PENKA!

Po wszelkie informacje uprasza się dzwonić 964-3211 lub do domu o każdej porze 731-0757, podając nazwisko i numer telefonu.

832 Bay St., Toronto, Ont. (przy College St.)

TERRACE LINCOLN MERCURY - SALES

Przedstawicielka
**EWA
FILIPOWICZ**

- Oferuje duży wybór nowych i używanych samochodów osobowych i Ford-trucks;
- Pełną satysfakcję Klienta;
- Dogodne warunki kredytowania
- Udzieli chętnie informacji nowo przyjeźdnym, jak również wieloletnim właścicielom Lincolnów, Mercury, Fordów-trucks

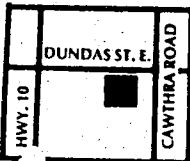
900 Walkers Line, BURLINGTON, ONT.
Bus. 632-6252, Tor. 364-5182, Res. 338-6038

Serdecznie zapraszam wszystkich moich przyjaciół oraz osoby zainteresowane kupnem samochodu do skontaktowania się ze mną w sprawie nowego lub bardzo dobrej jakości używanego samochodu

BOŻENA WALBINER

7 lat 115.000 km gwarancji

290 Dundas

Mississauga

Lub nabycia:
• CHRYSLER • DODGE (w tym także DODGE COLT) mikrobusy • pick-up • używane samochody • wynajem

BIURO: 279-3031 DOM: 828-1628

PASSPORT

OPTIMA • IMARK
TROOPER

Opracowanie konstrukcyjne:

OPEL, ISUZU

Bez cła

Najlepsze

światowe samochody

mgr **KAROL KUBIK**
TRENER ŻEGLARSTWA

DZWOŃ
O PORADĘ

BIURO: 253-5008
DOM: 424-2144

ONTARIO CHRYSLER LTD.

5280 Dixie Rd. (Dixie i 401), Mississauga L4W2A7
**Największy salon samochodowy
w Kanadzie podaje specjalny
komunikat:**

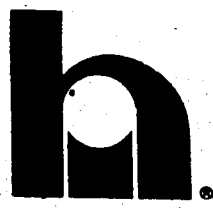
Wyprzedaż samochodów nowych
i używanych dla osób które:

- są niedawno w Kanadzie • poprzednio zbankrutowały • z jakichkolwiek powodów bank odmówił im pożyczki

Po bliższe informacje proszę dzwonić:

625 - 8801

PROSIĆ MARKA ZDANOWSKIEGO

**HERZING INSTITUTES
CAREER COLLEGE**

Umożliwi Ci
uzyskanie dyplomu
w następujących
specjalnościach:

- ☐ Business Information
- ☐ Data Entry
- ☐ Legal Secretarial
- ☐ Medical Secretarial
- ☐ Office Automation
- ☐ Secretarial

NIE ZWLEKAJ DŁUŻEJ!
ZDOBAJ W KRÓTKIM
CZASIE KWALIFIKACJE
ODPOWIEDNIE DO
TWOICH AMBICJI!

Pamiętaj, Twoja matura z Polski oraz dostateczna znajomość angielskiego powinny wystarczyć do zakwalifikowania Cię na kursy Herzing Institute.

Nasz college prowadzi kursy ranne i wieczorowe, a dla studentów w trudnej sytuacji umożliwia pomoc finansową. "Tracąc czas, tracisz pieniądze" jest naszą dewizą. Nie zwlekaj więc tylko dzwoń pod numer:

629-7857

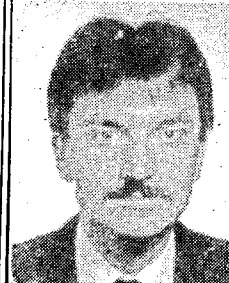
w godzinach popołudniowych, a uzyskasz tam informacje po polsku oraz będziesz mógł umówić się na interview.

TOYOTA

TERCEL • CAMRY • COROLLA • CRESSIDA
CELICA • SUPRA • VANS • TRUCKS

PRZYJDŹ I PORÓWNAJ
zanim podpiszesz transakcję kupna
nowego samochodu!
DO ZOBACZENIA!

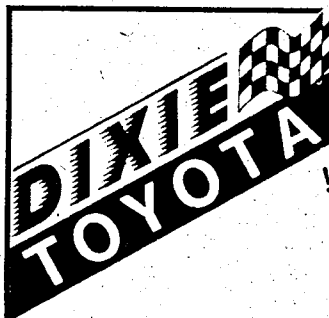
YONGE - LAWRENCE TOYOTA

3020 YONGE ST.
(tuż obok przystanku metra)

**Jack
KLIMCZAK**

Tel. 481-5216
dom: 762-9421

SŁUŻY POMOCĄ
ZAWSZE POMOŻE
W WYBORZE POJAZDU

**STEFAN
BAGIŃSKI**
SALES LEASING
TEL. 238-6000

- Nowe i używane pojazdy
- Ubezpieczenie
- Pożyczki

WSTĄP DZISIAJ DO DIXIE TOYOTA
5500 Dixie Rd. Mississauga, Ont. L4W 4N3
(przy Hwy 401 i Dixie Rd.)

ACURA

WYSOKO
WYSPECJALIZOWANA
STACJA OBSŁUGI
SAMOCHODOWEJ

S
H
E
R
W
A
Y

Prowadzi:
SPRZEDAŻ • NAPRAWĘ
WYNAJMOVANIE SAMOCHODÓW
Wszystkie naprawy mechaniczne
Warsztat
Naprawy powypadkowe
(w ramach ubezpieczenia i bez)
Najnowocześniejsze urządzenia
(m.in. prostownice do samochodów)
Malowanie farbami europejskimi

SPECJALIŚCI O NAJWYŻSZYCH
KWALIFIKACJACH

2000 The Queensway, Etobicoke

Po informacje dzwonić i prosić

Johna Ludwiga (mówi po polsku)
Tel. 620-1987 8⁰⁰ do 6⁰⁰

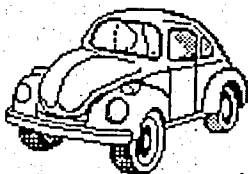

Komfort domowego ogniska!
SIPCO OIL LIMITED
83 Six Point Rd., Toronto

- Dostawa oleju opałowego najlepszego gatunku
- Solidna i szybka obsługa przez całą dobę
- Bezpłatne czyszczenie pieców dla naszych Klientów
- Instalacja palników o wysokiej wydajności spalania
- Naprawiamy urządzenia ogrzewcze

Nasz przedstawiciel
TADEUSZ LIS

TEL. (416) 747 - 9883
lub (416) 232 - 2262 (czynny całą dobę)

**AUTO DRIVING
SCHOOL**
The Helpful
Professionals

**Wojtek
Antczak**

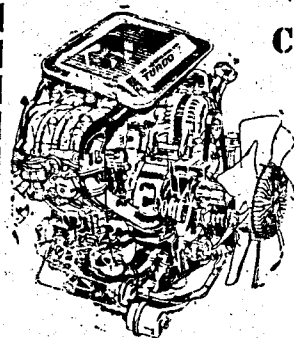
Licencjonowany instruktor
jazdy udziela lekcji oraz
przygotowuje do egzaminów
państwowych (Kat. "G")

**270-8145
res.
536-5454
bus.**

900 Dufferin St. ste 215
Toronto, Ontario

KAPITAŁNE NAPRAWY SILNIKÓW

z pełnym zamontowaniem

Stan Ignakiewicz

**CRANKSHAFT SERVICE
& SUPPLIES LTD.**

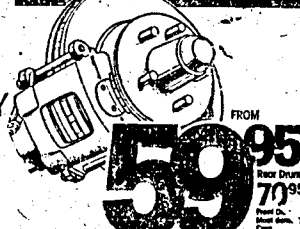
Wszystkie prace objęte
gwarancją

1 roku lub 25,000 km.

KOMPLETNE NAPRAWY

Obsługa krajowych
i importowanych
samochodów

BRAKES

Moe Jabouri

537-2529

483 Dupont Street

537-5857

Century 21
PIOTR POBOJEWSKI
 Tel. biuro: 743-7722
 dom: 890-2145

- **OKAZJA! Brampton** - bardzo ładny, 8-letni, wolno stojący murowany dom z możliwością wynajmu basementu, garaż, prywatnyjazd. Cena wyw. tylko \$ 194,900.
- **UWAGA OKAZJA! Lansdowne/St. Clair** - ładny, 3-piętrowy dochodowy dom, 12 pokoi, 4 kuchnie, 3 łazienki, dochód roczny \$ 34,500. Cena wyw. tylko \$ 274,900.
- **Mississauga** - absolutnie przepiękny, bardzo duży, 2-piętrowy, 1-roczny dom, duża parcela i wiele więcej. Cena wyw. \$ 469,900 (5 min. od kościoła św. M. Kolbe).
- **Południowe Etobicoke** - 8-letni, duży dom, 2 kuchnie, może być dla 2 rodzin. Cena wyw. \$ 257,900.
- **Etobicoke/The East Mall** - ładny, bardzo duży 9-pokojowy townhouse-condominium. Cena wyw. \$ 185,000.
- **Południowe Etobicoke** - bardzo duży, 3-piętrowy, wolno stojący 14-pokojowy dom, doskonały do wynajmu i właściciela. Cena \$ 349,900.
- **Bliska Mississauga (Dixie/Burnhamthorpe)** - bardzo duży, nowoczesny, kompletnie wyposażony sklep delikatesowy na dużej placie, dobry dochód. Cena wyw. tylko \$ 39,900.
- **Etobicoke/Burnhamthorpe** - przepiękny nowy dom o pow. ok. 3200 stóp 9 pokoi, 3 łazienki, podwójny garaż, prywatnyjazd. Cena wyw. \$ 454,900.

Tower REALTY LTD.
METRO TORONTO
 Sprzedaż-kupno, wynajem domów, interesów i apartamentów.
 Solidna i fachowa pomoc w załatwianiu formalności prawnych i finansowych

Kamil KOWALCZYK
 Tel. biuro: 536-5000
 dom: 247-2658

La Rose/Scarlet Rd. - 3-sypialniowe condominium z widokiem na miasto i jezioro, tylko \$ 25 tys. wpłaty.
 Annette/Windermere Ave. - murowany dom z trzema osobnymi apartamentami, wolno stojący garaż, działka długości 147 stóp (sprzedaż spadkowa). Tylko \$ 279,000.
 Lakeshore Blvd./Parklawn - znakomite bungalowy, wymagające małego wykończenia w piwnicy. Cena wywoławcza \$ 239,000.
 Bloor/Jane St. - wolno stojący, luksusowy dom, z osobnym apartamentem w piwnicy.
 Bathurst/Queen St. - budynek - 6 apartamentów, 3 sklepy, wszystko wolne od lokatorów (mały remont niezbędny). \$ 300 tys. wpłaty, cena wywoławcza \$ 1,390,000.
 Eglinton/Weston - wolno stojący, duży dom z prywatnym jazdą i garażem. Cena \$ 259,000.

RE/MAX
Elite Realty Ltd.,
 Realtor
 (416) 449 - SOLD
 449 - 7653

ANNA SKÓRA
 Sales representative

- **Pharmacy/Finch** - 1-sypialniowe mieszkanie, nowe, kuchnia. Dobra lokata kapitału, \$ 154,700.
- **Don Mills/York Mills** - luksusowe 3-sypialniowe mieszkanie. 2 łazienki. Pralnia, centralna wentylacja, \$ 254,700.
- **McCowan/McNicoll** - przytulny, 3-sypialniowy townhouse, garaż, wykończona piwnica z wyjściem na ogród. \$ 228,600.

FIRST NATIONAL
FIRST NATIONAL HOMESTEAD INC.

ERIK TURSKI
 Broker
 TEL. 251 - 2999
 lub 762 - 0000; 767 - 8399

- Condominia i townhousy - ceny od \$ 79,000
- Dom w okolicy Bloor Street - \$ 199,000
- 4-plex - High Park - cena \$ 550,000
- Co-op - Bathurst - St. Clair - \$ 129,000
- Wolnostojący z cegły dom, wspaniały dochód - cena tylko \$ 235,000 - okolica Dundas-Scarlett.
- Mississauga - townhouse \$ 135,000
- Jane-Dundas - wolno stojący dom, cena \$ 265,000, dochód \$ 252,000

Anna Krysiak
HomeLife/Realty Associates Inc.

Udzielam rzetelnej i fachowej porady we wszystkich sprawach związanych z kupnem i sprzedażą domów.
 Pomagam przy otrzymaniu wszelkich mortgages, nawet przy minimalnym downpayment.
BEZPŁATNE OSZACOWANIE NIERUCHOMOŚCI

Etobicoke - prawie nowy, wolno stojący dom, 3 sypialnie, 3 łazienki, garaż, samodzielny basement - apartament - okazja dla inwestora lub pomoc w spłaceniu hipoteki. \$ 290,000
 Mississauga - piękne, duże dwusypialniowe condominium w bardzo dobrym kompleksie, świetna okolica, niski maintenance. \$ 146,900
 Mississauga - bardzo dobra inwestycja, 3-sypialniowy townhouse z garażem, świetny kompleks i okolica. Wynajęty za \$1125 miesięcznie do 1990. Bardzo dobry lokator!! \$ 159,900

Tel. biuro: 897-9555; dom: 858-0129

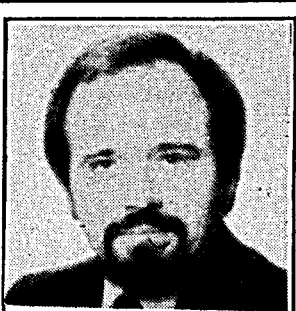
Montreal Trust
 247-7884

Dzidka Skretkowska

serdecznie zaprasza zainteresowanych wynajmem, kupnem i sprzedażą nieruchomości
OFERUJĘ SVOJĄ POMOC PRZY ZAŁATWIANIU FORMALNOŚCI FINANSOWYCH I PRAWNYCH
 Floryda, okolica St. Petersburg - piękne 2-sypialniowe domy i condominiumia, 2 łazienki, klimatyzacja, baseny, korty tenisowe, sauna, wyposażone sale gimnastyczne, sale do zabaw. Tylko condo US \$ 44,900 domy: US \$ 49,900. Pożyczka 8%.
 Farmy w okolicach London - 83 akry plus dom 4-sypialniowy, łazienka, stodoła, silos, cena \$ 124,900.
 2-sypialniowy townhouse (Mississauga) tylko \$ 104,000.
 3-sypialniowy townhouse - 2 łazienki, wykończona piwnica, garaż. Tylko \$ 28,000.

NIERUCHOMOŚCI
 n SPRZEDAŻ
 n KUPNO
 n FINANSOWANIE
 n INWESTYCJE

ALEKSANDER OKOŁO-KULAK
 biuro: 259-9231 dom: 626-0532

Lakeshore/Brownsline - 3-sypialniowe, duże condominium. 2 pełne łazienki. Cena \$ 169,900.
Mississauga - 5-sypialniowy, 2-poziomowy townhouse, duży balkon. Cena \$ 148,500.
Dundas/Dixie - 2-sypialniowe condominium, czyste i słoneczne. Cena \$ 115,900.

TORONTO...ETOBICOKE...MISSISSAUGA...

UWAGA CALGARY!

ELITE REAL ESTATE INC. CALGARY
 3 - 5%
 SPRZEDAŻ • KUPNO • WYCENA
 FINANSOWANIE NIERUCHOMOŚCI
 INWESTYCJE
 POSZUKUJĘ DOMÓW
 NA SPRZEDAŻ

KRZYSZTOF SOBOLEWSKI
 Biuro 245-8061 Dom 293-7320

BARBARA SAWALA
 udzieli wszelkiej pomocy i informacji w zakresie sprzedaży, kupna i wynajmu posiadłości w Burlington, Hamilton i okolicach.
 Prosimy dzwonić
ALEC MURRAY REAL ESTATE CO. LTD.
 (416) 639-8004 (czynny całą dobę)
 Tel. domowy: (416) 332-8119

SPRZEDAŻ • KUPNO • WYCENA
FINANSOWANIE NIERUCHOMOŚCI
BEZPŁATNE PORADY FINANSOWE
POSZUKUJĘ DOMÓW NA SPRZEDAŻ

H. A. RASTON
 Biuro 532-4444 Dom 767-4022
 217 Roncesvalles Ave., Toronto

Wykonujemy po przystępnych cenach
MAŁOWANIE, TAPETOWANIE
 oraz wszelkie roboty związane z **WYKONCZENIEM WNETRZ**
 TEL. 431-3869

Profesjonalny MAKE UP
 na wszelkie okazje w domu klienta.
 Pełny zestaw kosmetyków
 TEL. 244-9377

RE/MAX
Renown Realty Ltd.
 4195 Dundas Street West
 Tel: 231-0600 (24 godzinny serwis)

Marek Gorlewski
 dom: 769-9440

Eryk Hasiak
 dom: 620-1177

Doświadczenie! Rzetelność! Fachowość!
Pomoc w kupnie, sprzedaży i finansowaniu nieruchomości

High Park - Ekskluzywnie, po remoncie, w doskonałym stanie:
 6-plex \$ 799,000 (\$ 60,000 dochodu)
 triplex \$ 499,000 (\$ 42,000 dochodu)
 triplex \$ 479,000 (\$ 46,000 dochodu)
 -przerobiony "warehouse" 17,000 stóp kw. \$ 130,000 dochodu, \$ 1,579,000
 -reprezentacyjna, znakomicie położona rezydencja \$ 559,000
Bloor W. Village - 3-sypialniowe bungalow, świetnie utrzymane, dodatkowe mieszkanie w basemencie, \$ 269,000.
 Potrzebne: budynki apartamentowe, hotel/motel, farmy, domy do renowacji

doktor
Matthew Kuszewski
FAMILY PHYSICIAN

Wszelkie porady medyczne,
powypadkowe, rodzinne,
stress-relaxing, psycho-
terapia, wizyty domowe

Proszę dzwonić pod numer:

531-8887

dr Bogdan Pietraszek
Family Doctor
(lekarz ogólny)

190 Fern Ave.
(naprzeciwko Credit Union)
przyjmuje od pon. do piątku 10-18
w soboty 10-13
ODBYWA TEŻ WIZYTY DOMOWE
Tel. 532-4317

**DENTYSTYCZNE
PROTEZY**

NOWE • NAPRAWY
URSULA I. BAUMAN, D.T.
przyjmuje codziennie i w soboty
4 Wall St.
(Highway 401 i Western Rd)
Tel. (416) 245-7168

Montreal
**Polonijna Kasa
Kredytowa**
65 Sherbrooke St. E. ste 103
Tel. 845-3534

oferuje Polonii na wyjątkowo
dogodnych warunkach
wszelkiego rodzaju pożyczki
i najlepsze oprocentowanie
na sumy złożone w Kasie
pon.-środa: 10-15
czwartek i piątek: 10-20

**COMPUTERIZED
ACCOUNTING
BOOKKEEPING &
INCOME TAX SERVICES**

Fachowo i solidnie
księgowość i rachunkowość
dla małych
przedsiębiorstw
wypełnianie formularzy
**ANDRZEJ
SZCZERBA**
Tel. 762-5891

**BIURO ADWOKACKIE
Y.R. BOTIUK, Q.C.**

Sprawy: SADOWE • SPADKOWE
• PRZEJMOWANIA
NIERUCHOMOŚCI
• NOTARIALNE
Dokładna znajomość języka polskiego.
2323 Bloor St. West (przy Windemere)
TORONTO, ONT. M6S 4W1
TEL. 763-4333

UBEZPIECZENIA, KSIĘGOWOŚĆ

Halina Baranowska
M.A., A.I.I.C.

Analiza potrzeb finansowych, ubez-
pieczenia na życie, zdrowie, plany
emerytalne RRSP, dożywotnie renty,
ubezpieczenia grupowe

The Prudential Assurance Co. Ltd.

suite 503, 295 The West Mall
ETOBICOKE M9C 4Z4

Tel. bus. 622-1115

dr Jerzy Ochociński

z długoletnim doświadczeniem
w schorzeniach stawów i kręgosłupa
oraz komplikacjach pourazowych

oraz

dr Paweł Ochociński

uprzejmie zawiadamiają

o otwarciu gabinetów lekarskich w Toronto

2199 Bloor West

Tel. 762-4136

doktor

Janina

Dutkiewicz

FAMILY PHYSICIAN

3095 Glen Erin Dr. ste. 7
MISSISSAUGA
Tel. 828-0038

**TLUMACZENIA
NA ANGIELSKI I POLSKI
Z NASTĘPUJĄCYCH
JĘZYKÓW:**

• polski • angielski
• rosyjski • francuski
• szwedzki • niemiecki
i hiszpański

RÉSUMÉ

766-9927

**Manufacturers
ManuVie**

JERZY SZEMPLIŃSKI

- Spłaty hipoteki poprzez RRSP
- Ubezpieczenia indywidualne i grupowe
na życie, chorobowe, biznesu, świadcze-
nia socjalne (dentysta, lekarstwa)
- Ubezpieczenia emerytalne RRSP
- Plany edukacyjne dla dzieci
- Dochody inwestycyjne, 100.000 wolne
od podatku

DO YOU
KNOW?
- We are
the biggest
life insurance
company
in Canada
by asset size...

TEL. biuro: 222-1977; dom 848-1250

**POLSKA
KSIĘGARNIA
OD NOWA**

Proponuje bogaty wybór
książek.

629-7857

Książki do nabycia w
Centrum Handlowo-
Usługowym PLAST
121 Roncesvalles Ave. Toronto

**Lech Prusiński
NAJSTARSZE
POLONIJNE
BIURO POMOCY
IMIGRACYJNEJ**

W związku ze
zmianami ka-
nadzyskich przepisów
immigracyjnych
zawładamy wszystkie
osoby pragnące
uzyskać stały pobyt
w Kanadzie
— niezależnie od ich
obecnego statusu — że
nasze biuro udziela
bezpłatnie porad we
wtorki w godzinach
12-7 wieczór
192 Garden Avenue
Tel. 588-1659

K & K

COMPUTER SYSTEMS

Inżynierowie specjaliści
prowadzą sprzedaż,
instalacje, uruchomienia
systemów komputerowych

TEL.: 665-9710, 248-8738

Mutual of Omaha Insurance Company

- n \$ 1250 miesięcznie dochód wolny od podatku
w razie choroby lub wypadku dla osób
zatrudnionych na własny rachunek
- n plany finansowe zabezpieczające dzieci
- n plany emerytalne RRSP
- n ubezpieczenia na życie

Jerzy Majewski, M.Sc.

Tel. bus. 631-6523; home: 792-0866

**NEW YORK LIFE INSURANCE CO.
FINANCIAL PLANNING • UBEZPIECZENIA**

Life Insurance (na życie) • Disability (chorobowe) •
Mortgage (hipoteczne) • Business (handlowe) • RRSP •
Annuity (emerytury)

SOLIDNIE • TANIO • SZYBKO

ANDRZEJ KRYSIAK

Po bliższe informacje proszę dzwonić
biuro: 226-6515 dom: 858-0129

**dr Maria
Raczyńska**

Lekarz rodzinny
Family Physician
z długoletnim
doświadczeniem
2 J Credit Valley Rd.
suite 506
MISSISSAUGA, Ont.
Tel. (416) 828-4812
828-4813

Julia Korpała, L.L.M.

Adwokat z Polski z długoletnią praktyką.
Udziela porad i pomocy we wszelkich
sprawach na terenie Polski, m.in.
małżeństwa przez pełnomocnika,
rozwoły w Polsce, wszelkie notarialne
pełnomocnictwa do Polski, notarialne
sprzedaże, kupna i darowizny domów,
gruntów, spadki i inne sprawy majątkowe
w Polsce oraz pisma do polskich sądów i
urzędów

3290 Lakeshore Blvd. W.
TORONTO, M8V 1M4

Przyjęcia po telefonicznym uzgodnieniu
TEL. 255-5954; 259-9234

**MIRROR IMAGE
WIBBOW IMAGE**

TRANSLATIONS

Jan Weinsberg
Tłumacz przysięgły
296 Bruyere St.
Ottawa, Ont. K1N 3E5
Tel. (613) 233-6570

**POMOC W UZYSKANIU
STATUSU IMIGRANTA
W KANADZIE**

Niezależnie od tego
jaki masz status
NIE ZWLEKAJ!
nawiąż kontakt z

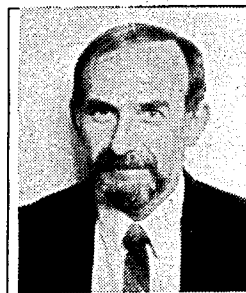
**IMMIGRATION
CONSULTANTS**

Poprzedni kierownik
rządowego programu
immigracyjnego dla
Polaków w Toronto
LINDA LEVER
240 Richmond St. W.
suite 304
Toronto M5V 1W1

(416) 971-9914

TRZYDZIESTOLATKO, CZTERDZIESTOLATKU!

- CZY WIESZ, że Twoja zdolność do pracy w tym kraju warta jest co najmniej
MILION DOLARÓW?
- CZY WIESZ, że niemal POŁOWA Twoich rówieśników ulegnie nieszczęśliwemu
wypadkowi lub zachoruje obłożnie przynajmniej raz przed przejściem na emeryturę?
- CZY WIESZ, że 48% domów i samochodów zajętych przez KOMORNIKA w r. 1987
należało do takich właśnie osób?
- CZY WIESZ, jak zabezpieczyć swój dorobek, swoich bliskich, jak lepiej gospodarować
pieniężmi, jak zredukować podatki, jak zadbać o spokojną, bezpieczną przyszłość?
NIE ZWLEKAJ! ODPOWIEDZ JEST NIE DALEJ NIŻ TWÓJ TELEFON!

MACIEJ (MATTHEW) WRĘZEL, LL.B., F.P.

Representative, Consultant
TEL (416) 487-4730 lub
1-800-268-8882 (ang.)
TEL (416) 274-6728 (pol.)

INDUSTRIAL - ALLIANCE Life Insurance Company
160 Eglinton St. East, Toronto, Ontario

R.R.S.P., R.R.I.F., Annuities, Employee Group Benefits,
Pensions, Estate Planning, Disability and Life Insurance.
(Rok zał. 1905; ponad 31 miliardów dolarów gwarantowanych zobowiązań,
ponad 2 miliony klientów w Kanadzie i USA)

TIPS

**Tomasz Iwanowski
Professional Services**

440 WINFIELD TERRACE, MISSISSAUGA, ONT. L5R 1P2
189B DUFFERIN ST., TORONTO, ONT. M6K 1Y9

Jako niezależni dystrybutorzy możemy dopasować
do Waszych potrzeb biurowych sprzęt elektryczny klasy światowej

AUDIOFOX
MITSUBISHI
Panasonic
CANTEL
Canon
SHARP
NEC
MOTOROLA
Cellular
Bell
Cellular

MIKROKOMPUTERY
TELEFONY BEZPRZEWODOWE I SAMOCHODOWE
TELEKOPIARKI
KOPIARKI

OGROMNE OSZCZĘDNOŚCI!
Systemy alarmowe dla domów prywatnych i firm
Możliwość kupowania na raty • Wynajem • Wymiana na nowe (Trade In)
• Pełna gwarancja fabryczna na wszystkie artykuły

TEL. TORONTO 399-9950 (cała doba) i 522-6070
MISSISSAUGA 890-4766, FAX 890-6092

PRACA

Wszystkie ogłoszenia osób oferujących pracę lub poszukujących pracy zamieszczamy bezpłatnie trzykrotnie.

Tel. 747 - 6034

POPIERAJMY SIĘ

Pomóż Polakowi znaleźć pracę. Jeśli wiesz, że twoja firma szuka pracownika, poproś szefa o zadzwonił do nas. Nasze ogłoszenia są bezpłatne. Dziękujemy. Echo - 747 - 6034

POTRZEBNE kobiety do sprzątania domów. Proszę dzwonić po godzinie 5. TEL. 248-6332

UCZCIWA, odpowiedzialna, bez nałogów kobieta w średnim wieku podejmie pracę. TEL. 423-3914

NOWO przybyły technik-mechanik starający się o stały pobyty podejmie każdą pracę. TEL. 588-8840

KRAWCOWE zatrudnić. TEL. 858-7730; 826-6396 ZDJĄĆ

BABY sitter for weekend for 2 children age 6 and 7, tel. 633-8543

PRACUJĄCA rodzina szuka gosposi do domu z troje dzieci z zamieszaniem na miejscu. Musi być energiczna z inicjatywą. TEL. biuro: 625-1907, dom: 767-2736

MŁODY trener lekkiej atletyki oczekujący na stały pobyty poszukuje zajęcia niekoniecznie w zawodzie. TEL. 767-4568

MŁODA dziewczyna lat 25, uczciwa, bez nałogów, czekająca na stały pobyty przyjmie pracę. TEL. 824-0255

MECHANIK sprzętu rolniczego poszukuje pracy na farmie. TEL. 823-1409

DOŚWIADCZONY murarz z Polski, nowo przybyły szuka jakiegokolwiek pracy. TEL. 762-6271

PRACUJĄCA dla siebie w domu. Cały lub pół etatu. Nieograniczony zarobek. Po informacji pisać: W and G Marketing Company Co. Adres: PO AGINCOURT Box 301 M1S-3B9 zamawiając drukowaną kopertę, znaczek 11 dolara za przygotowanie koperty.

MIEDZYNARODOWA firma, eksportowa Importowa poszukuje kobiety do pracy biurowej oraz 2 osoby ze znajomością marketingu. Preferowana znajomość języków obcych. TEL. 538-4748, zostawić wiadomość.

UCZCIWA, kulturalna kobieta bez nałogów, wiek 35 lat, umiająca dobrze gotować, zaspokaja się dziećmi lub osobą starszą. Może również poprowadzić gospodarstwo domowe. TEL. 428-0331

50-LETNIA nauczycielka technologii żywności z Polski, znająca trochę angielski i rosyjski, mieszkająca w North York szuka pracy. Może zaspokajać się dziećmi z zamieszaniem lub dochodząc. TEL. 661-4263 po 6 wiecz.

PRZYBYŁA z Polski, oczekująca na pobyty stały podejmie pracę opiekę nad dziećmi dochodząc. Mieszka w Iligh Park. TEL. 763-7171

ELEKTRYK z Polski w średnim wieku oczekujący na pobyty stały szuka pracy, niekoniecznie w swoim zawodzie. TEL. 763-7171 po 4.

DOŚWIADCZONY stolarz ze stałym pobytem szuka pracy. Zna podstawowy angielski. TEL. 763-5502

BABY sitter housekeeper. Bathurst/Lawrence. Live out Some English necessary. Call after 12, tel. 787-5593, 783-8097

KOBIETA czekająca na stały pobyty przyjmie jakiegokolwiek pracę. Mieszka w okolicy Dixon i Islington. Robi na drutach. Szyje, gotuje, sprząta. Może zająć się dziećmi. Tel. 242-8462

TOD and dye maker (technik narzędziowy) potrzebny do fabryki w okolicy północno-zachodniej. Tel. 630-2536, proszę Teda Loda.

DISC jockey z własnym sprzętem przyjmie zamówienia na poprowadzenie zabawy tanecznej na każdą okazję. Cena od 150 dol. Kuba i Jacke. Tel. 740-5465, 444-6368

NOWO przybyły z Polski podejmie każdą pracę. Tel. 251-4985

MŁODA kobieta poszukuje pracy. Proszę dzwonić wieczorem. Tel. 481-3679

NOWO przybyły z Polski przyjmie pracę popołudniową. Tel. 445-5377 lub 444-9250 Proszę Tomka.

MISTRZYNI krawiecka, projektantka uszyje na miarę. TEL. 251-8158

POLKA, lat 40, matka 2 dzieci, zawód kucharzka, przyjmie każdą pracę z zamieszaniem na miejscu. TEL. (416) 621-4142

KOBIETA lat 50 uczciwa bez nałogów, lubiąca dzieci podejmie pracę niani do dzieci. TEL. 824-0255

NOWO przybyły podejmie każdą pracę, posiada kanadyjskie prawo jazdy. TEL. 762-3515 dzwonić wiecz. Kazi. 67-69

SZYBKO, solidnie posprzątam twoje mieszkanie. TEL. 252-1956

JOHN BULL CHAPHOUSE restauracja w Skyline Hotel (Keele i 401) szuka muzyka, niekoniecznie profesjonalisty, ale z własnym sprzętem. Pobyty stały wymagany. Dzwonić do Sylwii 2:30 - 9:30 pm. TEL. 398-0252

KOBIETA w średnim wieku poszukuje każdej pracy domowej w zachodniej części miasta. TEL. 236-3657

ZAOPIEKUJĘ się dzieckiem u siebie w domu. Don Mills, tel. 423-5144 Barbara

KOBIETA poszukuje dochodzącej pracy z dziećmi. TEL. 536-7244

52-LETNIA pani, z zawodu nauczycielka, szuka dowolnej pracy w godz. od 17 oraz w sobotę i niedzielę. TEL. 438-5057

ASYSTENT architekta, technik budowlany z 16-letnią praktyką szuka pracy. Dzwonić wiecz. tel. 439-6725

TOKARZ na wysycie szuka pracy w Mississauga. TEL. 278-9447. Proszę zostawić wiadomość na answering-machine

PRZYJMĘ sprzątanie mieszkań w Mississauga. Proszę dzwonić po 18. Tel. 274-2635

SPAWACZ i suter, 27-letnie doświadczenie, poszukuje jakiegokolwiek pracy. TEL. 261-5719, wiadomość dla Bogdana.

KOBIETA, uczciwa, kulturalna, bez nałogów, przyjmie pracę z zamieszaniem. Dzwonić od 7 wiecz. Tel. 255-6793

TOKARZ poszukuje pracy, stały pobyty, tel. 783-6329, g. wieczorne

ZAOPIEKUJĘ się dzieckiem u siebie w domu. Scarborough. Tel. 321-0450

SPRZĄTANIE mieszkań w zachodniej części Toronto. Referencje. Tel. 748-2509

PANI w średnim wieku poszukuje pracy - pilnowanie dzieci lub lekka praca domowa przez 5 dni w tygodniu. Tel. 249-1373

KOBIETA w wieku 45 lat zaspokaja się dzieckiem lub osobą starszą w okolicy Markham i Lawrence lub podejmie inną pracę - może być sprzątaną. Tel. 431-7997

DAJ szansę swojemu dziecku! Matematyk podejmie się pomocy w nauce: matematyki w zakresie Primary, High School, College, University; języków programowania komputerów (Basic, Fortran, Pascal). Znajomość angielskiego. OTTAWA, tel. (613) 829-8309

ZAOPIEKUJĘ się dzieckiem u siebie w domu, Rexdale, okolice Albion i Islington. TEL: 748-2509

POTRZEBNY tokarz i frezer w Brampton. TEL. 452-0485

NOWO przybyła szuka pracy w czwartek, piątek i sobotę, może być opieką nad dziećmi i sprzątaną, okolice Scarborough/Birchmount i Steeles. TEL. 764-3271

POSZUKUJĘ pracy na popołudnie i weekendy. Doświadczenie samochod. Tel. 897-7371

ZAOPIEKUJĘ się dzieckiem u siebie w domu, Etobicoke/Portlana. TEL. 253-1335

PRZYJMĘ zamówienia na szyje, posładam maszynę przemysłową. TEL. 239-0176

MŁODY mężczyzna oczekujący na pobyty stały szuka jakiegokolwiek pracy w Hamilton. Tel. 664-1697

MŁODA, nowo przybyła szuka pracy. TEL. 447-8140

MŁODY mężczyzna poszukuje pracy w dziedzinie renowacji pomieszczeń, wykańczanie piwnic. TEL. 255-5472

POSZUKUJĘ pracy chałupniczej. TEL. 247-3555

DYPLOMOWANY nauczyciel, absolwent uniwersytetu amerykańskiego oferuje lekcje. TEL. 536-0853, proszę Andrzeja

JOHN BULL restauracja w Skiline Trumf Hotel przy Keele i 401 szuka kucharza z doświadczeniem. Oferujemy 600 dol. tygodniowo. Dzwonić Sylwia 14-21:30, tel. 398-0252

POTRZEBNA opiekunka do 4-letniej dziewczynki. Wskazana podstawowa znajomość angielskiego i rosyjskiego. Możliwość zamieszkania. Prywatny dom w okolicy Bayview i Finch. Proszę dzwonić wieczorami bądź w weekendy, tel. 733-3405

KOBIETA w średnim wieku z zawodu technic analityki laboratoryjnej ze stałym pobytem podejmie każdą pracę. TEL. 439-9662

ELEKTRYK z praktyką z Polski i stałym pobytem podejmie pracę w zawodzie. Bogdan, tel. 767-7360

NIEPALĄCA, inteligentna, lubiąca dzieci kobieta podejmie się opieki nad dzieckiem i pracy domowej z zamieszaniem. TEL. 737-9997

FIRMA remontowo-budowlana zatrudni pracowników. TEL. 821-7118

ENERGICZNA kobieta poszukuje jakiegokolwiek pracy part-time. Tel. 531-3062

MŁODY mężczyzna stolarz z doświadczeniem podejmie każdą pracę. TEL. 236-3149 dzwonić po 17.

ENERGICZNA, nowo przybyła kobieta poszukuje pracy z zamieszaniem. Przyjmie każdą pracę. Mieszka w St. Catharines TEL. (1) 646-5150 proszę Bronię.

ZATRUDNIĘ panią w średnim wieku do samodzielnego prowadzenia gospodarstwa domowego dla jednej osoby. Mieszkanie i utrzymanie na miejscu. Dodatkowe wynagrodzenie do uzgodnienia i lokalizacja w Mississauga, język angielski niekonieczny. TEL. 891-1342 w godz. wieczornych

POSZUKIWANIA

POSZUKUJĘ ojca Tadeusza Kurczewskiego, urodzonego 10 maja 1930 roku, do roku 1983 mieszkał w Toronto.

Proszę się kontaktować z synem:

Piotr Kurczewski, 1290

Ouellette Ave. Apt. 305

Windsor, Ont. N8X 1J5,

tel. (519) 256-2290 proszę

dzwonić collect

Wszystkich Uczestników i Sympatyków pieszych pielgrzymek do Sanktuarium w Midland serdecznie zapraszamy do uczestnictwa w mszach świętych, które będą odbywały się w każdą pierwszą sobotę miesiąca o godz. 19.00 w kościele św. Teresy.

UWAGA! UWAGA! LEKARZE W KANADZIE

Do sprzedania ponad trzydziestoletnia praktyka lekarska (General Practice) w Metropolitan Toronto. W cenie sprzedaży:

- ✓ budynek przy głównej ulicy (gabinet lekarski + mieszkanie)
- ✓ kartoteka ponad 2,5 tys. pacjentów (w tym 20% pochodzenia polskiego)
- ✓ ciekawe wyposażenie gabinetu, recepcji, poczekalni etc.

Miesięczny dochód ok. \$10,000. Możliwość znaczącego rozwoju - praktyka ulokowana w okolicach nowego napływu emigracji z Polski.

Bardzo atrakcyjna cena - \$349,000. Żądana wpłata tylko \$50,000 lub mniej. Rewelacyjne warunki finansowania - hipoteka na 8% na trzy lata. Do objęcia natychmiast.

Proszę dzwonić (416) 534-7788

ZYGMUNT PRZETAKIEWICZ

lub pisać:

Sherlock Homes Real Estate Inc.

431 Roncesvalles Ave.,

Toronto, Ontario M6R 2N3

MATRYMONIALNE

PRZYSTOJNY kawaler, 1,37, 180 cm/79 kg, rzym.-kat., wyksz. wyższe techn., szuka: skromnej, lecz ładnej i wykształconej pani, w stosownym wieku, w celu założenia rodziny (2-3 dzieci). Oferty proszę wysłać na adres redakcji z adnotacją na kopercie "LOKATOR".

SPRZEDAŻ

SPRZEDAM mieszkanie własnościowe 50 m² 2 pokoje w Krakowie. Budownictwo z cegły, blisko kościół, park, sklepy, komunikacja. Cena przystępna. Tel. (403) 289-3471

POSZUKUJEMY SPONSORÓW

W związku z zaostreżeniem przepisów imigracyjnych, znacząco pogarszających i tak już wyjątkowo trudną sytuację Polaków w obozach przesiedleńczych państw zachodnich zwracamy się z prośbą o pomoc w znalezieniu sponsora (sponsorów) dla naszych rodaków, którzy deklarują się po przybyciu do Kanady i niezbędnym okresie adaptacji z wielką wdzięcznością odpracować i pozwracać swoim dobroczyńcom wszelkie koszty z tym związane. W związku z ostatnią wielką falą tego typu prośb zdecydowaliśmy się na regulamin ich publikowanie w formie zwycięzłych komunikatów ufając, iż wśród naszej braci polonijnej nie zabraknie chętnych do podania pomocnej dłoni tym, którzy o to proszą. W tym tygodniu są to następujące osoby:

1. Ryszard Skajwo, ur. 5 lutego 1951 roku w Legnicy, z zawodu maszynista elektrowozów wraz z żoną (34 lata) - krawcową i czwórką dzieci; jego obecny adres: Carl Diem Str. 99 7410 Reutlingen, BRD Tel. 07121 - 339571
2. Waldemar Kacprzak, ur. 8 czerwca 1952 roku w Gólin-Dobrzyniu, malarz i murarz budowlany; jego adres: Giatrakov 21, 10436 Athens, Greece.
3. Jan Mucha, ur. 3 kwietnia 1955 roku (zawody wyuczono: spawacz, monter konstrukcji stalowych żelbetowych, ślusarz konstrukcyjny oraz zawodowy kierowca), jego żona Wanda, ur. 28 listopada 1954 roku, technik-elektronik, i ich dwoje dzieci; adres: 5140 Erkelenz - Innerath Pescher Str. 27 West Germany.
4. Jerzy Kacprzak, ur. 4

LOKALE

MAŁŻEŃSTWO poszukuje taniego 3-4-bed-roomowego condominium na terenie Toronto. TEL. 252-1649

BUNGALOW, 3 bedroom, apartment for rent Victoria Park and Lawrence area. Call from 9 to 6 afternoon, TEL.: 265-7517

SŁONECZNY pokój w pobliżu polskiej dzielnicy. TEL. 767-8399, 251-2999

WYNAJMĘ od 1 marca townhouse, 3 sypialnie w Brampton rodzinie albo 3 paniom 850 dol. miesięcznie + 3/4 prąd i ogrzewanie. Dzwonić po 18. TEL. 481-1363

POKÓJ do wynajęcia w High Park oraz w okolicy Jane i Dundas. TEL. 762-6328

3029 NE Rotterdam, Holland

10. Ewa Janik, 22 lata, z dobrą znajomością jęz. angielskiego; adres: bei Fam. Fritz Klosterweg 24 6509 Gau - Odenheim West Germany

Jednocześnie informujemy, że warunkiem wydrukowania takiego ogłoszenia jest podanie podstawowych danych personalnych, w tym i nazwiska. Anonimów nie możemy traktować inaczej niż tak, jak na to zasługują.

MŁODA, z zawodu architekt, poszukuje sponsora, który pomoże osiedlić się w Kanadzie. Podejmie każdą uczciwą pracę. Ewa BEDNARZAK, 00 186 Roma, V. Botteghe Oscure 15, Italy

MŁODE małżeństwo (24 lata), bezdzietne, ze znajomością języka angielskiego, poszukuje sponsora na terenie Kanady, gotowe podjąć każdą pracę. Adres: Beata, Mirosław Błaszczak, Gundertshausen 12, 51-42 Eggelsberg, Austria.

MŁODE małżeństwo (24 lata), bezdzietne, ze znajomością języka angielskiego, poszukuje sponsora na terenie Kanady, gotowe podjąć każdą pracę. Adres: Beata, Mirosław Błaszczak, Gundertshausen 12, 51-42 Eggelsberg, Austria.

MŁODE małżeństwo (24 lata), bezdzietne, ze znajomością języka angielskiego, poszukuje sponsora na terenie Kanady, gotowe podjąć każdą pracę. Adres: Beata, Mirosław Błaszczak, Gundertshausen 12, 51-42 Eggelsberg, Austria.

MŁODE małżeństwo (24 lata), bezdzietne, ze znajomością języka angielskiego, poszukuje sponsora na terenie Kanady, gotowe podjąć każdą pracę. Adres: Beata, Mirosław Błaszczak, Gundertshausen 12, 51-42 Eggelsberg, Austria.

MŁODE małżeństwo (24 lata), bezdzietne, ze znajomością języka angielskiego, poszukuje sponsora na terenie Kanady, gotowe podjąć każdą pracę. Adres: Beata, Mirosław Błaszczak, Gundertshausen 12, 51-42 Eggelsberg, Austria.

MŁODE małżeństwo (24 lata), bezdzietne, ze znajomością języka angielskiego, poszukuje sponsora na terenie Kanady, gotowe podjąć każdą pracę. Adres: Beata, Mirosław Błaszczak, Gundertshausen 12, 51-42 Eggelsberg, Austria.

MŁODE małżeństwo (24 lata), bezdzietne, ze znajomością języka angielskiego, poszukuje sponsora na terenie Kanady, gotowe podjąć każdą pracę. Adres: Beata, Mirosław Błaszczak, Gundertshausen 12, 51-42 Eggelsberg, Austria.

MŁODE małżeństwo (24 lata), bezdzietne, ze znajomością języka angielskiego, poszukuje sponsora na terenie Kanady, gotowe podjąć każdą pracę. Adres: Beata, Mirosław Błaszczak, Gundertshausen 12, 51-42 Eggelsberg, Austria.

MŁODE małżeństwo (24 lata), bezdzietne, ze znajomością języka angielskiego, poszukuje sponsora na terenie Kanady, gotowe podjąć każdą pracę. Adres: Beata, Mirosław Błaszczak, Gundertshausen 12, 51-42 Eggelsberg, Austria.

MŁODE małżeństwo (24 lata), bezdzietne, ze znajomością języka angielskiego, poszukuje sponsora na terenie Kanady, gotowe podjąć każdą pracę. Adres: Beata, Mirosław Błaszczak, Gundertshausen 12, 51-42 Eggelsberg, Austria.

MŁODE małżeństwo (24 lata), bezdzietne, ze znajomością języka angielskiego, poszukuje sponsora na terenie Kanady, gotowe podjąć każdą pracę. Adres: Beata, Mirosław Błaszczak, Gundertshausen 12, 51-42 Eggelsberg, Austria.

MŁODE małżeństwo (24 lata), bezdzietne, ze znajomością języka angielskiego, poszukuje sponsora na terenie Kanady, gotowe podjąć każdą pracę. Adres: Beata, Mirosław Błaszczak, Gundertshausen 12, 51-42 Eggelsberg, Austria.

MŁODE małżeństwo (24 lata), bezdzietne, ze znajomością języka angielskiego, poszukuje sponsora na terenie Kanady, gotowe podjąć każdą pracę. Adres: Beata, Mirosław Błaszczak, Gundertshausen 12, 51-42 Eggelsberg, Austria.

MŁODE małżeństwo (24 lata), bezdzietne, ze znajomością języka angielskiego, poszukuje sponsora na terenie Kanady, gotowe podjąć każdą pracę. Adres: Beata, Mirosław Błaszczak, Gundertshausen 12, 51-42 Eggelsberg, Austria.

MŁODE małżeństwo (24 lata), bezdzietne, ze znajomością języka angielskiego, poszukuje sponsora na terenie Kanady, gotowe podjąć każdą pracę. Adres: Beata, Mirosław Błaszczak, Gundertshausen 12, 51-42 Eggelsberg, Austria.

MŁODE małżeństwo (24 lata), bezdzietne, ze znajomością języka angielskiego, poszukuje sponsora na terenie Kanady, gotowe podjąć każdą pracę. Adres: Beata, Mirosław Błaszczak, Gundertshausen 12, 51-42 Eggelsberg, Austria.

MŁODE małżeństwo (24 lata), bezdzietne, ze znajomością języka angielskiego, poszukuje sponsora na terenie Kanady, gotowe podjąć każdą pracę. Adres: Beata, Mirosław Błaszczak, Gundertshausen 12, 51-42 Eggelsberg, Austria.

MŁODE małżeństwo (24 lata), bezdzietne, ze znajomością języka angielskiego, poszukuje sponsora na terenie Kanady, gotowe podjąć każdą pracę. Adres: Beata, Mirosław Błaszczak, Gundertshausen 12, 51-42 Eggelsberg, Austria.

MŁODE małżeństwo (24 lata), bezdzietne, ze znajomością języka angielskiego, poszukuje sponsora na terenie Kanady, gotowe podjąć każdą pracę. Adres: Beata, Mirosław Błaszczak, Gundertshausen 12, 51-42 Eggelsberg, Austria.

MŁODE małżeństwo (24 lata), bezdzietne, ze znajomością języka angielskiego, poszukuje sponsora na terenie Kanady, gotowe podjąć każdą pracę. Adres: Beata, Mirosław Błaszczak, Gundertshausen 12, 51-42 Eggelsberg, Austria.

MŁODE małżeństwo (24 lata), bezdzietne, ze znajomością języka angielskiego, poszukuje sponsora na terenie Kanady, gotowe podjąć każdą pracę. Adres: Beata, Mirosław Błaszczak, Gundertshausen 12, 51-42 Eggelsberg, Austria.

MŁODE małżeństwo (24 lata), bezdzietne, ze znajomością języka angielskiego, poszukuje sponsora na terenie Kanady, gotowe podjąć każdą pracę. Adres: Beata, Mirosław Błaszczak, Gundertshausen 12, 51-42 Eggelsberg, Austria.

MŁODE małżeństwo (24 lata), bezdzietne, ze znajomością języka angielskiego, poszukuje sponsora na terenie Kanady, gotowe podjąć każdą pracę. Adres: Beata, Mirosław Błaszczak, Gundertshausen 12, 51-42 Eggelsberg, Austria.

MŁODE małżeństwo (24 lata), bezdzietne, ze znajomością języka angielskiego, poszukuje sponsora na terenie Kanady, gotowe podjąć każdą pracę. Adres: Beata, Mirosław Błaszczak, Gundertshausen 12, 51-42 Eggelsberg, Austria.

MŁODE małżeństwo (24 lata), bezdzietne, ze znajomością języka angielskiego, poszukuje sponsora na terenie Kanady, gotowe podjąć każdą pracę. Adres: Beata, Mirosław Błaszczak, Gundertshausen 12, 51-42 Eggelsberg, Austria.

MŁODE małżeństwo (24 lata), bezdzietne, ze znajomością języka angielskiego, poszukuje sponsora na terenie Kanady, gotowe podjąć każdą pracę. Adres: Beata, Mirosław Błaszczak, Gundertshausen 12, 51-42 Eggelsberg, Austria.

MŁODE małżeństwo (24 lata), bezdzietne, ze znajomością języka angielskiego, poszukuje sponsora na terenie Kanady, gotowe podjąć każdą pracę. Adres: Beata, Mirosław Błaszczak, Gundertshausen 12, 51-42 Eggelsberg, Austria.

MŁODE małżeństwo (24 lata), bezdzietne, ze znajomością języka angielskiego, poszukuje sponsora na terenie Kanady, gotowe podjąć każdą pracę. Adres: Beata, Mirosław Błaszczak, Gundertshausen 12, 51-42 Eggelsberg, Austria.

MŁODE małżeństwo (24 lata), bezdzietne, ze znajomością języka angielskiego, poszukuje sponsora na terenie Kanady, gotowe podjąć każdą pracę. Adres: Beata, Mirosław Błaszczak, Gundertshausen 12, 51-42 Eggelsberg, Austria.

MŁODE małżeństwo (24 lata), bezdzietne, ze znajomością języka angielskiego, poszukuje sponsora na terenie Kanady, gotowe podjąć każdą pracę. Adres: Beata, Mirosław Błaszczak, Gundertshausen 12, 51-42 Eggelsberg, Austria.

MŁODE małżeństwo (24 lata), bezdzietne, ze znajomością języka angielskiego, poszukuje sponsora na terenie Kanady, gotowe podjąć każdą pracę. Adres: Beata, Mirosław Błaszczak, Gundertshausen 12, 51-42 Eggelsberg, Austria.

MŁODE małżeństwo (24 lata), bezdzietne, ze znajomością języka angielskiego, poszukuje sponsora na terenie Kanady, gotowe podjąć każdą pracę. Adres: Beata, Mirosław Błaszczak, Gundertshausen 12, 51-42 Eggelsberg, Austria.

MŁODE małżeństwo (24 lata), bezdzietne, ze znajomością języka angielskiego, poszukuje sponsora na terenie Kanady, gotowe podjąć każdą pracę. Adres: Beata, Mirosław Błaszczak, Gundertshausen 12, 51-42 Eggelsberg, Austria.

MŁODE małżeństwo (24 lata), bezdzietne, ze znajomością języka angielskiego, poszukuje sponsora na terenie Kanady, gotowe podjąć każdą pracę. Adres: Beata, Mirosław Błaszczak, Gundertshausen 12, 51-42 Eggelsberg, Austria.

SPORT

FILIPOWSKI WICEMISTRZEM EUROPY

Pierwszy srebrny medal w historii polskiego łyżwiarstwa figurowego.

Birmingham. Jest medal! Trzeci w historii polskiego łyżwiarstwa figurowego - najcenniejszy, srebrny. Drugi w kolekcji 22-letniego łódzianina Grzegorza Filipowskiego, który przed czterema laty w Goeteborgu sięgnął po brąz, a teraz w Birmingham awansował o stopień wyżej, ustępując tylko starszemu o niespełna trzy lata Aleksandrowi Fadijewowi.

Oby ten srebrny występ był przełomowym w karierze łyżwiarza łódzkiego Społem, trenującego od dłuższego czasu za oceanem w Rochester - pod kierunkiem Barbary Kosowskiej.

Fadijew, który już po raz czwarty sięgnął po tytuł najlepszego w Europie (poprzednio w 1984, 1987 i 1988 r.) zaprezentował w Anglii wyborną formę. Nic dziwnego, że w programie dowolnym za wrażenie artystyczne otrzymał cztery noty marzeń - 6 pkt. Za wartość techniczną 5.8-5.9 pkt. Jury jednogłośnie przyznało mu pierwszą lokatę. Sędziowie byli też jednomyślni w opinii o występie Filipowskiego. Wszyscy ocenili go wyżej niż zagrażającego mu czechosłowackiego zawodnika, Petra Bame.

Filipowski otrzymał w programie dowolnym noty: 5,7-5,8 za wartość techniczną i nieco niższe 5,5-5,8 za wrażenie artystyczne. Z takimi nie sposób było pozostać poza podium.

Tym dobrym występem Polak jakby wytrącił z równowagi swego najgroźniejszego konkurenta do srebra, Barne. Mistrz CSRS jak zwykle efektownie "wytańczył" swój program, ale miał kłopoty ze skokami. Wysokimi ocenami za wrażenie artystyczne (5,5-5,8) nie zdołał nadrobić strat w notach technicznych (5,3-5,7). Brąz jest i tak jego dużym sukcesem.

Nasz wicemistrz Europy powiedział po występie: "Po raz pierwszy w karierze niepowodzenie

na początku programu zupełnie mnie nie sparaliżowało. Wprost przeciwnie, jeszcze bardziej się skoncentrowałem. Już przy wejściu do powtórnie skakanego potrójnego salda czułem, że wszystko musi się udać".

DOOKOŁA ŚWIATA:

• Lekkoatletyka.

Podczas lekkoatletycznego mitingu w Leningradzie halowy rekord świata w skoku o tyczce ustanowił 23-letni Rodion Gataulin, który w pierwszej próbie pokonał poprzeczkę na wysokości 6.00 m. Poprzedni najlepszy wynik w tej konkurencji należał do Siergieja Bubki i był o trzy centymetry gorszy. Mistrz olimpijski uzyskał go 23 marca 1987 roku w Turynie.

• **Piłka nożna.** W Holandii rozegrane zostały po raz pierwszy halowe mistrzostwa świata w piłce nożnej. Tytuł mistrzowski zdobyła Brazylia, która wygrała w finale z Holandią 2:1 (1:0). W półfinale Brazylia uporała się z Belgią 3:3 (1:1, 1:0), karne 8:6, a Holandia z USA 2:1 (1:0). USA nie mogły przeboleć przegranej z Holandią. W II rundzie wygrali z Brazylią 5:3, a rozgrywki halowe są w USA niezwykle popularne.

Turniej wzbudził sporo kontrowersji. Halowe mistrzostwa świata rozegrane zostały głównie dlatego, że ich wielkim orędownikiem był przewodniczący FIFA, Joao Havelange. Jego zdaniem - im więcej imprez tego typu (mistrzostwa kadetów, juniorów młodszych, starszych, do lat 20, kobiet) - tym lepiej dla rozwoju piłki nożnej.

16 uczestników turnieju w Holandii wytypowała specjalna komisja, ale zapewne pan Havelange miał sporo do powiedzenia. Trudno inaczej wytłumaczyć fakt, że do Holandii przyjechały reprezentacje Zimbabwe, Australii, Algierii i Arabii Saudyjskiej, a zabrakło drużyny RFN! Jakby na przekór FIFA zorganizowano w RFN wiele tur-

niejów w znakomitej obsadzie, które cieszyły się znacznie większym zainteresowaniem niż impreza w Holandii. W dodatku w RFN walczone o tysiące marek, w Rotterdamie i innych miastach tylko o prestiż, gdyż turniej zakończył się finansową plajtą. Piękna hala w Rotterdamie, mogąca pomieścić 7500 widzów, na najbardziej atrakcyjnych meczach zapelniała się w połowie. Lepiej nie pisać, co się działo, gdy Australia grała z Zimbabwe.

Uczestnicy imprezy mieli wiele zastrzeżeń do jej formy. Kością niezgody był brak band, okalających boisko (fakt ten szczególnie ostro krytykowała prasa RFN). Piłka raz po raz wędrowała na aut, mnożyły się przerwy w grze. Przy okazji warto podać podstawowe dane z regulaminu, o co zresztą nas proszono.

Występowały drużyny 5-osobowe (bramkarz plus 4 zawodników w polu), ale każdy zespół składał się z 13 zawodników, których można było zmieniać jak w hokeju lub koszykówce. Czas gry - 2 razy 25 minut, w przypadku dużej liczby przerw - sędzia mógł przedłużyć spotkanie. Rozmiary boiska od 15 do 25 metrów (szerokość) i 25 do 42 metrów. Wymiary bramek - 3 metry (szerokość) na 2 metry (wysokość).

Mistrzostwa bez band i gwiazd - tak napisał "Kicker". O braku band już wspomnieliśmy, teraz kolej na uczestników. Na palcach jednej ręki można wyliczyć uczestników mistrzostw, których nazwiska cokolwiek mówią przeciętnemu kibicowi. "Nobody" - to po angielsku "nikt". Prasa napisała, że był to turniej "nobodys". Tym niemniej cała Brazylia oszałała ze szczęścia, podkreślając że ostatni raz Brazylia była mistrzem świata w ukochanej piłce w 1970 r. Wspinały jest również tytuł halowy.

W mistrzostwach wystąpiło 16 wytypowanych przez FIFA reprezentacji podzielonych na cztery grupy eliminacyjne: **GRUPA A** (podajemy w kolejności zajętych miejsc): 1. Holandia 2. Paragwaj 3. Dania 4. Algieria. **GRUPA B**: 1. Brazylia 2. Węgry 3. Hiszpania 4. Arabia S. **GRUPA C**: 1. Belgia 2.

Argentyna 3. Kanada 4. Japonia. **GRUPA D**: 1. USA 2. Włochy 3. Australia 4. Zimbabwe.

Do II rundy przeszły dwa pierwsze zespoły z każdej grupy: Kolejność tej rundy w grupie A: 1. Belgia 2. Holandia 3. Węgry 4. Włochy, a w grupie B: 1. USA 2. Brazylia 3. Paragwaj 4. Argentyna. Wyniki spotkań półfinałowych i finału podaliśmy na początku.

• **Tenis.** W rozegranych w Melbourne Mistrzostwach Australii - pierwszym tegorocznym turnieju Wielkiego Szlema wśród mężczyzn zwyciężył I. Lendl, który w finale pokonał M. Mecira 6:2, 6:2, a wśród kobiet S. Graff, która pomimo kontuzji kolana wygrała z H. Sukovą 6:4, 6:4. Było to piąte z rzędu zwycięstwo Graff w turnieju Wielkiego Szlema. Dzięki zwycięstwu w Melbourne Lendl odzyskał pozycję tenisisty nr 1 na liście rankingowej ATP. W ubiegłym roku stracił ją we wrześniu na rzecz Wilandera.

KRÓTKO O POLAKACH

PIŁKA NOŻNA.

27 stycznia kadra polskich piłkarzy rozpoczęła krótkie zgrupowanie w Zakopanem, a 4 lutego odleci do San Jose w Kostaryce na swe zimowe tournée po Ameryce Środkowej. Trener Wojciech Łazarek powołał do Zakopanego następujących piłkarzy: bramkarze - Józef Wandzik (Górniki Zabrze) i Ryszard Jankowski (Lech Poznań); obrońcy - Robert Warzycha, Piotr Jegor (obaj Górnik Zabrze), Piotr Soczyński, Witold Bendkowski (obaj ŁKS Łódź), Zbigniew Kaczmarek, Dariusz Wdowczyk (obaj Legia Warszawa) oraz Damian Łukasik (Lech); rozgrywający - Waldemar Prusik i Ryszard Tarasiewicz (obaj Śląsk Wrocław), Jan Urban, Ryszard Komornicki, Piotr Rzepka (wszyscy Górnik Zabrze), Krzysztof Warzycha (Ruch Chorzów), Jerzy Wijas (GKS Katowice); napastnicy - Dariusz Dziekanowski, Roman Kosecki (obaj Legia), Jarosław Araszkiewicz (Lech), Krystian Szuster (Ruch). Nie wszyscy polecą za ocean. Zwraca uwagę fakt powołania do kadry Dariusza Dziekanowskiego.

• Piłkarze Widzewa Łódź nie odnieśli sukcesów w turnieju halowym w Saarbrücken. Przegrali trzy mecze: z Borussią Moenchengladbach 1:3, z Dynamem Kijów 2:6, z Dynamem Tbilisi 3:7.

TENIS STOŁOWY.

Bangkok. Indywidualne turnieje tenisa stołowego kończące cykl spotkań międzykontynentalnych Azja-Europa przyniosły w Bangkoku zwycięstwa reprezentantce ChRL Cheng Jing oraz Kim Taek-Soo (Korea Płd.). O ile zwycięstwo mistrzyni olimpijskiej z Seulu nie jest zaskoczeniem, o tyle triumf 42 na światowej liście rankingowej Koreańczyka można uznać za sporą niespodziankę. Po wyeliminowaniu mistrzów świata (Jiang Jialiang z ChRL) i Europy 2:21,863.

(Mikael Appelgren ze Szwecji) faworytami byli - wicemistrz olimpijski Kim Ki-Taek także z Korei Południowej i zdobywca Pucharu Świata - Polak Andrzej Grubba. Tymczasem Taek-Soo wygrał bezpośrednią rywalizację z Grubbą w półfinale, a ze swym rodakiem w finale.

Grubba uplasował się więc w Bangkoku na 3 pozycji, wygrywając wcześniej po ciężkiej, pięciopięciowej walce w ćwierćfinale z Lo Chuen-Tsungiem (Hongkong).

SZACHY.

Duży sukces odniósł młody polski szachista Dominik Pędzich wygrywając jeden z najsilniej obsadzonych międzynarodowych turniejów europejskich dla juniorów do lat 20 w Halsberg (Szwecja). W imprezie wzięło udział 32 graczy z 20 krajów. Młody reprezentant Polski, grający na co dzień w Lechu Poznań, zdobył 7 z 9 możliwych punktów.

Wyniki: 1. Dominik Pędzich (Polska) - 7:2. Rickard Backelin (Szwecja) - 6,5; 3. Richard Biolek (CSRS) - 6.

ŁYŻWIARSTWO SZYBKIE.

Innsbruck. Znakomicie spisała się polska zawodniczka Zofia Tokarczyk w "Turnieju Trzech Torów". Wygrała rywalizację wśród kobiet, gromadząc 131,198 pkt. W konkurencji mężczyzn najlepiej radził sobie Szwed Tomas Gustafson - 123,973.

W zamykających imprezę zawodach w Innsbrucku Tokarczyk najpierw zwyciężyła w biegu na 1500 m w czasie 2:13,54 przed Joaną Kivipelto (Finlandia) 2:19,25 i Janet Udemą (Holandia) 2:19,60. Natomiast na 1000 m Polka była druga - 1:25,71 ulegając jedynie Monice Garbrecht z NRD 1:25,21. Trzecie miejsce wywalczyła Natalia Kozłowa (ZSSR) 1:27,70.

Wśród mężczyzn Polak Tomasz Jankowski zajął trzecie miejsce w biegu na 500 m - 39,32 ulegając Michaelowi Hadschieffowi (Austria) - 39,24 i Wadimowi Szakszebajewowi (ZSSR) 39,27. W klasyfikacji ogólnej zajął on dalszą pozycję.

HOKEJ NA TRAWIE.

Delhi. W kolejnym meczu rozgrywanego w miejscowości Lucknow Turnieju Indiry Gandhi polscy hokeiści przegrali wysoko z reprezentacją Indii 0:4 (0:3). Bramki dla naszych rywali zdobyli: Singh (12 i 43), Thoiba (26) i Kumar (34).

W innym meczu Kenia zremisowała z ZSSR 0:0. W tabeli prowadzą hokeiści Indii.

SANECZKARSTWO.

Oberhof. Zakończyły się zawody saneczkarzkie zaliczane do klasyfikacji Pucharu Świata. Wśród mężczyzn zwyciężył wice mistrz olimpijski Georg Hacki (RFN) - 2:16,643, a najlepszy z Polaków Jacek Michalik sklasyfikowany został na 32 miejscu - (Jiang Jialiang z ChRL) i Europy 2:21,863.

DOPING CIĄŻOWY STOSUJĄ TAKŻE POLKI

Do Sejmowej Komisji Polityki Społecznej, Zdrowia i Kultury Fizycznej wpłynął list w sprawie stosowania tzw. dopingu ciężowego, napisany przez dr. Eugeniusza Wachowskiego, kierownika Zakładu Teorii Wychowania Fizycznego i Sportu AWF w Poznaniu. Napisał on w nim m.in.: "W ostatnim czasie pojawiło się pojęcie "dopingu ciężowego" rozumiane jako "zapładnianie" zawodniczek w określonym terminie przed zawodami, aby podczas startu wykorzystać jej naturalne, wyższe predyspozycje fizyczno-biologiczne, a po zawodach bez skrępowań przerwać rozwój płodu. Jak wynika z polskiej informacji, "doping ciężowy"

znajduje zastosowanie również w naszym kraju. To nie kultura - to zwyrodnienie. Jako wykładowca teorii sportu w AWF w Poznaniu występuję z protestem potępiającym wynaturzenia, które wkładają się do sportu. Domagam się wykluczenia z życia sportowego wszystkich - zawodników, lekarzy, trenerów oraz działaczy sportowych, którzy nawet w najmniejszym stopniu przyczyniają się do stosowania zakazanych, niemoralnych i uwłaczających godności człowieka metod stymulujących wynik sportowy".

...

"Jako wykładowca akademicki pracujący z młodzieżą chciałem oficjalnie poinformować Sejm o tych nieprawidłowościach - powiedział dr. E. Wachowski dziennikarzom.

- Nie traktuję tego jako aktu odwagi i nie mam na celu stwarzania "szumu" wokół mojej osoby. Podpisałem się z pełną świadomością, bo jestem zwolennikiem sportu i mój stosunek do niego nie jest podyktowany zawodem, jaki wykonuję. Kocham sport, mam do niego, oprócz racjonalnego, także stosunek emocjonalny i właśnie dlatego napawa mnie niepokojem zło, jakie wkłada się do sportu, do postawy sportowców i wychowawców sportowych, nie pomijając działaczy różnego szczebla oraz organizatorów. Właśnie jego dostrzeżenie sprawiło, że zabrałem głos i wskazałem na jedno ze źródeł zagrożenia dla idei sportu. Niech sport będzie na usługach człowieka, a nie człowiek na usługach sportu - napisałem w liście do sejmowej komisji".